

**Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna
Vienna Insurance Group**

**Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej
sporządzone na dzień 31 grudnia 2018 r. i za rok zakończony tego dnia.**

Spis treści

A. DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE	12
A.1 Działalność.....	12
A.2 Wyniki z działalności ubezpieczeniowej.....	15
A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	17
A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności.....	18
A.5 Wszelkie inne informacje	19
B. SYSTEM ZARZĄDZANIA.....	20
B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania.....	20
B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	30
B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	30
B.4 System kontroli wewnętrznej.....	36
B.5 Funkcja audytu wewnętrznego	39
B.6 Funkcja aktuarialna	39
B.7 Ocena adekwatności systemu zarządzania	42
B.8 Outsourcing.....	42
B.9 Inne istotne informacje dotyczące systemu zarządzania.....	43
C. PROFIL RYZYKA	44
C.1 Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz w ubezpieczeniach zdrowotnych.....	45
C.2 Ryzyko rynkowe	48
C.3 Ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta (ryzyko kredytowe)	52
C.4 Ryzyko płynności	53
C.5 Ryzyko operacyjne.....	53
C.6 Ryzyko strategiczne	55
C.7 Ryzyko reputacyjne.....	55
C.8 Inne istotne informacje o profilu ryzyka	55
D. WYCENA DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI	56
D.1 Aktywa.....	56
D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	59
D.3 Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe	65
D.4 Alternatywne metody wyceny	67
D.5 Wszelkie inne informacje	69
E. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM.....	70
E.1 Środki własne.....	70
E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy.....	72
E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.....	73
E.4 Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym	74
E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności.....	74
E.6 Wszelkie inne informacje	74

Słowniczek pojęć:

Aktywny rynek – został określony przez Spółkę jest jako rynek, na którym transakcje dotyczące składnika aktywów lub zobowiązań odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać bieżących informacji na temat cen. Dostateczna częstotliwość oznacza, iż stosunek łącznej liczby transakcji na danym instrumencie finansowym do ilości sesji, na których notowany był dany instrument finansowy w tym miesiącu kalendarzowym jest nie mniejszy niż 10%. Dostateczny wolumen oznacza, iż wartość łącznego wolumenu obrotu na danym instrumencie finansowym stanowiła nie mniej niż 30% wartości nominalnej danego instrumentu finansowego posiadanego przez Spółkę

AMSB (administrative, management or supervisory board) – Osoby sprawujące funkcje w ramach Rady Nadzorczej lub Zarządu.

BEL (best estimate liabilities) – Najlepsze oszacowanie rezerw. Jest to zobowiązanie Spółki wyznaczone jako suma nieobciążonych zdyskontowanych przepływów pieniężnych, ważonych prawdopodobieństwami z zawartych umów ubezpieczenia.

CPortal – Internetowy portal agencyjny Spółki wykorzystywany przez osoby sprzedające ubezpieczenia, umożliwiającą między innymi wystawianie i drukowanie polis z wyłączeniem certyfikatów „Zielonych Kart”

Fit & proper – Kryteria wiarygodności zawodowej i osobistej wynikające z Wyłącalności II dotyczące umiejętności, wiedzy i doświadczenia potrzebnych do prawidłowego wywiązywania się z nałożonych obowiązków odnoszące się do członków AMSB oraz osób nadzorujących kluczowe funkcje.

Goodwill – Rozpoznana w bilansie Spółki wartość firmy, ustalona jako różnica między ceną nabycia określonej jednostki lub zorganizowanej jej części a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów netto.

Grupa VIG – Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe

KNF / Organ nadzoru – Komisja Nadzoru Finansowego, organ administracji publicznej sprawujący państwowy nadzór nad rynkiem finansowym.

Kodeks spółek handlowych - Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 505 z późniejszymi zmianami)

Margines ryzyka – Koszt pozyskania dopuszczonych środków własnych odpowiadających wymogowi SCR koniecznemu do pokrycia ryzyka wynikającego z przejętych zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania.

MCR – Minimalny wymóg kapitałowy, o którym mowa w art. 271 Ustawy ubezpieczeniowej.

ORSA – Własna ocena ryzyka i wypłacalności przeprowadzana zgodnie z wymogami art. 63 Ustawy ubezpieczeniowej.

Reasekuracja bierna - Odstąpienie całości lub części ubezpieczonego ryzyka bądź grupy ryzyk wraz z odpowiednią częścią składek innemu zakładowi ubezpieczeń lub zakładowi reasekuracji w zamian za partycypację w wypłacie potencjalnych świadczeń.

Rozporządzenie delegowane - Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L 12 z dnia 17 stycznia 2015 r., s. 1 z późniejszymi zmianami) - Informacja wymagana w art. 314 ust. 1 lit a) i b) wraz ze zmianami w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2016/467 z dnia 30 września 2015 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) 2015/35 w zakresie obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych w odniesieniu do kilku kategorii aktywów posiadanych przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji oraz w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/1542 z dnia 8 czerwca 2017 r. zmieniającym rozporządzenie delegowane (UE) 2015/35 w zakresie obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych w odniesieniu do określonych kategorii aktywów (przedsiębiorstwa infrastrukturalne) posiadanych przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji.

Rozporządzenie wykonawcze - Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE (Dz. U. UE L 347 z dnia 31 grudnia 2015 r., s.1285 z późniejszymi zmianami) wraz ze zmianami w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2017/2190 z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie zmiany i sprostowania rozporządzenia wykonawczego (UE) 2015/2452 ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE.

SCR – Kapitałowy wymóg wypłacalności, o którym mowa w art. 249 Ustawy ubezpieczeniowej.

Spółka / Towarzystwo / Compensa TU na Życie S.A. VIG – Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group.

Sprawozdanie statutowe – Sprawozdanie na dzień 31.12.2018 roku i za okres 12 miesięcy 2018 roku zakończone tego dnia sporządzone w oparciu o przepisy Ustawy o rachunkowości.

Sprawozdanie Wypłacalność / Wypłacalność II / Solvency II / Bilans ekonomiczny – Sprawozdanie sporządzone w oparciu o przepisy Ustawy ubezpieczeniowej i rozporządzenia delegowanego, rozporządzeń wykonawczych, wytycznych EIOPA oraz wytycznych KNF.

Stopa wolna od ryzyka - Stopy procentowe, publikowane na stronie internetowej EIOPA pod adresem <https://eiopa.europa.eu/regulation-supervision/insurance/solvency-ii-technical-information/risk-free-interest-rate-term-structures>.

Testy warunków skrajnych – Testy zdolności zakładu ubezpieczeń/reasekuracji do poniesienia niekorzystnych skutków zdarzeń lub przyszłych zmian warunków gospodarczych.

UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Ustawa ubezpieczeniowa - Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. z 2019 poz. 381).

Ustawa o rachunkowości – Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. 2019 r. poz. 351 z późniejszymi zmianami).

Współczynnik szkodowości – współczynnik szkodowości brutto liczony jako iloraz sumy wypłaconych świadczeń wraz z kosztami likwidacji oraz zmiany stanu rezerw szkodowych do składki zarobionej brutto (składka przypisana brutto minus zmiana stanu rezerwy składki)

Wytyczne EIOPA - Wytyczne dotyczące sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji (EIOPA-BoS-15/109).

Zasada ostrożnego inwestora – Określa, że zakład ubezpieczeń może lokować środki w instrumentach finansowych, których ryzyko jest w stanie identyfikować, mierzyć, monitorować, zarządzać, kontrolować, raportować oraz uwzględnić w kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności.

Spis tabel, rysunków i wykresów:

Tabele:

Tabela 1	Struktura kapitałów własnych według stanu na 31.12.2018 r.
Tabela 2	Podstawowe dane wyniku technicznego (na podstawie danych ze sprawozdania finansowego) per linia biznesowa zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym
Tabela 3	Wynik z działalności lokacyjnej w podziale na rodzaje papierów za okres 12 miesięcy 2018 i 2017 roku (na podstawie sprawozdania finansowego)
Tabela 4	Struktura kapitału z aktualizacji wyceny na dzień 31.12.2018 i dzień 31.12.2017
Tabela 5	Pozostałe przychody/koszty techniczne i operacyjne za rok 2018 i 2017
Tabela 6	Limity do uruchomienia doraźnego procesu ORSA w zależności od spadku współczynnika pokrycia kapitałowego procesu wypłacalności.
Tabela 7	Funkcja aktuarialna
Tabela 8	Koordinacja kalkulacji rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności
Tabela 9	Wykaz funkcji outsourcowanych
Tabela 10	Testy wrażliwości i testy warunków skrajnych dla ryzyka ubezpieczeniowego
Tabela 11	Testy wrażliwości i testy warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego
Tabela 12	Ekspozycja na ryzyko kredytowe.
Tabela 13	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla każdej istotnej grupy aktywów
Tabela 14	Ilościowe zestawienie różnic pomiędzy wartościami aktywów według sprawozdania finansowego a regulacji Wypłacalność II
Tabela 15	Wysokość rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności
Tabela 16	Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności
Tabela 17	Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w stosunku do stanu na 31.12.2017 r.
Tabela 18	Wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości
Tabela 19	Kwoty należne z umów reasekuracji w rezerwach w podziale na LOBy
Tabela 20	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla każdej istotnej grupy aktywów
Tabela 21	Ilościowe zestawienie różnic pomiędzy wartościami zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według sprawozdania finansowego a regulacji Wypłacalność II
Tabela 22	Źródła powstania podatków odroczonej (różnice przejściowe)
Tabela 23	Alternatywne metody wyceny
Tabela 24	Podstawowe środki własne (dane w tys. PLN)
Tabela 25	Rezerwa uzgodnieniowa (dane w tys. PLN)

Tabela 26	Różnice pomiędzy kapitałem własnym ze sprawozdania finansowego a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną do celów wypłacalności (dane w tys. zł)
Tabela 27	Kapitałowy wymóg wypłacalności dla poszczególnych modułów ryzyka
Tabela 28	Minimalny wymóg kapitałowy

Rysunki:

Rysunek 1	Uproszczona struktura grupy
Rysunek 2	Schemat organizacyjny Spółki
Rysunek 3	Lista ryzyk identyfikowanych przez Towarzystwo
Rysunek 4	Limity dotyczące ryzyk
Rysunek 5	Proces raportowania ryzyka
Rysunek 6	Podział kompetencji zadań w Towarzystwie

Wykresy:

Wykres 1	Struktura lokat na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku
Wykres 2	Struktura podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności
Wykres 3	Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności w ubezpieczeniach na życie
Wykres 4	Struktura wymogu kapitałowego dla podmodułów ryzyka w ubezpieczeniach zdrowotnych
Wykres 5	Struktura wymogu kapitałowego dla podmodułów ryzyka rynkowego
Wykres 6	Mapa istotności ryzyk operacyjnych

Spis załączników:

Załącznik 1. Pozycje bilansowe (S.02.01.01),

Załącznik 2. Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (S.05.01.02),

Załącznik 3. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (S.12.01.02),

Załącznik 4. Środki własne (S.23.01.01),

Załącznik 5. Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową (S.25.01.21),

Załącznik 6. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (S.28.01.01).

Artur Borowiński
Prezes Zarządu

Ireneusz Arczewski
Członek Zarządu

Piotr Tański
Członek Zarządu

Rafał Mosionek
Członek Zarządu

Podsumowanie

Niniejszy dokument został przygotowany przez Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group i stanowi sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej, które zostało sporządzone na podstawie mających zastosowanie przepisów Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. z 2019 poz. 381) oraz działu I Rozporządzenia Delegowanego.

Dane finansowe prezentowane w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej, o ile nie wskazano inaczej, są wyceniane zgodnie z przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Sprawozdanie sporządzono na dzień 31 grudnia 2018 oraz obejmuje okres 12 miesięcy zakończony tego dnia.

Zgodnie z art. 7 Rozporządzenia Delegowanego Spółka dokonała wyceny aktywów i zobowiązań przy założeniu kontynuacji działalności przez co najmniej 12 miesięcy od dnia 31 grudnia 2018 roku.

Wykonując obowiązki wynikające z Ustawy ubezpieczeniowej, Spółka stosowała regulacje wynikające z Rozporządzenia delegowanego, Rozporządzenia wykonawczego oraz pozostałych wytycznych organów nadzoru i EIOPA, w tym w szczególności: wytyczne w sprawie wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (EIOPA-BoS-14/166 PL) opublikowane 2 lutego 2015 roku oraz wytyczne KNF dotyczące procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych; wytyczne w sprawie ujmowania oraz wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe (EIOPA-BoS-15/113 PL) opublikowane 14 września 2015 roku, a także wytyczne dotyczące sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji EIOPA-BoS-15/109.

We wszystkich elementach sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej ujawniono wszelkie istotne informacje, których ewentualne pominięcie mogłoby mieć wpływ na decyzję lub opinię użytkownika.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej odzwierciedla charakter i złożoność ryzyk właściwych dla Spółki. Zawiera informacje, które są kompletne.

Dane liczbowe są prezentowane w sprawozdaniu w tysiącach PLN. Ewentualne różnice w sumowaniu są wynikiem zaokrągleń i nie mają wpływu na prezentowane dane.

Na dzień 31.12.2018 Spółka spełnia wymogi wypłacalności określone w art. 239 Ustawy ubezpieczeniowej oraz w strategii zarządzania ryzykiem.

Brak istotnych zdarzeń po dniu bilansowym.

Działalność i wyniki operacyjne

Compensa TU na Życie S.A. VIG za rok 2018 odnotowała zysk finansowy netto (według sprawozdania statutowego) w wysokości 13 738 tys. zł (za 2017 rok zysk netto wyniósł 15 583 tys. zł). Na kształtowanie się wyniku finansowego miały wpływ przede wszystkim rozpoznane przez Spółkę wyniki techniczne (według sprawozdania statutowego): odpowiednio 27 088 tys. zł w 2018 i 34 121 tys. zł w 2017.

Towarzystwo za cały 2018 rok zebrało składkę przypisaną brutto (według sprawozdania statutowego) w wysokości 834 163 tys. zł (za rok 2017: 864 699 tys. zł).

Głównymi produktami ubezpieczeniowymi sprzedawanymi w trakcie 2018 roku były:

- ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym - udział w składce przypisanej brutto wyniósł 28,4% (w 2017: 35,4%),
- ubezpieczenia zdrowotne - udział w składce przypisanej brutto wyniósł 30,0% (w 2017: 26,8%),
- ubezpieczenia życiowe z udziałem w zysku - udział w składce przypisanej brutto wyniósł 7% (w 2017: 6,5%),
- pozostałe ubezpieczenia na życie - udział w składce przypisanej brutto wyniósł 34,6% (w 2017: 31,3%).

Wśród linii biznesowych największy wpływ na wynik techniczny miały ubezpieczenia zdrowotne, które wygenerowały w 2018 roku 26 571 tys. zysku. Do wzrostu zysku w tej linii biznesowej przyczyniła się

wyższa efektywność w obrębie ubezpieczeń pracowniczych grupowych, gdzie zaobserwowano niższy niż w roku ubiegłym współczynnik szkodowości oraz oszczędności kosztowe wygenerowane po fuzji z Polisą Życie.

Ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym które w 2017 roku wygenerowały zysk techniczny netto na poziomie 3 288 tys. zł, w roku 2018 odnotowały stratę na poziomie 5 832 tys. zł. Tak duża strata w roku 2018 to efekt zawiązania dodatkowej rezerwy na nie zgłoszone odszkodowania i świadczenia w kwocie 5 993 tys. zł z przeznaczeniem na obsługę ewentualnych roszczeń ze strony właścicieli polis z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, które nie zostały objęte porozumieniem z UOKiK z dnia 19 grudnia 2016 roku.

Ubezpieczenia z udziałem w zysku wygenerowały 1 274 tys. zł straty technicznej. Do pogorszenia wyniku w porównaniu do roku 2017 przyczyniły się głównie niższe przychody z lokat w obrębie ubezpieczeń posagowych oraz ubezpieczeń na życie i dożycie.

Towarzystwo w 2018 jak i 2017 roku prowadziło działalność jedynie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko inwestycyjne ponosi ubezpieczający (według sprawozdania statutowego) wynosiły 1 093 705 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 1 170 896 tys. zł), zaś wartość lokat własnych Towarzystwa (według sprawozdania statutowego) wyniosła 806 129 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 768 683 tys. zł).

Głównym źródłem wyniku z działalności lokacyjnej są aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko inwestycyjne ponosi ubezpieczający, które odpowiadają za wygenerowanie negatywnego wyniku w wysokości 60 814 tys. zł (w 2017 roku odnotowano zysk: 84 709 tys. zł). Lokaty własne Towarzystwa wygenerowały w analogicznym okresie zysk w wysokości 21 721 tys. zł (w 2017 roku: 32 076 tys. zł). Znacząco gorsze wyniki roku 2018 względem 2017 to efekt negatywnych trendów rynkowych obserwowanych w trakcie całego 2018 roku, zwłaszcza na rynku akcji.

Struktura lokat własnych nie uległa znaczącym zmianom w trakcie 2018 roku i kształtowała się następująco na dzień 31 grudnia 2018 (według sprawozdania statutowego):

- Papiery dłużne: 81,0% (31 grudnia 2017: 83,0%),
- Akcje/udziały, fundusze inwestycyjne: 8,6% (31 grudnia 2017: 7,6%),
- Depozyty: 8,3% (31 grudnia 2017: 8,5%),
- Pozostałe: 2,1% (31 grudnia 2017: 0,9%).

System Zarządzania

Organami Zarządzającymi w Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group są Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, Rada Nadzorcza i Zarząd. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy jest najwyższym organem Spółki. Kompetencje Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy są określone przez przepisy Kodeksu spółek handlowych. W okresie sprawozdawczym struktura akcjonariatu Spółki uległa zmianie. Nastąpiło objęcie akcji Compensa TU na Życie S.A. Vienna Insurance Group bezpośrednio przez SVZD GmbH z siedzibą w Wiedniu i pośrednio przez LVP Holding GmbH. Struktura kapitału podstawowego znajduje się w podsekcji A.1.4, natomiast szczegóły dotyczące objęcia akcji w podsekcji A.1.7.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór na działalnością Spółki i wykonuje swoje czynności kolegialnie. Do jej głównych zadań należy ocena sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, ocena wniosku Zarządu w kwestii podziału zysku lub pokrycia straty oraz sporządzanie pisemnego sprawozdania z wyników oceny sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, jak i z oceny wniosku Zarządu w kwestii podziału zysku lub pokrycia straty w każdym roku obrotowym. W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje powołany przez nią Komitet Audytu, którego celem działania jest wspomaganie Rady Nadzorczej w sprawowaniu nadzoru finansowego nad Spółką oraz dostarczanie Radzie Nadzorczej miarodajnych informacji i opinii pozwalających sprawnie podjąć właściwe decyzje w zakresie sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem. W okresie sprawozdawczym skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie, szczegóły znajdują się w podsekcji B.1.2.

Zarząd Spółki jest powoływany przez Radę Nadzorczą, jego zadaniem jest kierowanie działalnością Spółki i działanie w jej imieniu na podstawie przepisów prawa, postanowień Statutu oraz regulaminu. W 2018 roku skład Zarządu nie uległ zmianie. W ramach Spółki istnieje osiem komitetów powołanych przez Zarząd tj.

Komitet Kryzysowy, Komitet Inwestycyjny, Komitet Doradczy ds. Zmian w Systemach IT, Komitet ds. Zakupów IT w grupie Vienna Insurance Group w Polsce, Komitet ds. Systemu Zarządzania Produktem, Komitet Bezpieczeństwa IT, Komitet IT oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

W Spółce w ramach systemu zarządzania funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, którego podstawowym elementem jest Strategia Zarządzania Ryzykiem. Strategia Zarządzania Ryzykiem została opracowana w oparciu o Strategię Biznesową (Plan finansowy) w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu pokrycia wymogów kapitałowych, a także skutecznego zarządzania w oparciu o ryzyko.

Strategia Zarządzania Ryzykiem uwzględnia określenie i kategoryzację istotnych ryzyk, na które narażona jest Spółka oraz definiuje preferencje, tolerancje i apetyt na ryzyko dla każdego typu ryzyka.

Strategia podlega ocenie w corocznym procesie własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA). W zależności od jego wyników jest ona aktualizowana, biorąc pod uwagę aktualną strategię biznesową.

Proces ORSA daje informację, w jaki sposób Spółka zarządza poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz jaki jest wpływ stosowanych technik zarządzania ryzykiem na poziom ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka.

Organizacja funkcji zarządzania ryzykiem.

Jednostką organizacyjną wykonującą zadania funkcji zarządzania ryzykiem w Spółce jest Biuro Zarządzania Ryzykiem. W celu zapewnienia wykonywania funkcji zarządzania ryzykiem w sposób niezależny i obiektywny, Biuro Zarządzania Ryzykiem podlega Członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za zarządzanie ryzykiem / IT.

Osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem w Towarzystwie jest dyrektor Biurem Zarządzania Ryzykiem. Zarząd Towarzystwa powołuje osobę nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem.

Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem, ani pracownicy biura wykonujący zadania funkcji zarządzania ryzykiem nie wykonują codziennych operacji biznesowych. Funkcja zarządzania ryzykiem nie wykonuje także zadań innych kluczowych funkcji, w szczególności jest w pełni oddzielona od funkcji audytu wewnętrznego.

W 2018 roku zaszły poniższe zmiany w Systemie Zarządzania:

- powołanie Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz zatwierdzenie Regulaminu Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami,
- połączenie z Polisą Życie TU S.A.

Profil Ryzyka

Profil ryzyka oraz strategia zarządzania ryzykiem nie uległy zmianom w trakcie okresu sprawozdawczego.

Największymi ryzykami na jakie narażona jest Spółka są:

- ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie i zdrowotnych, oraz
- ryzyko rynkowe.

Źródłem ryzyka ubezpieczeniowego, związanego z podstawową działalnością Spółki, jest ryzyko rezygnacji z umów ubezpieczenia, ryzyko ponoszonych kosztów oraz ryzyko śmiertelności. Natomiast źródłem ryzyka rynkowego jest ryzyko cen akcji, co jest powiązane z oferowaniem przez Spółkę produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Spółka, oprócz oceny ryzyk kwantyfikowalnych, dokonuje oceny ryzyk niekwantyfikowalnych, otrzymanych w procesie inwentaryzacji ryzyk oraz w procesie oceny systemu kontroli wewnętrznej. Należy jednak zaznaczyć, że Spółka stosuje następujące strategie dotyczącą ryzyk, na które jest narażona:

- akceptacja ryzyka bezpośrednio powiązanego z prowadzoną działalnością (ryzyko ubezpieczeniowe, częściowo ryzyko rynkowe),
- transfer nadwyżki ryzyka ubezpieczeniowego w ramach programu reasekuracyjnego,
- unikanie ryzyka operacyjnego w najdalszym możliwym stopniu, jednakże do pewnego stopnia musi być ono akceptowane, gdyż nie ma możliwości całkowitego wyeliminowania tego ryzyka,

- nie przyjmuje ryzyk, dla których nie posiada niezbędnego know-how lub niezbędnych zasobów do zarządzania tymi ryzykami lub w sytuacji, gdy nie posiada zasobów kapitałowych wystarczających na pokrycie ryzyka.

Nie rzadziej niż raz na kwartał Spółka monitoruje ekspozycję na poszczególne ryzyka w oparciu o zatwierdzony przez Zarząd system limitów.

Wycena do celów wypłacalności

W tej części Spółka zaprezentowała dane bilansowe Wypłacalność II w porównaniu do danych ze sprawozdania statutowego oraz opis zastosowanych metod wyceny.

Spółka przy sporządzaniu bilansu ekonomicznego korzysta z metod wyceny zgodnych z art. 223 Ustawy ubezpieczeniowej, to jest:

- aktywa wycenia się w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji,
- rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane są jako suma najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i marginesu ryzyka,
- zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wycenia się w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Przy wycenie zobowiązań zgodnie z tą zasadą nie dokonuje się dostosowań w celu uwzględnienia zdolności kredytowej Spółki.

Przy wycenie aktywów i zobowiązań Spółka uwzględnia zasadę istotności wykazaną w pkt. D.5 Wszelkie inne informacje - Stosowanie uproszczeń.

W 2018 roku nie dokonano istotnych zmian w zasadach uznawania, wyceny ani szacunkach w zakresie wyceny aktywów, zobowiązań innych niż rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W związku z połączeniem ze spółką Polisa-Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group, dokonano uspołnienienia zasad rachunkowości ze stosowanymi przez Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group.

Zarządzanie kapitałem

Na dzień 31.12.2018 r. Spółka spełnia wymogi wypłacalności określone w art. 239 Ustawy ubezpieczeniowej oraz w strategii zarządzania ryzykiem.

Wartość środków własnych wynosiła 417 940 tys. zł (359 294 tys. zł na 31.12.2017 r.). Wartość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wynosiła 165 612 tys. zł. (138 293 tys. zł na 31.12.2017 r.). Wartość minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) wyniosła 74 525 tys. zł. (62 232 tys. zł na 31.12.2017 r.).

Współczynnik pokrycia SCR środkami własnymi wyniósł 252% (260% na 31.12.2017 r.) i był niższy niż w roku ubiegłym o 8 p.p.

Współczynnik pokrycia MCR środkami własnymi wyniósł 561% (577% na 31.12.2017 r.) i był niższy niż w roku ubiegłym o 16 p.p.

Obecny oraz prognozowany poziom kapitałowego wymogu wypłacalności oraz środków własnych zapewnia bezpieczeństwo i utrzymanie wskaźnika wypłacalności na poziomie nie niższym niż przyjęty przez Zarząd Spółki, tj. nie niższym niż 125% oraz na poziomie zgodnym z apetytem na ryzyko określonym w strategii zarządzania ryzykiem.

Spółka wyliczając współczynnik pokrycia SCR i MCR nie korzysta z przepisów dotyczących środków przejściowych oraz nie stosuje parametrów specyficznych, korekty dopasowującej czy też korekty z tytułu zmienności. Natomiast środki własne wykorzystywane na pokrycie SCR i MCR to środki kat. 1 nieograniczonej (tj. najwyższej jakości), do których zaliczony jest kapitał podstawowy i rezerwa uzgodnieniowa, na którą składają się kapitały/zyski zatrzymane.

A. Działalność i wyniki operacyjne

Niniejszy rozdział przedstawia podstawowe informacje na temat Towarzystwa, charakterystykę jego działalności oraz wyniki osiągnięte z działalności ubezpieczeniowej.

A.1 Działalność

A.1.1 Nazwa i forma prawna

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone przez Compensa Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group z siedzibą w Warszawie przy ulicy Al. Jerozolimskie 162, 02-342 Warszawa. Rejestr Spółki prowadzony jest przez Krajowy Rejestr Sądowy w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w XII Wydziale Gospodarczym Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000043309.

A.1.2 Organ nadzoru odpowiedzialny za nadzór finansowy nad Spółką

Organem administracji publicznej sprawującym państwowy nadzór nad Spółką jest Komisja Nadzoru Finansowego (KNF).

Adres siedziby:

Plac Powstańców Warszawy 1
00-030 Warszawa

A.1.3 Nazwa i siedziba firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania

Rada Nadzorcza Uchwałą nr 11/2018 z dnia 28.06.2018 r. potwierdziła wybór firmy audytorskiej odpowiedzialnej za badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Spółki.

Zgodnie z Uchwałą wybrana została firma audytorska:

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest firmą audytorską wpisaną na listę pod numerem 3546.

Biegłym rewidentem badającym sprawozdanie jest Marcin Dymek wpisany do rejestru pod numer 9899.

A.1.4 Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety akcji Spółki

Struktura kapitału podstawowego	Według stanu na 31.12.2018 r.	
	Liczba akcji	Wartość nominalna
Vienna Insurance Group AG		
Akcje imienne zwykłe	0	0
Akcje imienne uprzywilejowane	2 995 341	188 704
Procent głosów na WZA	84,14%	0
SVZD GmbH		
Akcje imienne zwykłe	0	0
Akcje imienne uprzywilejowane	563 500	35 501
Procent głosów na WZA	15,83%	0
Pozostali		
Akcje imienne zwykłe	0	0
Akcje imienne uprzywilejowane	901	59
Procent głosów na WZA	0,03%	0
Razem procent głosów na WZA	100%	0
Razem:	3 559 742	224 264

Tabela 1. Struktura kapitałów własnych według stanu na 31.12.2018 r.

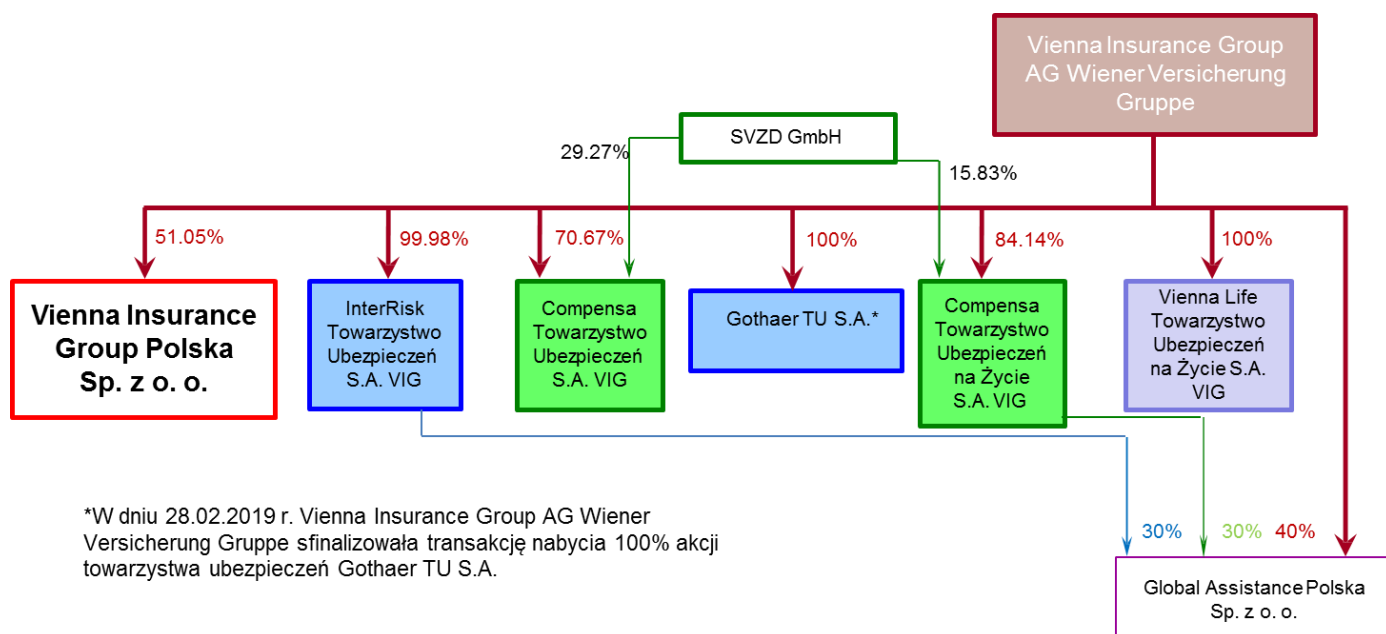
Nazwa i siedziba jednostki dominującej

Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe
Schottenring 30. 1010 Vienna
Austria

Organ nadzoru odpowiedzialny za nadzór finansowy nad jednostką dominującą

Finanzmarktaufsicht
Otto-Wagner-Platz 5
A-1090 Wien
Austria

A.1.5 Pozycja Spółki w prawnej strukturze Grupy

Rysunek 1. Uproszczona struktura grupy

A.1.6 Istotne linie biznesowe Spółki oraz istotne obszary geograficzne, na których Spółka prowadzi działalność

Oferta Spółki zawiera szeroką gamę życiowych produktów ubezpieczeniowych, w tym klasyczne ubezpieczenia ochronne na życie oraz ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, jak i ubezpieczenia terminowe.

Najistotniejszą grupę stanowią ubezpieczenia zdrowotne z udziałem w portfelu 30,0% oraz ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym z udziałem w portfelu 28,4% w 2018 roku.

Szczegółowe informacje na temat składek, odszkodowań i świadczeń, kosztów w podziale na linie biznesowe znajdują się w formularzu QRT S.05.01.02 stanowiącym Załącznik nr 2 do sprawozdania.

Spółka prowadzi swoją działalność jedynie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

A.1.7 Istotne zdarzenia gospodarcze i inne, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym i które wywarły istotny wpływ na zakład

Przeciwko Spółce zapadł w sądzie we Włoszech wyrok w sprawie wniesionej przez spółkę Avenue Capital Limited. Wyrok zapadł w wyniku błędnego przyjęcia przez sąd włoski, iż zobowiązaną spółką jest Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group. Dodatkowo szereg związanych ze sprawą zdarzeń wskazywał na możliwość popełnienia przestępstwa przez drugą stronę. Spółka złożyła w tym zakresie stosowne zawiadomienie do prokuratury. W przedmiotowej sprawie Spółka prowadzi postępowania odwoławcze. Na datę 31.12.2018 i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania sprawa ta nie została rozstrzygnięta, a w oparciu o opinie prawne zewnętrznych kancelarii prawnych, prawdopodobieństwo negatywnego rozstrzygnięcia tej sprawy (zgodnie z zapisami MSR 37) nie jest mniejsze niż rozstrzygnięcie pozytywne, w związku z tym nie utworzono rezerwy na sprawy sporne, a Spółka rozpoznała zobowiązanie warunkowe. Zobowiązanie warunkowe zostało oszacowane na bazie osądu kierownictwa Spółki wsparte doświadczeniem i opinią kancelarii zewnętrznej i zostało na 31.12.2018 ustalone na poziomie 20% szacowanego zobowiązania całkowitego tj. 7 369 tys. zł. Zobowiązanie całkowite wraz z odsetkami wynosi 36 845 tys. zł.

W październiku 2018 roku Spółka podjęła decyzję o zawiązaniu dodatkowej rezerwy na niezgłoszone odszkodowania i świadczenia w kwocie 5 993 tys. zł z przeznaczeniem na obsługę ewentualnych roszczeń ze strony właścicieli polis z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, które nie zostały objęte porozumieniem z UOKiK z dnia 19 grudnia 2016 roku.

W dniu 30 maja 2018 roku wraz z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego sfinalizowano proces połączenia spółek Compensa TU na Życie S.A. Vienna Insurance Group i Polisa-Życie TU S.A. Vienna Insurance Group. W celu wykorzystania potencjału istniejącej sieci sprzedaży Polisa-Życie TU S.A. Vienna Insurance Group w dniu 27 marca 2018 została powołana nowa spółka dystrybucyjna Polisa-Życie Ubezpieczenia Sp. z o.o., w skład której wchodzi Regionalne Biura Handlowe, działające do tej pory w ramach Polisa-Życie. Posiadaczem 100% udziałów jest Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group.

W roku 2018 Towarzystwo prowadziło prace związane z nowymi regulacjami prawnymi. Wdrażano wymogi dyrektywy o ochronie danych osobowych (RODO) oraz wymogi dyrektywy o dystrybucji ubezpieczeń (IDD).

W okresie sprawozdawczym nastąpiło objęcie akcji Compensa TU na Życie S.A. Vienna Insurance Group bezpośrednio przez SVZD GmbH z siedzibą w Wiedniu i pośrednio przez LVP Holding GmbH w liczbie akcji zapewniającej 15,83% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu. Objęcie akcji Compensa TU na Życie S.A. Vienna Insurance Group nastąpiło na skutek połączenia dotychczasowego akcjonariusza Compensa Holding GmbH ze spółką przejmującą SVZD GmbH.

W dniu 20.12.2018 r. Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. VIIG udzieliła pożyczki podporządkowanej Vienna Life Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna VIIG w kwocie 12 000 tys. zł.

A.2 Wyniki z działalności ubezpieczeniowej

A.2.1 Wyniki w podziale na istotne linie biznesowe

Towarzystwo pod względem wielkości składki przypisanej brutto w 2018 roku według sprawozdania statutowego zajmowało na polskim rynku pozycję numer 8 (na bazie danych rynkowych udostępnianych przez Komisję Nadzoru Finansowego po 3 kwartale 2018 roku).

Struktura składki przypisanej brutto kształtowała się w roku 2018 następująco: ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym wygenerowały 28,4% składki przypisanej brutto (w 2017 wskaźnik ten wyniósł 35,4%), ubezpieczenia zdrowotne stanowiły 30,0% (w 2017 roku: 26,8%), ubezpieczenia życiowe z udziałem w zysku 7,0% (w 2017 roku: 6,5%) zaś pozostałe ubezpieczenia na życie 34,6% (w 2017 roku: 31,3%).

W ramach linii ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym Spółka sprzedaje produkty zarówno ze składką regularną jak i jednorazową. Elastyczna konstrukcja ubezpieczenia pozwala dopasować strategię inwestycyjną do indywidualnych preferencji klientów – od funduszy o bezpiecznym charakterze, aż do funduszy związanych z większym ryzykiem, mogących przynieść wyższe zyski. Wspomniana linia biznesowa zawiera całość 3 grupy ustawowej.

W grupie ubezpieczeń zdrowotnych wyróżniamy głównie:

- grupowe pracownicze ubezpieczenia na życie, które mają na celu zapewnienie ochrony zdrowia i życia określonym grupom ubezpieczonych, indywidualne kontynuacje ubezpieczeń grupowych, jak również ubezpieczenia w ramach tzw. grup otwartych,
- umowy dodatkowe do ubezpieczeń indywidualnych rozszerzające zakres ryzyk podlegających ochronie ubezpieczeniowej.

Wspomniana linia biznesowa zawiera część 1 i 5 grupy ustawowej.

Linia ubezpieczeń życiowych z udziałem w zysku to między innymi:

- indywidualne ubezpieczenie na życie i dożycie, które zapewnia wypłatę gwarantowanego kapitału na koniec okresu ubezpieczenia oraz pozwala zabezpieczyć klienta na wypadek nieprzewidzianych zdarzeń losowych,
- indywidualne ubezpieczenie rentowe na życie, które zapewnia wyższe dochody po zakończeniu aktywności zawodowej oraz pozwala zabezpieczyć klienta na wypadek nieprzewidzianych zdarzeń losowych,
- ubezpieczenie zaopatrzenia dzieci, które pozwala gromadzić kapitał na przyszłe potrzeby dziecka.

Wspomniana linia biznesowa zawiera całość 2 i 4 grupy ustawowej oraz część 1 i 5 grupy ustawowej.

W części pozostałych ubezpieczeń na życie możemy wyróżnić przede wszystkim ubezpieczenia życiowe skierowane do szerokiego grona klientów instytucji finansowych (przede wszystkim banków) mających na celu zabezpieczenie tych klientów na wypadek nieprzewidzianych zdarzeń losowych oraz ubezpieczenia terminowe na życie. Wspomniana linia biznesowa zawiera część 1 i 5 grupy ustawowej.

A.2.2 Zagregowane wyniki z działalności ubezpieczeniowej

Opierając się na statutowych danych finansowych można zauważyć, że Towarzystwo za cały 2018 rok pozyskało składkę przypisaną brutto w wysokości 834 163 tys. zł (za rok 2017: 864 699 tys. zł) oraz rozpoznało za ten okres dodatni wynik techniczny netto w wysokości 27 088 tys. zł (za rok 2017: zysk techniczny netto w wysokości 34 121 tys. zł). Główną przyczyną niższego wyniku w 2018 roku była dodatkowa rezerwa na nie zgłoszone odszkodowania i świadczenia w kwocie 5 993 tys. zł z przeznaczeniem na obsługę ewentualnych roszczeń ze strony właścicieli polis z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, które nie zostały objęte porozumieniem z UOKiK z dnia 19 grudnia 2016 roku.

Podstawowe informacje w zakresie działalności ubezpieczeniowej Spółki w roku 2018 i 2017 dla ubezpieczeniowych linii biznesowych przedstawiają poniższe tabele:

Dane za rok 2018	Składka przypisana brutto	Udział w portfelu składki brutto	Wynik techniczny netto*
Ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	236 811	28,40%	-5 832
Ubezpieczenia zdrowotne	250 209	30,00%	26 571
Ubezpieczenia życiowe z udziałem w zysku	58 471	7,00%	-1 274
Pozostałe ubezpieczenia na życie	288 671	34,60%	7 623
RAZEM	834 163	100,00%	27 088
Dane za rok 2017			
Ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	305 701	35,40%	3 288
Ubezpieczenia zdrowotne	231 915	26,80%	16 434
Ubezpieczenia życiowe z udziałem w zysku	56 458	6,50%	4 948
Pozostałe ubezpieczenia na życie	270 625	31,30%	9 451
RAZEM	864 699	100,00%	34 121

* Wynik techniczny ubezpieczeń na życie

Tabela 2. Podstawowe dane wyniku technicznego (na podstawie danych ze sprawozdania finansowego) per linia biznesowa zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym

W strukturze składki przypisanej brutto w 2018 roku można zaobserwować zmniejszenie roli ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, których udział spadł o 7 pp względem roku 2017. Tendencja ta wpisuje się w strategię sprzedaży spółki, która chcąc zwiększyć rolę ubezpieczeń typowo ochronnych, szczególny nacisk kładzie na sprzedaż tradycyjnych ubezpieczeń na życie, jak również ubezpieczeń dodatkowych. Efektem tego był wzrost przypisu z pracowniczych ubezpieczeń grupowych, jak i umów dodatkowych oferowanych do ubezpieczeń indywidualnych, stanowiących główne składowe linie ubezpieczeń zdrowotnych. Udział tej linii w składce przypisanej ogółem wzrósł do 30,0% tj. o 3,2 pp względem roku 2017. Do wzrostu znaczenia pozostałych ubezpieczeń na życie w składce przypisanej przyczyniła się większa sprzedaż krótkoterminowych ubezpieczeń na życie ze składką jednorazową.

Wśród linii biznesowych największy wpływ na wynik techniczny miały ubezpieczenia zdrowotne, które wygenerowały w 2018 roku 26 571 tys. zysku technicznego netto. Do wzrostu zysku w tej linii biznesowej przyczyniła się wyższa efektywność w obrębie ubezpieczeń pracowniczych grupowych, gdzie zaobserwowano niższy niż w roku ubiegłym współczynnik szkodowości oraz oszczędności kosztowe wygenerowane po fuzji z Polisą Życie.

Ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym które w 2017 roku wygenerowały zysk techniczny netto na poziomie 3 288 tys. zł, w roku 2018 odnotowały stratę techniczną netto na poziomie 5 832 tys. zł. Tak duża strata w roku 2018 to efekt zawiązania dodatkowej rezerwy na nie zgłoszone odszkodowania i świadczenia w kwocie 5 993 tys. zł o czym szerzej w punkcie A.1.7 powyżej.

Ubezpieczenia z udziałem w zysku wygenerowały 1 274 tys. zł straty technicznej. Do pogorszenia wyniku w porównaniu do roku 2017 przyczyniły się głównie niższe przychody z lokat w obrębie ubezpieczeń posagowych oraz ubezpieczeń na życie i dożycie.

Towarzystwo w 2018 jak i 2017 roku prowadziło działalność jedynie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Tym samym wartości zaprezentowane w Tabelach 2 i 3 to dane odnoszące się w pełni do Polski.

Towarzystwo za cały 2018 rok rozpoznało koszty akwizycji (łącznie ze zmianą stanu odroczonej kosztów akwizycji) w wysokości 72 593 tys. zł (w 2017: 78 983 tys. zł) co stanowiło 8,7% składki zarobionej brutto (w 2017: 9,1%). Z kolei koszty administracyjne w 2018 roku wyniosły 77 666 tys. zł (w 2017: 77 247 tys. zł) co stanowiło 9,3% składki zarobionej brutto (w 2017: 8,9%).

A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

A.3.1 Przychody i koszty z działalności lokacyjnej w podziale na grupy aktywów

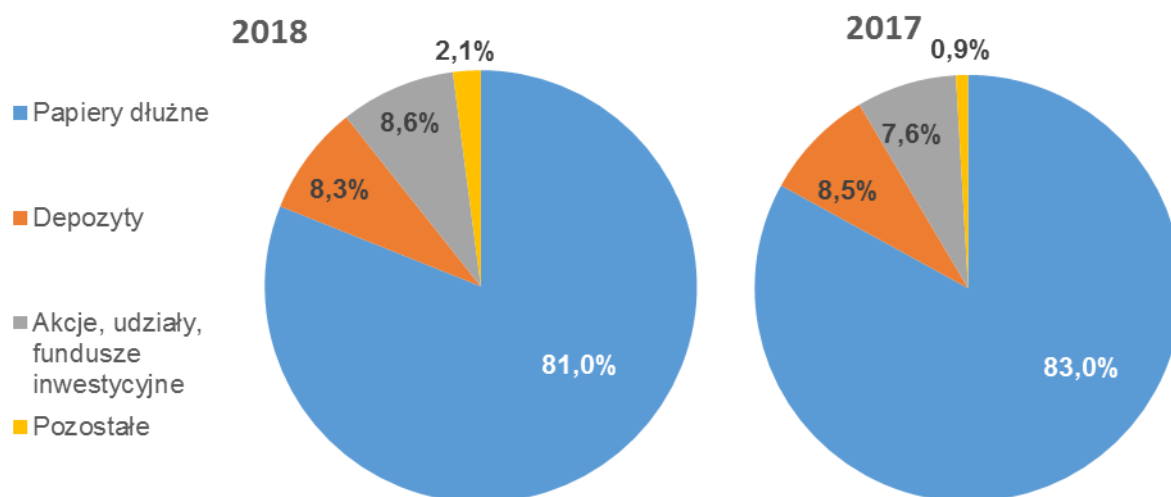
Poniższa tabela przedstawia wynik z działalności lokacyjnej osiągnięty przez Spółkę w roku 2018 wraz z porównaniem tych informacji z danymi z poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Wynik z działalności lokacyjnej (tys. zł) za rok 2018	Papiery dłużne	Akcje/udziały, fundusze inwestycyjne	Depozyty	Pozostałe	Razem wszystkie rodzaje inwestycji
Przychody z lokat	28 978	16 814	761	8 576	55 129
Niezrealizowane zyski z lokat	58	62 383	0	0	62 441
Koszty działalności lokacyjnej	3 320	10 840	0	16 490	30 650
Niezrealizowane straty na lokatach	0	126 013	0	0	126 013
Wynik z działalności lokacyjnej	25 716	-57 656	761	-7 914	-39 093
Dane za rok 2017					
Przychody z lokat	27 848	32 567	1 062	2 391	63 868
Niezrealizowane zyski z lokat	315	100 446	0	0	100 761
Koszty działalności lokacyjnej	1 580	10 843	30	1 750	14 203
Niezrealizowane straty na lokatach	42	33 598	0	0	33 640
Wynik z działalności lokacyjnej	26 541	88 572	1 032	641	116 786

Tabela 3. Wynik z działalności lokacyjnej w podziale na rodzaje papierów za okres 12 miesięcy 2018 i 2017 roku (na podstawie sprawozdania finansowego)

Głównym źródłem negatywnego wyniku z działalności lokacyjnej w 2018 roku są akcje/udziały i fundusze inwestycyjne, które odpowiadają za wygenerowanie negatywnego wyniku w wysokości 57 656 tys. zł (w 2017 roku odnotowano zysk: 88 572 tys. zł). Znacząco gorsze wyniki roku 2018 względem 2017 to efekt negatywnych trendów rynkowych obserwowanych w trakcie całego 2018 roku..

Towarzystwo inwestuje swoje środki własne w bezpieczne aktywa finansowe charakteryzujące się przewidywalnym trendem zwrotu z inwestycji. Struktura lokat własnych na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

Wykres 1. Struktura lokat na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku

A.3.2 Zyski i straty ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny

Na koniec 2018 roku kapitał z aktualizacji wyceny ujmowany w kapitałach własnych osiągnął wartość 6 771 tys. zł (na bazie statutowych danych finansowych) zaś na koniec 2017 roku kapitał ten wynosił 5 716 tys. zł.

Struktura kapitału z aktualizacji wyceny na koniec 2018 i 2017 roku w podziale na kategorie inwestycji przedstawiała się następująco (statutowe dane finansowe):

Lokaty	31.12.2018	31.12.2017
Papiery dłużne	7 374	6 016
Akcje	-603	-300
RAZEM	6 771	5 716

Tabela 4. Struktura kapitału z aktualizacji wyceny na dzień 31.12.2018 i dzień 31.12.2017

W trakcie 2018 roku kapitał z aktualizacji wyceny dla papierów dłużnych zwiększył się o 1 358 tys. zł a dla akcji zmniejszył się o 303 tys. zł. Zmiana wyceny dla papierów dłużnych to efekt obserwowanego w trakcie 2018 roku wzrostu cen papierów dłużnych.

A.3.3 Inwestycje związane z sekurytyzacją

Towarzystwo w trakcie 2018 i 2017 roku nie było stroną transakcji sekurytyzacyjnych i nie posiada inwestycji związanych z sekurytyzacją

A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Poniższa tabela przedstawia rozpoznane przez Towarzystwo pozostałe przychody i koszty techniczne oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne ujmowane w ogólnym rachunku zysków i strat.

Pozostałe przychody i koszty	1-12.2018	1-12.2017
Pozostałe przychody techniczne	461	636
Pozostałe koszty techniczne	2 315	1 302
Pozostałe przychody operacyjne	997	952
Pozostałe koszty operacyjne	10 472	11 827

Tabela 5. Pozostałe przychody/koszty techniczne i operacyjne za rok 2018 i 2017

Na pozostałe przychody techniczne w 2018 składa się głównie spisanie zobowiązań z systemu produkcyjnego (116 tys. zł) oraz różnice kursowe (181 tys. zł). W 2017 roku pozostałe przychody techniczne stanowiła przede wszystkim zmiana odpisu na należności (350 tys. zł) oraz inne różnice kursowe (174 tys. zł).

W 2018 roku pozostałe koszty techniczne to przede wszystkim odpis aktualizujący należności od klientów (903 tys. zł) oraz opłaty na rzecz instytucji wspomagających rynek ubezpieczeń w Polsce (821 tys. zł). Na pozostałe koszty techniczne w 2017 składają się głównie opłaty na rzecz instytucji wspomagających rynek ubezpieczeń w Polsce (657 tys. zł) oraz odpis na należności (302 tys. zł).

Pozostałe przychody operacyjne w 2018 roku to głównie rozwiązanie rezerwy na koszty roku 2017 w wysokości 500 tys. zł. W 2017 roku na pozostałe przychody operacyjne składała się sprzedaż systemu informatycznego KI (463 tys. zł) oraz efekt obniżenia kary KNF (400 tys. zł).

Natomiast pozostałe koszty operacyjne w 2018 roku to głównie podatek od aktywów dla instytucji finansowych (6 949 tys. zł), amortyzacja goodwilla (2 357 tys. zł) oraz koszty prawne związane z toczącym się postępowaniem odwoławczym wobec wyroku wydanego przez sąd włoski w sprawie wniesionej przez spółkę Avenue Capital Limited (798 tys. zł). Pozostałe koszty operacyjne w 2017 roku to głównie podatek od aktywów dla instytucji finansowych (6 813 tys. zł), amortyzacja goodwilla (2 357 tys. zł), zwiększenie odpisu aktualizującego wartość inwestycji (1 300 tys. zł) oraz koszty prawne (1 146 tys. zł).

Towarzystwo w trakcie 2018 i 2017 nie było stroną jakichkolwiek istotnych umów leasingowych. W Spółce nie występują istotne umowy leasingowe, które wymagałyby ujawnienia w Sprawozdaniu.

A.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały zamieszczone w powyższych podpunktach rozdziału A sprawozdania.

B. System zarządzania

B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

Organami Spółki są:

- Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy,
- Rada Nadzorcza,
- Zarząd.

B.1.1 Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

Zasady funkcjonowania Walnego Zgromadzenia:

- Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez Zarząd.
- Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbywa się w terminie maksymalnie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego.
- Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje w miarę potrzeby Zarząd z własnej inicjatywy bądź na wniosek Rady Nadzorczej lub na żądanie akcjonariuszy, reprezentujących przynajmniej 5% kapitału zakładowego.

Zgodnie z art. 421 § 1 Kodeksu spółek handlowych uchwały Walnego Zgromadzenia są umieszczane w protokole sporządzanym przez notariusza.

Zadania Walnego Zgromadzenia określają poniższe przepisy:

1. Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy rozpatrywanie, zatwierdzanie i podejmowanie uchwał w sprawie:

- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy;
- zatwierdzenie sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy;
- podziału zysku albo pokrycia straty;
- udzielenie członkom organów Spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków;
- zmian Statutu Spółki oraz podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego;
- postanowień dotyczących roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy sprawowaniu zarządu albo nadzoru w Spółce;
- zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nim ograniczonego prawa rzeczowego;
- umorzenie akcji i warunków tego umorzenia;
- nabycia własnych akcji w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych oraz upoważnienia do ich nabywania w przypadku określonym w art. 361 § 1 pkt 8 Kodeksu spółek handlowych ;
- powoływania i odwoływania Członków Rady Nadzorczej;
- ustalenia wynagrodzeń dla członków Rady Nadzorczej;
- tworzenia i likwidacji funduszy oraz ustalanie ich regulaminów;
- połączenia Spółki z innymi spółkami jak i warunków tego połączenia;
- emisji obligacji zamiennych i obligacji z prawem pierwszeństwa;
- rozwiązania Spółki;
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa;
- inne sprawy przewidziane w Kodeksie spółek handlowych lub innych przepisów prawa do wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia.

B.1.2 Rada Nadzorcza

Funkcję Rady Nadzorczej reguluje poniższy zapis:

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada Nadzorcza wykonuje swe czynności kolegialnie, może jednak delegować swoich członków do

samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych oraz w oparciu o następujące uregulowania Regulaminu Rady Nadzorczej:

- Rada Nadzorcza jest organem kolegialnym, który sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.
- Rada Nadzorcza podejmuje uchwały w przypadkach określonych ustawą ubezpieczeniową, statutem Spółki, regulaminem Zarządu oraz regulaminem Rady.

Zadania Rady Nadzorczej określają poniższe przepisy:

- Ocena sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy;
- Ocena wniosku Zarządu w kwestii podziału zysku lub pokrycia strat;
- Sporządzanie pisemnego sprawozdania z wyników oceny sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu z działalności Spółki jak i z oceny wniosku Zarządu w kwestii podziału zysku lub pokrycia strat w każdym roku obrotowym;
- Rozpatrywanie innych spraw wnoszonych przez Zarząd;
- Wybór i odwoływanie Prezesa Zarządu i jego Zastępcy, jak również wybór i odwoływanie członków Zarządu oraz zawieszanie w czynnościach tych osób;
- Ustalanie zasad wynagradzania członków Zarządu;
- Wybór biegłego rewidenta Spółki;
- Uchwalanie regulaminu Zarządu;
- Uchwalanie zasad lokowania środków finansowych;
- Podejmowanie decyzji w przedmiocie emisji obligacji;
- Podejmowanie decyzji w sprawie zbycia i innego rozporządzenia akcjami Spółki;

Statut Spółki w poniższy sposób reguluje skład i zasady zmian w Radzie Nadzorczej:

- Rada Nadzorcza składa się z przynajmniej 3 (trzech), nie więcej jednak niż z 9 (dziewięciu) członków. Liczbę członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani przez Walne Zgromadzenie. Dotychczasowi członkowie Rady Nadzorczej mogą zostać powołani ponownie.
- Członkowie pierwszej Rady Nadzorczej zostają powołani na 1 (jeden) rok. Członkowie kolejnych Rad Nadzorczych powoływani są na kadencje trwające nie dłużej niż 5 lat. Długość kadencji członków Rady Nadzorczej każdorazowo określi uchwałą Walne Zgromadzenie. Mandaty członków pierwszej Rady Nadzorczej wygasają z dniem odbycia pierwszego Walnego Zgromadzenia po dacie wpisania Spółki do rejestru handlowego, które zatwierdzi sprawozdanie finansowe za pierwszy rok obrotowy Spółki. Mandaty następnych członków Rady Nadzorczej wygasają z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia, zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej.
- Każdy z członków Rady Nadzorczej może zostać w każdym czasie odwołany przez Walne Zgromadzenie, przed upływem swej kadencji. Odnośna uchwała wymaga dla jej podjęcia większości przynajmniej $\frac{3}{4}$ (trzech czwartych) oddanych głosów.
- Rada Nadzorcza wybiera, na swoim pierwszym posiedzeniu, następującym po odbyciu zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, na którym zostali powołani członkowie Rady Nadzorczej, spośród swoich członków Przewodniczącego Rady Nadzorczej i jego Zastępcę.
- W przypadku ustąpienia Przewodniczącego Rady Nadzorczej lub jego Zastępcy ze swych funkcji, Rada Nadzorcza dokonuje nowego wyboru Przewodniczącego Rady Nadzorczej i jego Zastępcy na swoim najbliższym posiedzeniu.
- Nowego wyboru Przewodniczącego Rady Nadzorczej i jego Zastępcy na swoim najbliższym posiedzeniu.

Na dzień 31.12.2018r. Rada Nadzorcza Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group składa się z dziewięciu członków powołanych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, a jej skład przedstawia się następująco:

Franz Fuchs – Przewodniczący Rady Nadzorczej

Elisabeth Stadler – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej

Dieter Froehlich – Członek Rady Nadzorczej

Roland Goldsteiner – Członek Rady Nadzorczej
Wolfgang Petschko – Członek Rady Nadzorczej
Helene Kanta – Członek Rady Nadzorczej
Andrzej Witkowski – Członek Rady Nadzorczej
Jan Monkiewicz – Członek Rady Nadzorczej
Marek Belka – Członek Rady Nadzorczej

Komitety funkcjonujące w Spółce powołane przez Radę Nadzorczą:

Komitet Audytu powołany został przez Radę Nadzorczą Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group w dniu 24.06.2014 r. Komitet Audytu działa w oparciu o przepisy ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, ustawę o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, kodeks spółek handlowych, inne przepisy prawa. Głównym celem działania Komitetu Audytu jest wspomaganie Rady Nadzorczej w sprawowaniu nadzoru finansowego nad Spółką oraz dostarczanie Radzie Nadzorczej miarodajnych informacji i opinii pozwalających sprawnie podjąć właściwe decyzje w zakresie sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Zgodnie z art. 130 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (tj. Dz.U.2017.0.1089) do zadań Komitetu Audytu należą następujące czynności:

- Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
- Monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego w Spółce, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
- Monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej,
- Kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
- Informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania,
- Dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem,
- Opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- Opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
- Określanie procedury wyboru firmy audytorskiej,
- Przedkładanie Radzie Nadzorczej rekomendacji w sprawie powołania firmy audytorskiej,
- Przedkładanie właściwym organom lub komórkom organizacyjnym Spółki (w tym w szczególności Zarządowi) zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej.
- Opiniowanie planu audytów wewnętrznych na kolejny rok kalendarzowy.

W skład Komitetu wchodzi (na dzień sporządzenia Sprawozdania tj. 1.04.2019r.):

Jan Monkiewicz – Przewodniczący Komitetu Audytu
Franz Fuchs – Członek Komitetu Audytu
Marek Belka – Członek Komitetu Audytu

W aktualnym składzie w okresie pełnienia funkcji w Komitecie Audytu Spółki Jan Monkiewicz i Marek Belka byli niezależni w stosunku do Spółki w rozumieniu Art. 129 ust. 3 Ustawy.

Jan Monkiewicz, Franz Fuchs i Marek Belka posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych w rozumieniu Art. 129 ust. 1 Ustawy. Jan Monkiewicz i Franz Fuchs posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka w rozumieniu Art. 129 ust. 5 Ustawy.

B.1.3 Zarząd

Funkcję i zadania Zarządu reguluje poniższy zapis:

Zarząd działa na podstawie regulaminu, uchwalanego przez Radę Nadzorczą określającego kompetencje Zarządu i poszczególnych członków Zarządu w zakresie prowadzenia spraw Spółki oraz następujących zapisów Regulaminu Zarządu:

1. Zarząd jest organem statutowym, który pod przewodnictwem Prezesa kieruje działalnością Spółki i działa w jej imieniu na podstawie przepisów prawa, postanowień Statutu oraz regulaminu.
2. Niezależnie od podziału kompetencji określonego w załączniku do regulaminu Zarządu, cały Zarząd kolegalnie odpowiada za kierowanie Spółką.
3. Zarząd reprezentuje Spółkę w czynnościach sądowych i pozasądowych. Do składania oświadczeń woli oraz reprezentowania Spółki upoważnieni są dwaj członkowie Zarządu działający łącznie lub jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem.
4. Każdemu członkowi Zarządu podporządkowany jest jeden lub kilka pionów organizacyjnych/jednostek organizacyjnych w celu podejmowania wewnętrznych decyzji w Spółce. Możliwe są wspólne pioniki organizacyjne/jednostki organizacyjne.
5. Podział kompetencji uwzględnia wyznaczenie w ramach Zarządu Członków Zastępujących. Członek Zastępujący nadzoruje dany pion organizacyjny/jednostkę organizacyjną w przypadku nieobecności członka Zarządu bezpośrednio odpowiedzialnego za jego działalność.
6. Bezpośrednio odpowiedzialny za działalność danego pionu organizacyjnego/jednostki organizacyjnej członek Zarządu zobowiązany jest do bieżącego informowania członka Zastępującego o istotnych sprawach dotyczących tego pionu/jednostki. Bezpośrednio odpowiedzialny Członek Zarządu omawia sprawy danego pionu z Członkiem Zastępującym dążąc przy tym do uzyskania zgodnego stanowiska. Jeśli nie jest to możliwe, sprawę należy przedstawić całemu Zarządowi w celu podjęcia uchwały.
7. Podział kompetencji pomiędzy poszczególnymi Członkami Zarządu nie narusza odpowiedzialności członków Zarządu określonej Statutem, kodeksem spółek handlowych lub innymi przepisami prawa.
8. W ramach wewnętrznego zarządzania Spółką każdy Członek Zarządu uprawniony jest do wydawania poleceń jedynie w zakresie podległych mu pionów organizacyjnych/jednostek organizacyjnych, wyjątek stanowią sprawy niecierpiące zwłoki. O poleceniach wydanych w tych szczególnych przypadkach należy jak najszybciej poinformować Członka Zarządu odpowiedzialnego za dany pion organizacyjny/jednostkę organizacyjną.
9. Jeśli rozpatrzenie i załatwienie sprawy przydzielonej jednemu z pionów organizacyjnych/jednostek organizacyjnych ma znaczenie także dla zakresu zadań innego Członka Zarządu, lub, jeśli dotyczy innego Członka Zarządu w zakresie osobowym lub rzeczowym, to obaj członkowie Zarządu zobowiązani są do osiągnięcia porozumienia. Jeśli nie jest to możliwe, to decyzję podejmuje cały Zarząd.
10. Każdy Członek Zarządu przedstawia istotne kwestie dotyczące podległych mu pionów organizacyjnych/jednostek organizacyjnych na posiedzeniach Zarządu i poddaje je pod wspólne obrady i uchwały.
11. Członek Zarządu może żądać również rozpatrzenia przez cały Zarząd istotnych spraw dotyczących działalności innych pionów organizacyjnych/jednostek organizacyjnych. W szczególności Prezes Zarządu może nakazać przedstawienie spraw każdego pionu w celu podjęcia uchwały przez cały Zarząd.

Statut Spółki w poniższy sposób reguluje skład i zasady zmian w Zarządzie:

Zarząd składa się z 3 (trzech) lub więcej członków powoływanych i odwoływanych przez Radę Nadzorczą. Rada Nadzorcza ustala liczbę członków. Ponowne powołanie dotychczasowego członka Zarządu na kolejną kadencję jest dopuszczalne. Rada Nadzorcza może powołać jednego spośród członków Zarządu na Prezesa Zarządu, a innego na jego Zastępcę.

Na dzień 31.12.2018 r. Zarząd Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group składa się z czterech członków powołanych przez Radę Nadzorczą, a jego skład przedstawia się następująco:

Artur Borowiński – Prezes Zarządu

Ireneusz Arczewski – Członek Zarządu

Piotr Tański – Członek Zarządu

Rafał Mosionek – Członek Zarządu

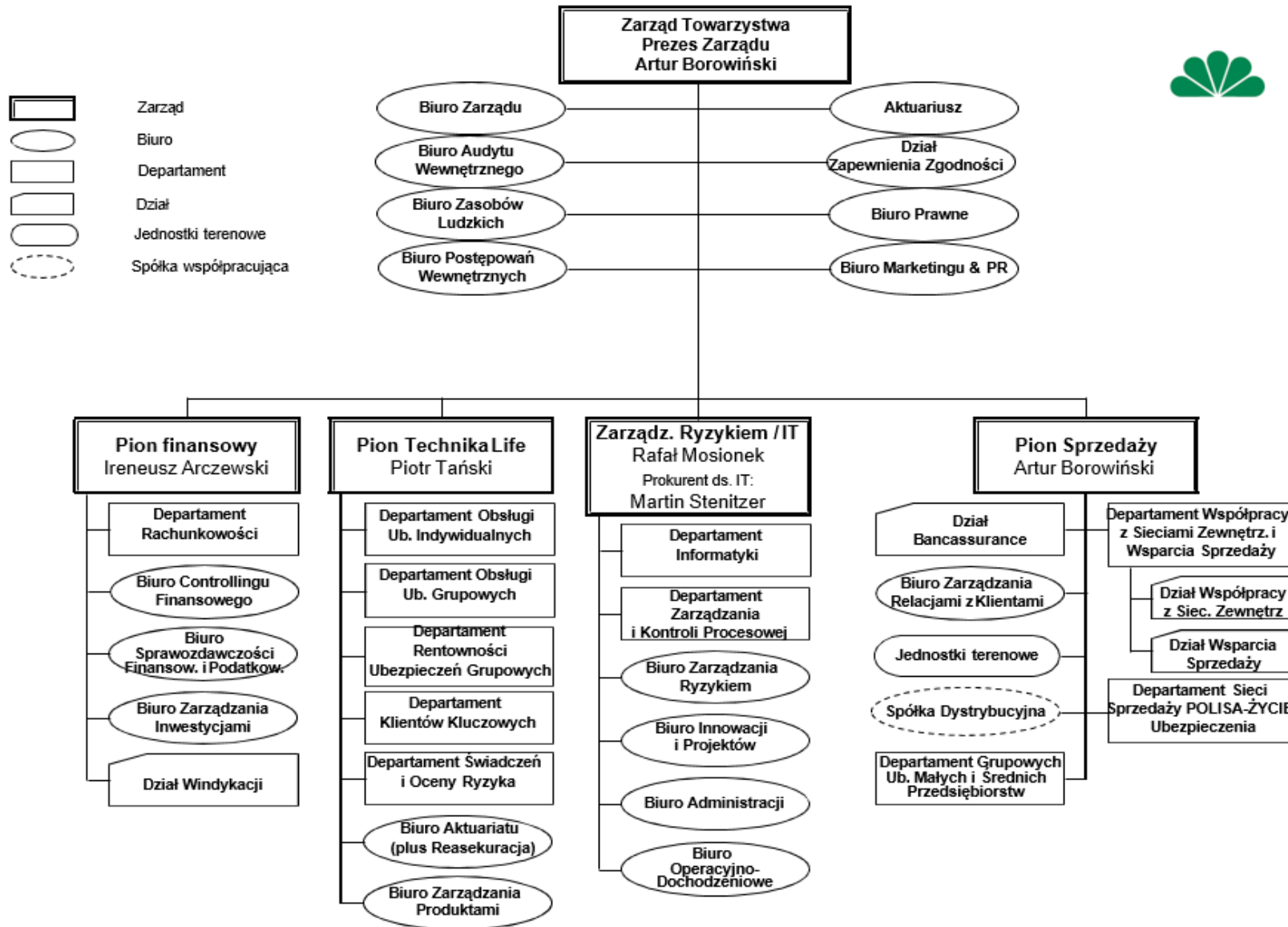
Do dnia sporządzenia Sprawozdania tj. 1 kwietnia 2019 r. nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Współpraca między Zarządem a dyrektorami, w tym osobami pełniącymi kluczowe funkcje:

Członkowie Zarządu na bieżąco współpracują z menedżerami Towarzystwa - otrzymują raporty (cykliczne lub ad hoc), odbywają spotkania robocze, podczas których omawiają bieżące sprawy. Dodatkowo menedżerowie biorą udział w posiedzeniach Zarządu w części dotyczącej nadzorowanych przez nich spraw (prezentacje wyników i analiz - cykliczne lub ad hoc, podejmowanie decyzji, co do których wymagana jest zgoda Zarządu). Ponadto Członkowie Zarządu na bieżąco kontaktują się z menedżerami za pomocą poczty elektronicznej.

Schemat organizacyjny Spółki na dzień 31.12.2018 roku przedstawia się następująco:

Rysunek 2. Schemat organizacyjny Spółki

B.1.4 Komitety funkcjonujące w Spółce powołane przez Zarząd (stan na dzień 31.12.2018 r.):

Komitet Kryzysowy

Komitet odpowiedzialny za przygotowanie Towarzystwa na wystąpienie sytuacji kryzysowej (sytuacja kryzysowa to zazwyczaj niespodziewane i niepożądane zdarzenie lub seria wydarzeń, które mogą stanowić istotne zagrożenie dla pozycji oraz stabilności organizacji, której dotyczą) i zarządzający sytuacją kryzysową w przypadku jej wystąpienia.

Komitet Inwestycyjny

Komitet zajmujący się podejmowaniem decyzji w zakresie inwestowania środków Spółki

Komitet Doradczy ds. Zmian w Systemach IT

Komitet którego celem jest sformalizowanie:

- trybu podejmowania decyzji w sprawie akceptacji lub odrzucenia wniosków dotyczących zmian w systemach IT, które to zmiany nie są realizowane w formie projektu,
- zasad sprawowania nadzoru nad procesem zgłaszania i wdrażania zmian w systemach IT, które to zmiany nie są realizowane w formie projektu.

Komitet ds. Zakupów IT w Grupie Vienna Insurance Group w Polsce

Komitet powołany został jako wspólny organ kontrolujący zakupy towarów i usług w obszarze IT i upoważniony do działania w imieniu Spółki w tym zakresie.

Komitet ds. Systemu Zarządzania Produktem

Celem Komitetu jest zapewnienie efektywności systemu zarządzania produktem.

Komitet Bezpieczeństwa IT

Komitet, którego celem jest zapewnienie możliwie ścisłej integracji zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego z zarządzaniem całą Spółką poprzez zapewnienie odpowiedniej współpracy pomiędzy jednostkami/funkcjami odpowiedzialnymi za obszar technologii informacyjnej, strategię działania przedsiębiorstwa, bezpieczeństwo środowiska teleinformatycznego, ciągłość działania, zarządzanie ryzykiem operacyjnym, zarządzanie procesami, zarządzanie projektami i audyt wewnętrzny (z zachowaniem odpowiedniego stopnia niezależności każdej z nich).

Komitet IT

Komitet, którego celem jest:

- wsparcie w identyfikacji i zarządzaniu potrzebami, ryzykiem i obowiązkami w zakresie IT, bezpieczeństwa IT oraz architektury IT,
- wsparcie w ustanawianiu, przeprowadzaniu przeglądów, oraz realizacji polityk i procedur zawiązanych z obszarem IT,
- zapewnienie o bieżącym informowaniu o wszystkich sprawach dotyczących IT, istotnych z punktu widzenia Zarządu,
- doradztwo w sprawie istotnych kwestii IT, w zakresie kodeksów ładu korporacyjnego, wymagań ustawowych i regulacyjnych, których zobowiązana jest przestrzegać Spółka, w tym w sprawie odpowiednich wytycznych wydawanych przez organ nadzoru oraz działanie zgodnie z nimi,

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami

Komitet, którego celem jest wsparcie Zarządu Towarzystwa w procesie zarządzania inwestycjami finansowymi, aktywami i pasywami Towarzystwa, a w szczególności mających związek z identyfikacją, monitorowaniem i ograniczaniem ryzyka płynności, ryzyka rynkowego oraz ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta (kredytowego) oraz optymalizacją struktury bilansu Towarzystwa wraz z maksymalizacją zwrotu z działalności lokacyjnej Towarzystwa przy minimalizacji występujących ryzyk.

B.1.5 Istotne zmiany w systemie zarządzania:

W 2018 roku nie zaszły żadne istotne zmiany w Systemie Zarządzania.

B.1.6 Kluczowe Funkcje

Zgodnie z wymaganiami systemu Wyłączalność II Zarząd Spółki ustanowił cztery kluczowe funkcje: funkcja zarządzania ryzykiem, funkcja zapewnienia zgodności, funkcja audytu wewnętrznego oraz funkcja aktuarialna.

B.1.6.1 Funkcja Zarządzania Ryzykiem

Funkcja zarządzania ryzykiem jest odpowiedzialna za wszelkie działania powiązane z zarządzaniem ryzykiem w Spółce i raportuje do Zarządu Spółki. Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem to kierujący Biurem Zarządzania Ryzykiem, który jest powoływany przez Zarząd Spółki w drodze uchwały. Kierujący Biurem Zarządzania Ryzykiem podlega Członkowi Zarządu nadzorującemu pion zarządzania ryzykiem / IT.

Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem musi posiadać wystarczające doświadczenie zawodowe w sektorze finansowym i wiedzę z zakresu zarządzania ryzykiem, umiejętności komunikacyjne i zarządcze. Ponadto powinna być to osoba o nieposzkalowanej reputacji i uczciwości. Funkcja zarządzania ryzykiem jest pełniona przez osobę spełniającą te kryteria.

Zadania funkcji zarządzania ryzykiem są wykonywane przez osobę nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem oraz przez pracowników Biura Zarządzania Ryzykiem.

Zarówno kierujący, jak i żaden z pracowników Biura Zarządzania Ryzykiem nie są w sposób bezpośrednio ani pośrednio zaangażowani w działania operacyjne podejmowane przez Spółkę, co zapewnia niezależność funkcji zarządzania ryzykiem. Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem nie wykonuje także zadań innych kluczowych funkcji, w szczególności jest w pełni niezależna od funkcji audytu wewnętrznego, której zadania są realizowane przez Biuro Audytu Wewnętrznego.

Funkcja zarządzania ryzykiem odpowiada w szczególności za:

- Koordynację wycień i walidację Kapitałowych Wymogów Wyłączalności (SCR i MCR) zgodnie z zasadami Wyłączalności II,
- Podnoszenie świadomości zarządzania ryzykiem w Spółce,
- Identyfikację i pomiar wszystkich ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo (tworzenie i aktualizacja mapy ryzyka, nadzór nad kalkulacją SCR),
- Raportowanie dot. poziomu ryzyka na potrzeby Zarządu, Komitetu Audytu, Rady Nadzorczej, Grupy VIG oraz organu nadzoru,
- Raportowanie ad hoc na potrzeby Zarządu w przypadku znaczących zmian w profilu ryzyka oraz zidentyfikowania nowych ryzyk,. Znaczące zmiany w profilu ryzyka wynikają z przekroczenia przyjętych w Strategii Zarządzania Ryzykiem tolerancji na ryzyko, które zostały opisane w rozdziale B.3.2.
- Raportowanie na temat ekspozycji na ryzyko i doradzanie Zarządowi w sprawach dotyczących zarządzania ryzykiem, w tym w takich strategicznych kwestiach jak strategia przedsiębiorstwa, połączenia, przejęcia oraz duże projekty i inwestycje,
- Monitorowanie profilu ryzyka Spółki,

- Monitorowanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez obserwacje wzrostu ekspozycji na ryzyko. Sposób pomiaru ekspozycji na ryzyko dla poszczególnych ryzyk został opisany w rozdziale C. Profil ryzyka,
- Identyfikację słabych punktów systemu kontroli wewnętrznej oraz raportowanie i podejmowanie działań mających na celu usprawnienie systemu kontroli wewnętrznej, raportowanie wyników do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej,
- Wspieranie Zarządu oraz innych funkcji w zapewnieniu skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem poprzez uczestnictwo w komitetach w roli doradczej,
- Współpracę przy tworzeniu strategii zarządzania ryzykiem,
- Kalkulację zdolności do absorpcji ryzyka, współpraca z właścicielami ryzyk w zakresie ustalania limitów na poszczególne rodzaje ryzyka, monitorowanie wykorzystania limitów na poszczególne rodzaje ryzyka,
- Przeprowadzanie własnej oceny ryzyka i wypłacalności i na jej podstawie przekazanie propozycji do planu zarządzania kapitałem i strategii zarządzania ryzykiem,
- Monitorowanie zmian prawnych i wytycznych Grupy VIG w zakresie zarządzania ryzykiem, odpowiednia aktualizacja procesów, raportów i dokumentów.

W ramach działalności doradczej funkcja zarządzania ryzykiem przekazuje opinię na temat wpływu proponowanych zmian / decyzji strategicznych na profil ryzyka Spółki. Może także opiniować projekty dokumentów wewnętrznych lub zmian w procesach biznesowych.

Ponadto funkcja zarządzania ryzykiem Spółki na bieżąco współpracuje z funkcją zarządzania ryzykiem Grupy VIG w celu umożliwienia koordynacji zarządzania ryzykiem, a także zapewnienia spójności rozwiązań w Grupie VIG.

Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem jest członkiem Komitetu ds. Systemu Zarządzania Produktem, Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Komitetu ds. IT.

B.1.6.2 Funkcja Zapewnienie Zgodności (Compliance)

Funkcja zapewnienia zgodności jest odpowiedzialna za zgodność działań Spółki z lokalnymi i międzynarodowymi regulacjami prawnymi, w tym z dyrektywą Wypłacalność II oraz jest częścią systemu kontroli wewnętrznej. Osobą nadzorującą funkcję zapewnienia zgodności jest Dyrektor Działu Zapewnienia Zgodności. Dyrektor Działu Zapewnienia Zgodności podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu Spółki. Zgodnie z przyjętą Polityką Compliance zakres obowiązków Funkcji Compliance obejmuje:

- Doradztwo - Funkcja Compliance doradza organowi zarządzającemu i nadzorującemu w zakresie obszarów Compliance. W szczególności, Funkcja Compliance ocenia możliwy wpływ wszelkich zmian otoczenia prawnego na działalność Spółki, jak również proponuje podjęcie działań w celu zapobieżenia niezgodnościom.
- Zarządzanie Ryzykiem Compliance - Funkcja Compliance identyfikuje i ocenia Ryzyko Compliance, monitoruje i sprawdza działalność Spółki w celu oceny adekwatności i skuteczności procesów kontroli z punktu widzenia Compliance. Funkcja Compliance podejmuje działania zmierzające do obniżenia zagrożeń wynikających z Ryzyk Compliance poprzez stosowanie dodatkowych środków kontroli (w szczególności tworzenie instrukcji wewnętrznych oraz szkolenia itp.).
- Monitorowanie Ryzyka Compliance - Funkcja Compliance monitoruje Ryzyka Compliance i skuteczność działań podejmowanych w celu ich ograniczenia.
- Raportowanie - Raport opracowany przez Funkcję Zgodności obejmuje aktualne i potencjalne Ryzyka Compliance oraz działania podejmowane w celu ich ograniczenia.
- Szkolenia z zakresu Compliance i podnoszenie świadomości Compliance - Funkcja Compliance zapewnia szkolenia i promuje działalność zgodną z obowiązującymi regulacjami.

Zgodnie z rozporządzeniem delegowanym oraz wytycznymi EIOPA dotyczącymi systemu zarządzania Funkcja Zapewnienia Zgodności pełniona jest przez osobę posiadającą odpowiednie kompetencje, wiedzę oraz doświadczenie.

B.1.6.3 Funkcja Audytu Wewnętrznego

Została opisana szczegółowo w podrozdziale B.5

B.1.6.4 Funkcja Aktuarialna

Została opisana szczegółowo w podrozdziale B.6

B.1.7 Wynagrodzenie

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Aktualnie członkowie Rady Nadzorczej otrzymują stałe wynagrodzenie kwartalne w wysokości określonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. W wynagrodzeniu członków Rady Nadzorczej nie występuje część zmienna.

Zasady wynagradzania członków zarządu określa Rada Nadzorcza. Wysokość i zasady wynagradzania członków zarządu określane są w indywidualnych umowach zawieranych z członkiem zarządu przez Radę Nadzorczą. Wynagrodzenie członka zarządu składa się z części stałej i zmiennej (bonus roczny). Rada Nadzorcza, określając zasad wynagrodzenia zmiennego (bonus roczny), wykazuje dbałość o to, aby płatność znacznej części zmiennego składnika wynagrodzenia członka zarządu zawierała elastyczny odroczony składnik uwzględniający charakter i ramy czasowe działalności Spółki. Wynagrodzenie zmienne (bonus roczny) jest oparte na mierzalnych celach definiowanych na początku roku kalendarzowego przez Radę Nadzorczą dla każdego członka Zarządu; przykładowe cele to: wynik finansowy, realizacja planu sprzedaży; szkodowość danej linii biznesowej; realizacja budżetu kosztów Spółki, combined ratio.

Zasady wynagradzania pracowników Spółki określane są przez Regulamin Wynagradzania Spółki oraz umowy o pracę.

Indywidualne stawki wynagrodzeń zasadniczych a także wartości i zasady przyznawania elementów zmiennych (o ile nie wynikają z Regulaminu Wynagradzania) zawarte są w umowach o pracę poszczególnych pracowników. Oprócz wynagrodzeń pieniężnych Spółka oferuje pracownikom refundację ubezpieczenia medycznego i pakiet świadczeń o charakterze socjalnym, a także specjalne zniżki na ubezpieczenia majątkowe i ubezpieczenia na życie.

W przypadku pracowników spoza obszarów sprzedaży oraz oprócz pracowników zajmujących stanowiska managerskie (tzn. dyrektor, zastępca dyrektora, menadżer, kierownik, doradca, pełnomocnik), osób nadzorujących funkcje kluczowe oraz kluczowych specjalistów (którzy są objęci systemem bonusów rocznych), pracownicy otrzymują wyłącznie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze.

W Spółce istnieje system bonusów rocznych przeznaczony dla pracowników zajmujących stanowiska managerskie (zdefiniowane powyżej), osób nadzorujących funkcje kluczowe oraz kluczowych specjalistów. System bonusów rocznych jest oparty na mierzalnych celach i zadaniach, definiowanych na początku roku kalendarzowego dla każdego pracownika objętego systemem bonusowym i tożsamych z celami Spółki na dany rok. Elementem bonusu rocznego jest również wynik rocznej oceny okresowej pracownika, co motywuje do osiągnięcia nie tylko wyników biznesowych, ale i rozwoju osobistego.

Poszczególne cele/zadania w bonusie rocznym posiadają określone w wewnętrznych uregulowaniach Spółki wagi w danych kategoriach (cele Spółki, cele zespołu, cele indywidualne, ocena roczna) tak, aby z jednej strony połączyć system bonusowy z wynikami Spółki, z drugiej docenić indywidualny wkład pracownika w jej rozwój, a ponadto zapobiec przyjmowaniu przez pracowników nadmiernego ryzyka w zarządzanych obszarach. Przykładami celów Spółki jest: wynik finansowy, realizacja planu sprzedaży; szkodowość danej linii biznesowej; realizacja budżetu kosztów Spółki; jako przykład celów zespołu można podać kluczowe projekty biznesowe zaplanowane w Spółce na dany rok realizowane w danym zespole lub w kilku zespołach; jako przykład celu indywidualnego można podać zadanie związane z zakresem obowiązków pracownika o szczególnej wadze dla Spółki. Każdy cel jest dokładnie zdefiniowany w indywidualnej tabeli przygotowanej dla pracownika - pracownik zna z góry jego oczekiwaną wartość w liczbie bądź procencie albo też opisie oczekiwanych rezultatów lub daty wdrożenia; zna też wartość premii rocznej przyporządkowanej do danego celu.

Ponadto w przypadku osób nadzorujących funkcje kluczowe począwszy od roku 2017 Spółka wprowadziła do premii rocznej zasadę, iż płatność jej istotnej części zawiera elastyczny oraz odroczony w czasie element, który uwzględnia naturę działalności zakładu ubezpieczeń.

Spółka nie oferuje osobom z AMSB ani też pracownikom Spółki dodatkowych elementów wynagrodzenia takich jak akcje, opcje na akcje lub jakiegokolwiek inne zmienne komponenty inne niż wskazane powyżej.

Spółka nie posiada żadnego dodatkowego systemu emerytalnego lub systemu wcześniejszych emerytur dla AMSB lub pracowników.

B.1.8 Informacje o istotnych transakcjach zawartych z akcjonariuszami oraz członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej.

Spółka nie dokonała w roku 2018 żadnych istotnych transakcji z osobami mającymi istotny wpływ na działalność Spółki lub z osobami z AMSB.

B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Ocena kompetencji członków zarządu oraz osób które nadzorują kluczowe funkcje obejmuje ocenę ich kwalifikacji zawodowych i formalnych, wiedzy jak również odpowiedniego doświadczenia w sektorze ubezpieczeniowym, innych sektorach finansowych lub innych rodzajach działalności oraz uwzględnia obowiązki powierzone danej osobie a także, o ile ma to znaczenie dla wykonywania tych obowiązków, jej umiejętności w dziedzinie ubezpieczeń, finansów, rachunkowości, funkcji aktuarialnych i zarządzania.

Ocena zaś reputacji danej osoby obejmuje ocenę uczciwości i prawidłowej sytuacji finansowej w oparciu o informacje dotyczące jej charakteru oraz postępowania w życiu prywatnym i zawodowym, w tym dotyczące kwestii karnych, finansowych i nadzorczych mających znaczenie do celów oceny.

Ocena wymagań dotyczących kompetencji i reputacji członków zarządu jest dokonywana przez Radę Nadzorczą.

Ocena wymagań dotyczących kompetencji i reputacji osób nadzorujących funkcje kluczowe jest dokonywana przez Spółkę w ramach oceny „fit & proper”. Ocena ta jest dokonywana w oparciu o specjalną deklarację zawierającą szczegółowe pytania z zakresu wypełniania warunków bycia „fit & proper” (dalej: Deklaracja). Deklaracja oraz zasady jej stosowania zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu Spółki

Zgodnie z zasadami zatwierdzonymi przez Zarząd:

- Deklaracja jest składana do Biura Zasobów Ludzkich:
  - w przypadku zatrudniania nowej osoby na stanowisku kluczowym – przed dniem zawarcia z tą osobą umowy o pracę,
  - w przypadku osób aktualnie zajmujących stanowiska kluczowe – corocznie, do 31 marca każdego roku kalendarzowego.
- W przypadku:
  - zatrudniania nowej osoby na stanowisku kluczowym - wypełniona i podpisana Deklaracja jest dołączana przez Biuro Zasobów Ludzkich do wniosku o zatrudnienie, a następnie przechowywana w aktach osobowych danego pracownika,
  - osób aktualnie zajmujących stanowiska kluczowe – każdorazowo wypełniona i podpisana Deklaracja jest przechowywana przez Biuro Zasobów Ludzkich w aktach osobowych danego pracownika.

B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

System zarządzania ryzykiem w Towarzystwie jest sprawowany przez Funkcję zarządzania ryzykiem. Jest on oparty na:

- Strukturze organizacyjnej, która obejmuje podział kompetencji i zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne Towarzystwa, szczególnie te biorące udział w procesie zarządzania ryzykiem oraz komitety;
- Procesie zarządzania ryzykiem, w tym na metodach identyfikacji, pomiaru i oceny, monitorowania i kontrolowania, raportowania ryzyka oraz podejmowania działań zarządczych.

B.3.1. Strategia i struktura zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem stanowi podstawę codziennej działalności operacyjnej Spółki. Jest to proces, w ramach którego w sposób usystematyzowany rozwiązuje się problemy związane z ryzykiem, na które Spółka jest narażona w ramach prowadzonej działalności. Celem zarządzania ryzykiem jest zmniejszenie prawdopodobieństwa a także ograniczenie niepewności w realizacji przez Spółkę zakładanych celów biznesowych.

Działania związane z zarządzaniem ryzykiem w Spółce są koordynowane przez Biuro Zarządzania Ryzykiem. Kierujący Biurem Zarządzania Ryzykiem nadzoruje funkcję zarządzania ryzykiem. Zadania funkcji zarządzania ryzykiem zostały opisane w części dotyczącej funkcji zarządzania ryzykiem

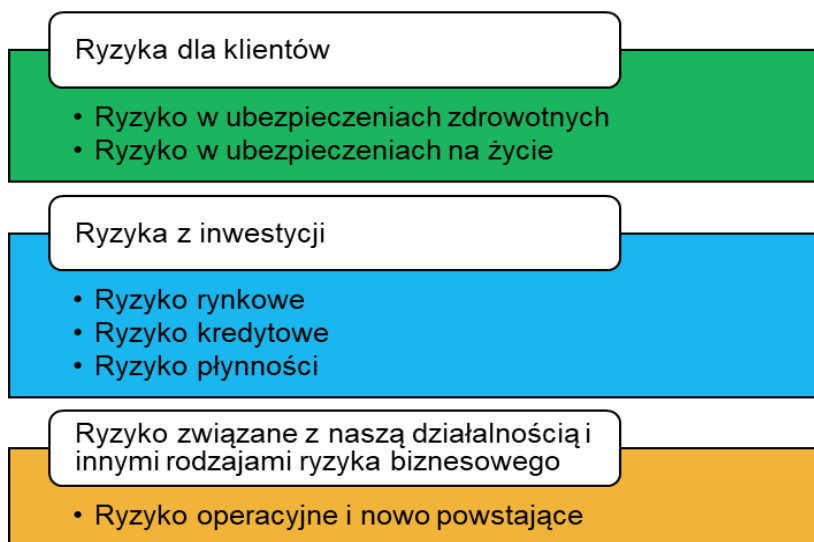
Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem w Spółce zostały przedstawione w rozdziale B.3.3. Strategia zarządzania ryzykiem

Spółka definiuje „ryzyko” jako możliwość poniesienia strat, szkody lub niezrealizowania celu działania w wyniku zajścia zdarzenia przyszłego i niepewnego.

Ryzyko, którego realizacja może mieć znaczący niekorzystny wpływ na sytuację finansową, wyniki, przepływy finansowe lub reputację Spółki jest uznawane za istotne. Ocena tego, czy dane ryzyko należy uznać za istotne odbywa się w procesie zarządzania ryzykiem.

Całościowa odpowiedzialność za ryzyko przyjmowane przez Spółkę spoczywa na Zarządzie Spółki. Dodatkowo w procesie inwentaryzacji ryzyk określa się w sposób jednoznaczny właściciela każdej kategorii lub podkategorii ryzyka.

Lista ryzyk identyfikowanych przez Towarzystwo znajduje się w „Polityce zarządzania ryzykiem obowiązującej w Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group”. Wyróżnia się tam przede wszystkim ryzyka wskazane poniżej:

Rysunek 3. Lista ryzyk identyfikowanych przez Towarzystwo

Poza wymienionymi wyżej ryzykami Towarzystwo rozpoznaje także ryzyko reputacji oraz strategiczne, które zostały opisane w rozdziałach C.6 i C.7.

Najważniejszymi ryzykami z punktu widzenia prowadzonej działalności, a także pod względem generowania kapitałowego wymogu wypłacalności jest ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie oraz ryzyko rynkowe.

W procesie identyfikacji i analizy ryzyka kategorie ryzyka wymienione powyżej mogą być dzielone na podkategorie.

Powyższy katalog ryzyk jest regularnie aktualizowany w ramach procesu inwentaryzacji ryzyk w celu uwzględnienia wszystkich ryzyk, na które narażona jest Spółka. W procesie inwentaryzacji ryzyk określa się także podstawowe zasady pomiaru każdego ryzyka.

B.3.2. Proces zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem składa się z następujących etapów: identyfikacja ryzyka, pomiar i ocena ryzyka, monitoring/kontrola ryzyka, raportowanie ryzyka, decyzja w zakresie zarządzania ryzykiem.

Identyfikacja ryzyka polega na rozpoznaniu rzeczywistych i potencjalnych źródeł ryzyka, które mogą mieć wpływ na realizację celów Towarzystwa. Proces identyfikacji ryzyka przeprowadzany jest przez poszczególne jednostki w zakresie obszaru ich działalności.

Pomiar i ocena ryzyka jest dokonywana w zależności od charakterystyki danego typu ryzyka oraz poziomu jego istotności. Pomiar ryzyka jest prowadzony przez poszczególne jednostki organizacyjne. Biuro Zarządzania Ryzykiem odpowiada za zagregowany pomiar ryzyka w zakresie określonym przez profil ryzyka i limity tolerancji. Limity tolerancji są określone na podstawie udziału kapitałowego wymogu wypłacalności poszczególnych podmodułów w całkowitym podstawowym wymogu wypłacalności. Dotyczą one m.in. wypłacalności Towarzystwa i stanowią podstawę określenia strategicznie istotnych preferencji i tolerancji dla ryzyk objętych strategią. Limity dotyczące ryzyk mierzonych ilościowo przedstawia poniższy rysunek.

Kategoria ryzyka	Profil ryzyka					Tolerancja
	0	1	2	3	4	
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych						20%-50% podstawowego wymogu kapitałowego
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie						60%-80% podstawowego wymogu kapitałowego
Ryzyko rynkowe						20%-40% podstawowego wymogu kapitałowego
Ryzyko kredytowe						3%-8% podstawowego wymogu kapitałowego
Ryzyko płynności						Analiza wrażliwości dla rocznej prognozy płynności 1:200

Rysunek 4. Limity dotyczące ryzyk

Do każdego rodzaju ryzyka wykorzystuje się odpowiednią metodę jego pomiaru. Spółka stosuje jakościowe lub ilościowe podejście do pomiaru ryzyka,

- Podejście ilościowe

Podejście ilościowe jest stosowane wobec tych kategorii ryzyk, dla których zgromadzono wystarczającą ilość danych historycznych, niezbędnych do przeprowadzenia analiz statystycznych, na przykład ryzyka rynkowe, kredytowe, ubezpieczeniowe, gdzie wynikiem obliczeń będzie np. kapitał niezbędny na pokrycie ryzyka lub przedział ufności.

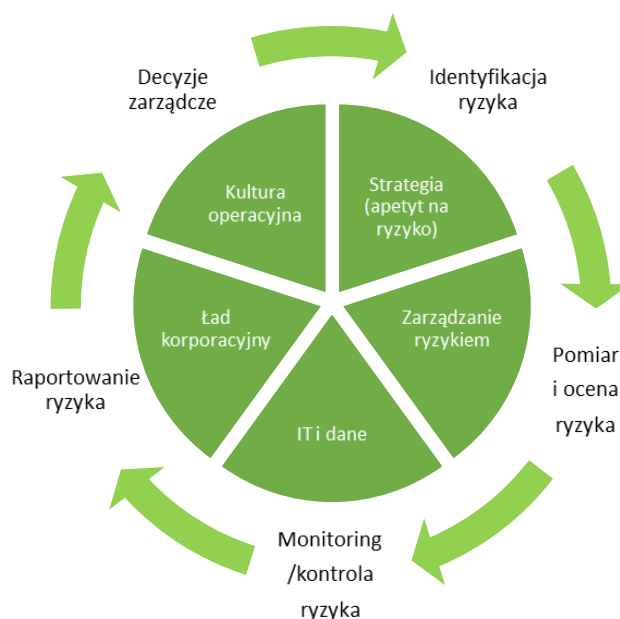
- Podejście jakościowe

Podejście jakościowe stosowane jest dla wszystkich kategorii ryzyk, dla których nie zgromadzono odpowiedniej ilości danych niezbędnych do przeprowadzenia poprawnej analizy statystycznej, na przykład ryzyko operacyjne, strategiczne lub reputacyjne. Efektem pomiaru jest oszacowanie prawdopodobieństwa materializacji danego ryzyka oraz dotkliwości jego realizacji bądź określenie zagrożenia przy użyciu danych porządkowych (np. ryzyko zerowe, niskie, średnie, wysokie i bardzo wysokie).

Monitoring/kontrola ryzyka polega na bieżącym przeglądzie odchyłań realizacji od założonych punktów odniesienia (limitów, wartości progowych, planów, wartości z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń).

Raportowanie ryzyka jest procesem pozwalającym na efektywną komunikację o ryzyku i wspierającym zarządzanie ryzykiem na różnych poziomach decyzyjnych.

Rysunek 5. Proces raportowania ryzyka

Decyzje w zakresie zarządzania ryzykiem obejmują m.in.: akceptację ryzyka, warunkową akceptację ryzyka, unikanie ryzyka, działania mające na celu łagodzenie efektów ryzyka, odrzucenie ryzyka, określanie apetytu na ryzyko.

B.3.3. Strategia zarządzania ryzykiem

Raz w roku, Zarząd oraz Rada Nadzorcza Spółki zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem na nadchodzący rok.

Strategia zarządzania ryzykiem określa ryzyka powiązane z celami strategicznymi i biznesowymi, a także działania mające na celu zarządzanie tymi ryzykami. Ponadto określa minimalną wartość współczynnika wypłacalności (pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi). W przypadku spadku współczynnika wypłacalności, szczególnie poniżej poziomu założonego w Strategii Zarządzania Ryzykiem, tj 125%, Zarząd wspólnie z funkcją zarządzania ryzykiem analizują przyczyny zaistniałej sytuacji i opracowują plan działań naprawczych, jeśli sytuacja tego wymaga. Działania naprawcze są monitorowane przez Zarząd. Informacja o przekroczeniu limitu i działaniach naprawczych jest także przekazywana Radzie Nadzorczej.

Spółka stosuje następujące strategie zarządzania ryzykami, na które jest narażona:

- Akceptacja / warunkowa akceptacja ryzyka bezpośrednio powiązanego z prowadzoną działalnością (ryzyko ubezpieczeniowe, ryzyko rynkowe, ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ryzyko operacyjne),
- Transfer ryzyka ubezpieczeniowego w ramach programu reasekuracyjnego,
- Odrzucenie ryzyka, dla którego Spółka nie posiada niezbędnego know-how lub niezbędnych zasobów do zarządzania tym ryzykiem, ryzyk, których Spółka nie potrafi ocenić ani wycenić lub ryzyk, których akceptacja spowodowałaby wzrost wymogów kapitałowych powyżej limitów określonych przez Zarząd Spółki.

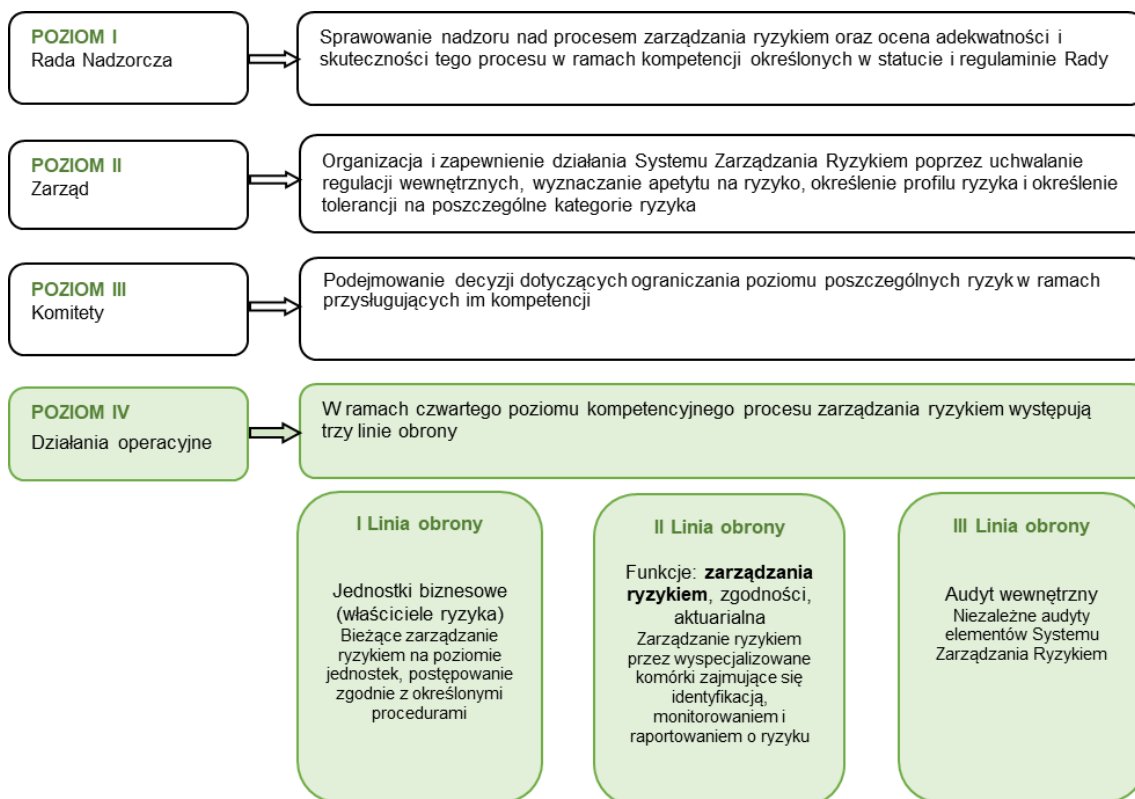
Powyższe zasady są wdrożone w wewnętrznych dokumentach, które zawierają opis sposobu postępowania i poziomu akceptacji ryzyka w bieżących działaniach operacyjnych Spółki (takich jak na przykład akceptacja ryzyka ubezpieczeniowego, podejmowanie decyzji inwestycyjnych, podejmowanie decyzji w zakresie obsługi roszczeń, podejmowanie decyzji dotyczących rozpoczęcia współpracy z kontrahentem).

B.3.4. Organizacja zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem odbywa się na wszystkich poziomach organizacyjnych.

Organizacja zarządzania ryzykiem w Spółce jest wdrożona w sposób zapewniający, że osobom ani jednostkom odpowiedzialnym za zwiększenie ekspozycji na ryzyko nie może być powierzone, nawet w sposób pośredni, jego monitorowanie i kontrola. Powyższe zapewnia niezależność monitorowania i kontroli ryzyka od jego akceptacji.

Poniższy rysunek przedstawia podział kompetencji i zadań w Towarzystwie:

Rysunek 6. Podział kompetencji i zadań w Towarzystwie

Zarząd

Zarząd jako ostateczny właściciel przyjmowanego ryzyka ponosi ogólną odpowiedzialność za odpowiednie wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania ryzykiem.

Biuro Zarządzania Ryzykiem

Biuro Zarządzania Ryzykiem jest odpowiedzialne za przeprowadzenie bądź koordynację wszystkich procesów zarządzania ryzykiem, a także za raportowanie wyników tych procesów do Zarządu.

Kierownicy jednostek organizacyjnych (tzn. dyrektor, zastępca dyrektora, menadżer, kierownik)

Kierownicy jednostek organizacyjnych są odpowiedzialni za odpowiednie zarządzanie ryzykiem w nadzorowanych przez siebie obszarach. Jako właściciele ryzyka kierownicy jednostek organizacyjnych są odpowiedzialni za identyfikację na bieżąco ryzyk w zarządzanych przez siebie obszarach, ich ocenę, monitorowanie i raportowanie oraz proponowanie i wdrożenie odpowiednich środków zarządzania ryzykiem w celu jego mitygacji.

Pracownicy i osoby trzecie działające na zlecenie Spółki (np. agenci, outsorcerzy)

Każdy pracownik Spółki oraz osoby trzecie działające na zlecenie Spółki (np. agenci, outsorcerzy) są zobowiązani do wykonywania swoich zadań w sposób sumienny i staranny. Zobowiązani są zapewnienia

możliwie wysokiej jakości wykonywanej pracy oraz do stosowania w trakcie pracy odpowiednich kontroli ograniczających poziom ryzyka.

Dział Zapewnienia Zgodności

Dział Zapewnienia Zgodności jest częścią systemu kontroli wewnętrznej i jest odpowiedzialny za ocenę i kontrolę ryzyka zgodności prowadzonej działalności z przepisami prawa.

Biuro Audytu Wewnętrznego

Audyt Wewnętrzny Spółki jest odpowiedzialny za niezależny audyt/przeгляд systemu zarządzania ryzykiem Spółki zgodnie z zasadami określonymi w odpowiednich dokumentach wewnętrznych Spółki.

Rada Nadzorcza/ Komitet Audytu

Rada Nadzorcza, a w jej ramach Komitet Audytu wykonując swoje czynności nadzorcze ma uprawnienia do prowadzenia stałego nadzoru działalności Spółki. Rada Nadzorcza, w tym Komitetu Audytu, mogą w każdym czasie żądać od Zarządu i pracowników Spółki wszelkich sprawozdań i wyjaśnień zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i aktami wewnętrznymi Spółki.

B.3.5. Własna ocena ryzyka i wypłacalności

Własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA) jest jednym z elementów systemu zarządzania ryzykiem w Spółce. ORSA m.in. stanowi integralną część strategii działalności i jest stale uwzględniana przy podejmowaniu przez Spółkę strategicznych decyzji. Zasady przeprowadzania procesu ORSA zostały zatwierdzone przez Zarząd Spółki (Polityka przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności). Raz w roku zasady podlegają przeglądowi, a wszelkie aktualizacje zasad są zatwierdzane przez Zarząd. Zarząd jest zobowiązany do uwzględnienia w decyzjach zarządczych i strategicznych wyników przeprowadzonego procesu ORSA oraz wynikających z niego wniosków. Zasady przeprowadzania procesu ORSA są następujące:

- pokrycie wszystkich materialnych ryzyk na jakie narażone jest Towarzystwo,
- ocena ryzyka powinna opierać się nie tylko o metody stosowane do wyliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności, ale także o inne,
- proces ORSA powinien być przeprowadzony na podstawie możliwie najbardziej aktualnych danych (ostatnia aktualna ocena ryzyka, najnowsza wersja planu finansowego oraz najnowsze dane finansowo-księgowe),
- dane zastosowane w procesie ORSA powinny być adekwatne, dokładane i zgodne z wewnętrznymi dokumentami Towarzystwa dot. zakresu jakości danych,
- okres planowania ORSA powinien być spójny z okresem planowania w Towarzystwie, tj. na 3 lata,
- niezbędna jest komunikacja i współpraca pomiędzy wszystkimi jednostkami organizacyjnymi Towarzystwa oraz Grupą VIG,
- ostateczna wersja raportu ORSA powinna być zatwierdzona przez Zarząd Towarzystwa, a dyskusja na jego temat powinna zostać udokumentowana.

Proces ORSA jest przeprowadzany zgodnie z przepisami Wypłacalność II regularnie, przynajmniej raz w roku i dodatkowo w uzasadnionych przypadkach np. po wystąpieniu istotnych zmian w profilu ryzyka. . Bodźcem uruchamiającym przeprowadzenie doraźnej ORSA może być:

- Stwierdzone w ramach kwartalnego monitorowania zmiany w profilu ryzyka skutkujące zmianą współczynnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności o 20%, z jednoczesnym przekroczeniem ustalonego przez Zarząd w strategii zarządzania ryzykiem minimalnego poziomu wskaźnika wypłacalności (125%),
- Spadek współczynnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności na koniec kwartału w porównaniu ze współczynnikiem wypłacalności na koniec poprzedniego roku kalendarzowego. Progi zmian współczynnika wypłacalności, przy których przeprowadzany jest doraźny proces ORSA, zostały wskazane w Tabeli 6.

Spadek współczynnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności (w punktach)	Współczynnik pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności
20	Poniżej 150%
35	Powyżej 150% i poniżej 200%
50	Powyżej 200% i poniżej 300%
100	Powyżej 300%

Tabela 6. Limity do uruchomienia doraźnego procesu ORSA w zależności od spadku współczynnika pokrycia kapitałowego procesu wypłacalności

- Akwizycja nowego podmiotu, którego wartość aktywów przekracza 30% wartości aktywów Spółki,
- Przekroczenie limitów określonych w Strategicznej alokacji aktywów, o której mowa w rozdziale C.2 Ryzyko rynkowe, w części dotyczącej strategii inwestowania.

Proces ORSA jest koordynowany przez Biuro Zarządzania Ryzykiem, a zaangażowane w niego są wszystkie jednostki organizacyjne Spółki. Zarząd Spółki, wraz z Biurem Zarządzania Ryzykiem, Biurem Aktuariatu (plus Reasekuracji) i Biurem Controllingu Finansowego jest zaangażowany w analizę założeń, celów strategicznych oraz wyników ORSA. Biuro Aktuariatu (plus Reasekuracji), Biuro Controllingu Finansowego, Departament Rachunkowości, Biuro Sprawozdawczości Finansowej i Podatkowej dostarczają informacje wejściowe do procesu ORSA, w szczególności: sprawozdania statutowe i sprawozdania sporządzone według zasad Wypłacalności II, plany finansowe, strategie biznesowe. Wszystkie jednostki organizacyjne Spółki biorą udział w inwentaryzacji ryzyk, której wyniki także są punktem wyjścia do procesu ORSA. Celem procesu inwentaryzacji ryzyk jest przedstawienie pełnego profilu ryzyka Spółki, zarówno dla ryzyk ocenianych ilościowo, jak również jakościowo.

Horyzont czasowy procesu ORSA jest zgodny z horyzontem planowania finansowego w Spółce, tj. 3 lata.

Kluczowym elementem ORSA jest prognoza przyszłych potrzeb kapitałowych i poziomu środków własnych na ich pokrycie oraz analiza scenariuszy. Stanowią one istotne elementy przy formułowaniu strategii zarządzania ryzykiem na nadchodzący rok kalendarzowy oraz średnioterminowego planu zarządzania kapitałem Spółki. Efektem tych działań jest ostateczne zatwierdzenie przez Zarząd i Radę Nadzorczą strategii zarządzania ryzykiem i planu finansowego, w tym średnioterminowego planu zarządzania kapitałem.

Wyniki oraz wnioski pochodzące z procesu ORSA są dokumentowane w raporcie ORSA i przedstawiane do akceptacji Zarządu. Po zatwierdzeniu raportu przez Zarząd raport ORSA jest przekazywany do organu nadzoru.

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły istotne zmiany w procesie zarządzania ryzykiem oraz w procesie przeprowadzania ORSA.

B.4 System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej jest ciągłym procesem operacyjnym pozwalającym na wypracowanie odpowiedniego środowiska kontrolnego wraz z odpowiednimi kontrolami. System kontroli wewnętrznej ma za zadanie zapewnić:

- Skuteczność i efektywność operacyjną,
- Wiarygodność informacji finansowych i niefinansowych, w tym raportów i sprawozdań finansowych,
- Odpowiednią kontrolę ryzyk,
- Ostrożne podejście do prowadzenia biznesu,
- Zgodność z prawem i innymi regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Częścią systemu kontroli wewnętrznej jest funkcja zapewnienia zgodności, która jest odpowiedzialna za zgodność działań Spółki z lokalnymi, międzynarodowymi i wewnętrznymi regulacjami prawnymi oraz z dobrymi praktykami przyjętymi przez Spółkę. Organizacja i zadania funkcji zgodności zostały opisane w rozdziale B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania, w części dotyczącej funkcji kluczowych. Funkcja zgodności wspiera proces oceny skuteczności systemu wewnętrznej w zakresie oceny ryzyk i kontroli związanych z możliwością wystąpienia braku zgodności z przepisami.

B.4.1. Zasady kontroli wewnętrznej

Mając na uwadze cele, jakie musi wypełniać system kontroli wewnętrznej, Spółka określa następujące zasady kontroli wewnętrznej:

- Spółka wdraża i wspiera zachowania i regulacje mające na celu utrzymanie efektywnej kontroli na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej,
- Spółka wdraża strukturę organizacyjną odpowiednią do skali i złożoności prowadzonej działalności,
- Role i odpowiedzialności pracowników na każdym szczeblu struktury organizacyjnej są określone w sposób jednoznaczny a także w taki sposób, aby zapobiegać powstawaniu konfliktów interesów,
- Spółka identyfikuje i ocenia ryzyka, które są związane z prowadzoną działalnością oraz procesami biznesowymi, i które mogłyby negatywnie wpłynąć na możliwość osiągnięcia celów biznesowych. Spółka wprowadza i utrzymuje skuteczne kontrole powiązane z tymi ryzykami w taki sposób, aby zapewnić osiągnięcie celów,
- Kontrole są stosowane na różnych poziomach struktury organizacyjnej i operacyjnej, w różnych okresach czasu i z różnym poziomem szczegółowości, w zależności od potrzeb. Czynności kontrolne są odpowiednie do poziomu ryzyka, z którym są powiązane.

Przepływ informacji w Spółce jest zorganizowany w sposób zapewniający, że wszyscy pracownicy otrzymują odpowiednie informacje dotyczące ich pracy i odpowiedzialności a także, że stosują się do regulacji wewnętrznych dotyczących wykonywanej przez nich pracy.

B.4.2. Struktura systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej jest centralnym elementem zintegrowanym ze strukturą operacyjną i organizacyjną Spółki. Odpowiedzialność w systemie kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie poziomy organizacji i rozciąga się począwszy od zadań wykonywanych codziennie po proces oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd Spółki

Zarząd Spółki ponosi ogólną odpowiedzialność za odpowiednie wdrożenie i utrzymanie systemu kontroli wewnętrznej w Spółce. Zarząd zapewnia odpowiednie określenie zakresów odpowiedzialności w systemie kontroli wewnętrznej oraz funkcjonowanie powiązanych z nią procesów. Członkowie Zarządu sprawują kontrolę nad prawidłowością wykonywania zadań w kierowanych przez nich Pionach i jednostkach organizacyjnych. Zarząd otrzymuje i zatwierdza wyniki rocznej oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i decyduje o podjęciu działań mających na celu ograniczenie ryzyka zgodnie ze strategią i planami biznesowymi.

Kierownicy jednostek organizacyjnych (tzn. dyrektor, zastępca dyrektora, menadżer, kierownik)

Kierownicy jednostek organizacyjnych są odpowiedzialni za przestrzeganie zasad systemu kontroli wewnętrznej oraz za wdrożenie, stosowanie i monitorowanie kontroli w nadzorowanych przez siebie obszarach. Jako właściciele ryzyk osoby te są zobowiązane do podejmowania decyzji w kwestiach adekwatności kontroli oraz do wprowadzania niezbędnych usprawnień. Kierownicy jednostek organizacyjnych odpowiadają za prawidłowość zadań wykonywanych przez podległych im pracowników, w tym dokonują sprawdzenia czynności lub dokumentów na określonym etapie załatwiania spraw lub w zakresie ustalonym dla tych pracowników przez regulacje wewnętrzne (m.in. regulaminy, instrukcje, pełnomocnictwa, zakresy uprawnień i odpowiedzialności). Ponadto osoby kierujące komórkami organizacyjnymi są zobowiązane do uczestnictwa w procesie oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Pracownicy Spółki

Każdy pracownik Spółki jest zobowiązany do wykonywania swoich zadań w sposób sumienny i staranny. Pracownik jest zobowiązany do zapewnienia możliwie wysokiej jakości wykonywanej pracy oraz do stosowania odpowiednich kontroli w trakcie pracy. W przypadku zidentyfikowania ryzyka lub braku kontroli, których pracownik nie jest w stanie wyeliminować lub ograniczyć, pracownik ma obowiązek poinformowania o tym swojego przełożonego.

Biuro Audytu Wewnętrznego

Audyt Wewnętrzny Spółki jest odpowiedzialny za niezależny audyt/przeгляд systemu kontroli wewnętrznej Spółki zgodnie z zasadami określonymi w odpowiednich dokumentach wewnętrznych Spółki.

Dział Zapewnienia Zgodności

Dział Zapewnienia Zgodności jest częścią systemu kontroli wewnętrznej i jest odpowiedzialny za ocenę i kontrolę ryzyka zgodności prowadzonej działalności z przepisami prawa. Dział Zapewnienia Zgodności wspiera proces oceny skuteczności systemu wewnętrznej w zakresie oceny ryzyk i kontroli związanych z możliwością wystąpienia braku zgodności z przepisami.

Biuro Zarządzania Ryzykiem

Biuro Zarządzania Ryzykiem koordynuje wdrożenie i utrzymanie spójnego procesu oceny systemu kontroli wewnętrznej w Spółce oraz raportowanie wyników tego procesu do Zarządu i do Grupy VIG.

Rada Nadzorcza/ Komitet Audytu

Rada Nadzorcza, a w jej ramach Komitet Audytu wykonując swoje czynności nadzorcze ma uprawnienia do prowadzenia stałego nadzoru działalności Spółki. Rada Nadzorcza, w tym Komitetu Audytu, mogą w każdym czasie żądać od Zarządu i pracowników Spółki wszelkich sprawozdań i wyjaśnień zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i aktami wewnętrznymi Spółki.

B.4.3. Dokumentacja systemu kontroli wewnętrznej

Kluczowym elementem systemu kontroli wewnętrznej jest jej odpowiednia dokumentacja i raportowanie. Z powodu bardzo szerokiego zakresu tego zagadnienia sporządzenie pełnej listy dokumentacji wymaganej w systemie kontroli wewnętrznej nie jest możliwe. W szczególności w ramach systemu kontroli wewnętrznej sporządzane są: wytyczne, instrukcje, minutki, raporty kontroli, opisy w zakresie organizacji i procesów.

Elementem dokumentacji systemu kontroli wewnętrznej jest także macierz ryzyka i kontroli. Macierz ta jest sporządzana w trakcie procesu oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i zawiera wyczerpującą listę ryzyk operacyjnych, na którą jest narażona Spółka, wraz z ich oceną oraz opisem kontroli mających na celu ograniczanie tych ryzyk.

B.4.4. Proces oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

Nie rzadziej niż raz do roku Spółka przeprowadza proces oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. Proces oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej jest koordynowany przez funkcję zarządzania ryzykiem.

W procesie oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi identyfikują ryzyka dotyczące nadzorowanego przez nie obszaru, dokonują oceny tych ryzyk pod względem prawdopodobieństwa materializacji ryzyka oraz dotkliwości ryzyka, dokonują przeglądu istniejących kontroli dotyczących wszystkich ryzyk, a także oceny skuteczności kontroli. Ocena jest dokumentowana w macierzy ryzyka i kontroli

W przypadku stwierdzenia brakujących lub nieskutecznych kontroli właściciel ryzyka jest zobowiązany do przygotowania działań naprawczych oraz ich wdrożenia.

Wynikiem procesu oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej jest lista ryzyk zidentyfikowanych w Spółce z przypisanym właścicielem tego ryzyka, oceną jego istotności, z której wynika ewentualny wymóg kontroli ryzyka, opis kontroli dla ryzyk ocenionych jako istotne, wraz ze sposobem dokumentacji tych kontroli i oceną ich skuteczności.

W obszarach, w których stwierdzono brak odpowiednich kontroli dla ryzyk ocenionych jako materialne lub, że istniejące mechanizmy kontrolne nie były skuteczne, właściciel procesu opracowuje plan działań naprawczych, a następnie informuje Biuro Zarządzania Ryzykiem o realizacji tego planu.

Raport zawierający wyniki procesu oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, wraz z informacją o ewentualnych planach działań naprawczych, są przedstawiane do akceptacji przez Zarząd Spółki i po akceptacji przez Zarząd przekazywane funkcji audytu wewnętrznego oraz do akcjonariusza. Funkcja audytu wewnętrznego może w swojej pracy korzystać z wyników oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej przeprowadzonej przez funkcję zarządzania ryzykiem, bądź dokonać niezależnej oceny.

Właściciel ryzyka przekazuje do Biura Zarządzania Ryzykiem informację o stanie prac nad wdrożeniem działań naprawczych. Biuro Zarządzania Ryzykiem przygotowuje raport ze stanu wdrożenia działań naprawczych, przekazuje go do akceptacji przez Zarząd i po akceptacji Zarządu – do akcjonariusza.

B.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Funkcja Audytu Wewnętrznego jest realizowana przez Biuro Audytu Wewnętrznego. Zarząd powołał Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego do pełnienia funkcji kluczowej.

Audyt wewnętrzny jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest przysporzenie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej organizacji. Polega na systematycznej i dokonywanej w uporządkowany sposób ocenie procesów: zarządzania ryzykiem, kontroli i ładu organizacyjnego i przyczynia się do poprawy ich działania na bazie przeprowadzanych audytów. Pomaga organizacji osiągnąć cele dostarczając zapewnienia o skuteczności tych procesów, jak również poprzez doradztwo.

Audyt wewnętrzny odpowiada w szczególności za: identyfikację obszarów zagrożeń i nieefektywności w funkcjonowaniu Spółki oraz wskazywanie metod ich zapobiegania, ustalenie zgodności stosowania unormowań wewnętrznych i zewnętrznych (w tym rekomendacji i wytycznych regulatorów) w jednostkach organizacyjnych Spółki, przedstawienie racjonalnego zapewnienia o jakości systemu kontroli wewnętrznej w Spółce poprzez ocenę adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli wewnętrznej i innych systemów zarządzania.

W ramach działalności doradczej Biuro może opiniować projekty dokumentów wewnętrznych, propozycje zmian procesów oraz struktury organizacyjnej.

Niezależność i obiektywizm audytu wewnętrznego jest zagwarantowana jego umiejscowieniem w strukturze organizacyjnej. Przejawia się m.in. poprzez brak udziału audytu wewnętrznego w procesach operacyjnych i biznesowych, które później są przedmiotem badania, a także obiektywizm w przypadku badania powodującego konflikt interesów pomiędzy badanymi jednostkami. Funkcja audytu w swoich uprawnieniach dysponuje pełnym dostępem do informacji niezbędnych do przeprowadzania audytów. Funkcja audytu podlega Prezesowi Zarządu i, przynajmniej raz na kwartał, raportuje bezpośrednio do Rady Nadzorczej oraz Zarządu. Corocznie, zgodnie z zatwierdzonym planem audytu, Zarząd po opinii Rady Nadzorczej, zatwierdza zasoby niezbędne do realizacji powierzonych zadań. Audyt dokłada starań, aby działać zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Audytu Wewnętrznego (IIA) i Kodeksem etyki audytora wewnętrznego.

B.6 Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna, jest odpowiedzialna za koordynację ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, walidację metod oraz założeń stosowanych przy ich wyliczaniu, opiniowanie polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia oraz polityki reasekuracyjnej oraz ich wpływu na poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Osoba nadzorująca funkcję aktuarialną jest powoływana przez Zarząd Spółki w drodze uchwały. Osobą nadzorującą funkcję aktuarialną jest Aktuariusz, podlegający bezpośrednio Zarządowi Towarzystwa.

Funkcję aktuarialną nadzoruje Dyrektor Biura Aktuariat (plus Reasekuracji).

Poniżej przedstawiony został aspekt prawny związany z prowadzoną przez Towarzystwo funkcją aktuarialną w kontekście wymogów Dyrektywy Wypłacalność II.

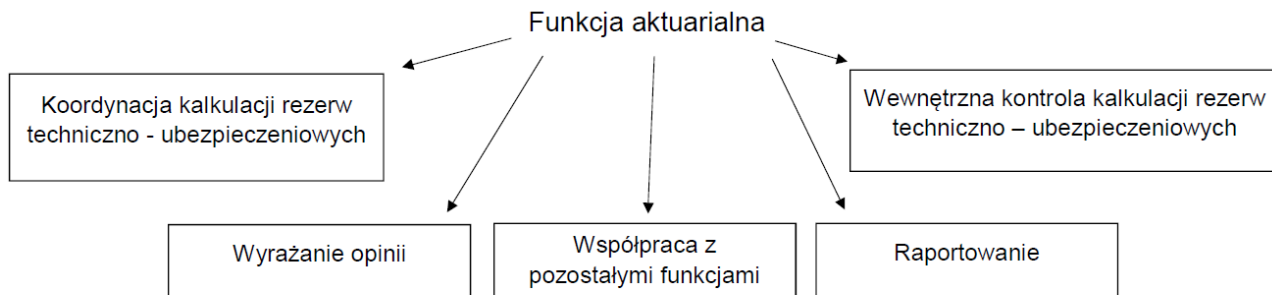
Zgodnie z wymogami Dyrektywy, funkcja aktuarialna jest jedną z funkcji zapewniających adekwatność systemu zarządzania we wszystkich liniach biznesu. Realizowane jest to poprzez następujące zadania:

- Koordynacja kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w szczególności:
  - Zapewnienie odpowiednich metod wykorzystywanych do kalkulacji oraz kontrola ich założeń,
  - Wyodrębnienie i dokładne zrozumienie różnych czynników ryzyka, na jakie narażone jest Towarzystwo,
  - Zapewnienie odpowiedniej segmentacji grup ubezpieczeniowych,
  - Zapewnienie wysokiej jakości wykorzystywanych danych oraz tego, że są one wystarczające do właściwej kalkulacji wartości rezerw,
  - Wytłumaczenie materialnych różnic pomiędzy wysokością rezerw w poszczególnych latach (spowodowanych zarówno wewnętrznymi i zewnętrznymi czynnikami),
  - Identyfikacja jak również interpretacja materialnych odchyleń najlepszego oszacowania od jego rzeczywistej realizacji,
  - Ocena niepewności związanej z oszacowaniami podczas ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.
- Wyrażanie opinii na temat polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia oraz polityki reasekuracyjnej, w szczególności:
  - Identyfikacja powiązań pomiędzy prowadzoną przez Towarzystwa polityką reasekuracyjną i polityką przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia a poziomem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
  - Zapewnienie spójności pomiędzy polityką przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia a taryfikacją produktów,
  - Wyrażanie opinii na temat głównych czynników wpływających na nowy biznes, wliczając w to potencjalny wpływ przyszłych czynników zewnętrznych takich jak inflacja, zmiany prawne oraz zmiany rynkowe,
  - Wyrażanie opinii na temat finansowego wpływu planowanych zmian warunków produktów oferowanych przez Towarzystwo.
- Roczne raportowanie do organu nadzoru oraz kadry zarządzającej, w szczególności:
  - Analiza wiarygodności i adekwatności kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i wykorzystanych w tym celu źródeł danych oraz ocena stopnia niepewności tych oszacowań,
  - Wyodrębnienie i wyjaśnienie wszelkich uwag dotyczących adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
  - Sporządzenie raportu funkcji aktuarialnej,
  - Przeprowadzania testów warunków skrajnych.
- Współpraca z pozostałymi funkcjami, w szczególności z funkcją zarządzania ryzykiem w zakresie zarządzania ryzykiem zobowiązań:
  - Modelowanie ryzyka w ubezpieczeniach na życie,
  - Kalkulacja Kapitałowego Wymogu Wypłacalności,
  - Sporządzanie bilansu według zasad Wypłacalność II w zakresie ustalenia najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz wskazywania różnic w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pomiędzy krajowymi zasadami rachunkowości, MSSF i zasadami Wypłacalność II,
  - Sporządzanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.
- Roczne raportowanie dla celów Wypłacalności II oraz dla celów rachunkowości do Grupy VIG, w szczególności:
  - Analiza wiarygodności i adekwatności kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i wykorzystanych w tym celu źródeł danych oraz ocena stopnia niepewności tych oszacowań,
  - Wyodrębnienie i wyjaśnienie wszelkich uwag dotyczących adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
  - Sporządzenie raportu funkcji aktuarialnej.

Compensa zapewnia niezależność kluczowych funkcji systemu zarządzania ryzykiem. Osoba odpowiedzialna za funkcję aktuarialną oraz pracownicy Biura Aktuariatu (plus Reasekuracji) nie są bezpośrednio ani pośrednio zaangażowani w działania operacyjne podejmowane przez Spółkę.

W Spółce kalkulacja rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności wykonywana jest poza funkcją aktuarialną, zgodnie z poniższym:

Kalkulacja rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wykonywana przez
– wskazani pracownicy Biura Aktuariatu (plus Reasekuracji) w Compensa

Tabela 7. Funkcja aktuarialna

W Compensa TU na Życie S.A. VIG zarówno funkcja aktuarialna jak i wskazane osoby wykonujące kalkulację rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności spełniają wymagania dotyczące odpowiedniej wiedzy i doświadczenia, w szczególności posiadają:

- Wiedzę z zakresu matematyki finansowej i ubezpieczeniowej, współmierną do charakteru, skali i złożoności rodzajów ryzyka właściwych dla działalności Towarzystwa,
- Odpowiednie doświadczenie w odniesieniu do obowiązujących norm zawodowych i innych,
- Obiektywność i niezależność.

Funkcję aktuarialną w Towarzystwie pełni licencjonowany Aktuariusz, zatem wymóg posiadania odpowiedniej wiedzy i doświadczenia jest spełniony przez funkcję aktuarialną i potwierdzony licencją aktuarialną.

W Spółce kalkulacja rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wykonywana jest przez wskazanych pracowników Biura Aktuariatu (plus Reasekuracji).

Koordinacja kalkulacji rezerw techniczno – ubezpieczeniowych		
Jednostki odpowiedzialne	Funkcja aktuarialna Dyrektor Biura Aktuariatu (plus Reasekuracji)	Wskazani pracownicy Biura Aktuariatu (plus Reasekuracji)
Działania	Koordinacja Kontrola Zatwierdzenie wyników	Kalkulacja Samokontrola

Tabela 8. Koordinacja kalkulacji rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności

B.7 Ocena adekwatności systemu zarządzania

Adekwatność systemu zarządzania jest analizowana na bieżąco przez Zarząd, funkcje kluczowe oraz menedżerów nadzorujących poszczególne obszary w kontekście realizacji celów strategicznych a także obowiązków wykonywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne. System zarządzania jest na bieżąco dostosowywany do zmieniającego się otoczenia biznesowego, procesów operacyjnych i ryzyk charakterystycznych dla działalności Spółki. W razie potrzeby tworzone są nowe jednostki organizacyjne, zmieniane są zakresy zadań istniejących jednostek organizacyjnych, zmieniane są ścieżki i zakres raportowania wewnętrznego, tworzone są komitety lub grupy projektowe w celu wykonania konkretnych zadań.

W związku z powyższym w opinii Spółki należy ocenić, że system zarządzania jest adekwatny do charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Spółki.

B.8 Outsourcing

Obowiązujące w Spółce zasady outsourcingu są zawarte w Polityce Outsourcingu zatwierdzonej przez Zarząd i są zgodne z art. 74 i 75 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej tj.:

- Outsourcing czynności ubezpieczeniowych oraz funkcji kluczowych może odbywać się pod warunkiem, że:
  - dostawca usług będzie współpracował z organem nadzoru w zakresie powierzonych czynności ubezpieczeniowych lub funkcji kluczowych,
  - Towarzystwo, firma audytorska badająca sprawozdania finansowe Towarzystwa, firma audytorska badająca sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa oraz organ nadzoru będą posiadać dostęp do danych związanych z powierzonymi czynnościami ubezpieczeniowymi lub funkcjami kluczowymi,
  - organ nadzoru będzie miał możliwość przeprowadzania kontroli działalności i stanu majątkowego dostawcy usług w zakresie powierzonych czynności ubezpieczeniowych lub funkcji kluczowych,
  - do oceny osób zatrudnionych przez usługodawcę do celów związanych z wykonywaniem funkcji kluczowych, stosowana będzie Deklaracja zawodowa i osobista dla osób zajmujących stanowiska kluczowe zgodnie z wzorcem obowiązującym w Towarzystwie.

- Outsourcing funkcji kluczowych oraz czynności uznanych przez Towarzystwo za podstawowe lub ważne nie może odbywać się w sposób prowadzący do:
  - przekazania zarządzania Towarzystwem, o którym mowa w art. 368 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych,
  - przekazania wykonywania działalności ubezpieczeniowej w sposób powodujący brak faktycznego wykonywania działalności przez Towarzystwo,
  - pogorszenia jakości systemu zarządzania Towarzystwa,
  - zwiększenia ryzyka operacyjnego Towarzystwa,
  - pogorszenia możliwości monitorowania przez organ nadzoru przestrzegania przez Towarzystwo jego obowiązków,
  - pogorszenia jakości świadczenia usług ubezpieczającym, ubezpieczonym lub uprawnionym z umów ubezpieczenia oraz cedentom.

Lp.	Outsourcowana istotna lub ważna funkcja	Najwięksi dostawcy usług	Jurysdykcja regulująca działalność dostawcy / organ właściwy dla dostawcy usług	działalność nadzorczy
1	Składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia z tytułu umów ubezpieczenia lub reasekuracji	Spółdzielnia Usługowa VIG Ekspert w Warszawie , April Polska Assistance Spółka z o.o.	Polska / Finansowego	Komisja Nadzoru
2	Lokowanie środków zakładu ubezpieczeń	Legg Mason Union Investment mWealth Management S.A BPH TFI S.A.	Polska / Finansowego	Komisja Nadzoru
3	Usługi IT niezbędne do świadczenia usług ubezpieczeniowych	Spółdzielnia VIG IT Polska	Polska	
4	Lokowanie środków zakładu ubezpieczeń	Union Investment TFI Esaliens TFI Rockbridge TFI mBank	Polska / Finansowego	Komisja Nadzoru

Tabela 9. Wykaz funkcji outsourcowanych

B.9 Inne istotne informacje dotyczące systemu zarządzania

Wszelkie informacje zostały przedstawione w powyższych podpunktach rozdziału B Sprawozdania.

C. Profil ryzyka

Profil ryzyka Spółki obejmuje ryzyka uwzględnione w kapitałowym wymogu wypłacalności, wyceniane ilościowo zgodnie z formułą standardową, ryzyko płynności jak również ryzyka operacyjne, ryzyko strategiczne, reputacji i ryzyko nowopowstałe identyfikowane przez Spółkę, które są oceniane w sposób jakościowy.

W kapitałowym wymogu wypłacalności uwzględniane są następujące ryzyka:

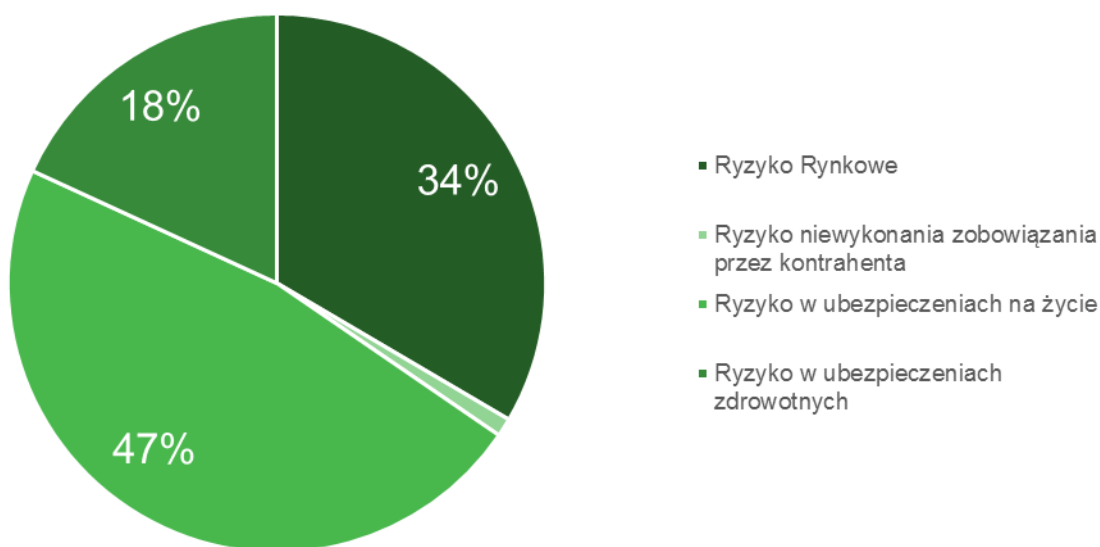
- Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie,
- Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko wartości niematerialnych i prawnych,
- Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta,
- Ryzyko operacyjne,

przy czym za istotne z punktu widzenia profilu ryzyka i wymogów wypłacalności należy uznać ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz ryzyko rynkowe.

Poza ryzykami uwzględnionymi w SCR profil ryzyka Spółki obejmuje następujące ryzyka:

- Ryzyko płynności,
- Ryzyko reputacji,
- Ryzyko strategiczne.

Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności

Wykres 2. Struktura podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności

W ramach procesu ORSA przeprowadzono analizę wrażliwości współczynnika wypłacalności na zmiany parametrów rynkowych i portfelowych. Przeprowadzono prospektywne testy stresu dla dwóch największych składników SCR: ryzyka rynkowego oraz ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach na życie oraz odwrotne testy warunków skrajnych. Wyniki testów wrażliwości przedstawiono w podrozdziałach dotyczących poszczególnych ryzyk.

C.1 Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz w ubezpieczeniach zdrowotnych.

Najbardziej istotnym ryzykiem w profilu ryzyka Spółki jest ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie. Ryzyko to jest powiązane z podstawową działalnością Spółki, tj. oferowaniem krótko- i długoterminowych ubezpieczeń na życie.

Za miarę ekspozycji na ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie przyjmuje się wartość najlepszego oszacowania rezerw netto (tj. po uwzględnieniu kwot należnych z tytułu reasekuracji).

W okresie sprawozdawczym nieznacznie wzrosła (3,0%) ekspozycja na ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie. Zmiana ekspozycji ubezpieczeń na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) wzrosła o 18,6%. Zmiana ekspozycji ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zmalała o 2,3%.

Zmiana ekspozycji jest związana z rozwojem portfela ubezpieczeniowego Spółki oraz efektem połączenia ze spółką Polisa Życie S.A. Vienna Insurance Group.

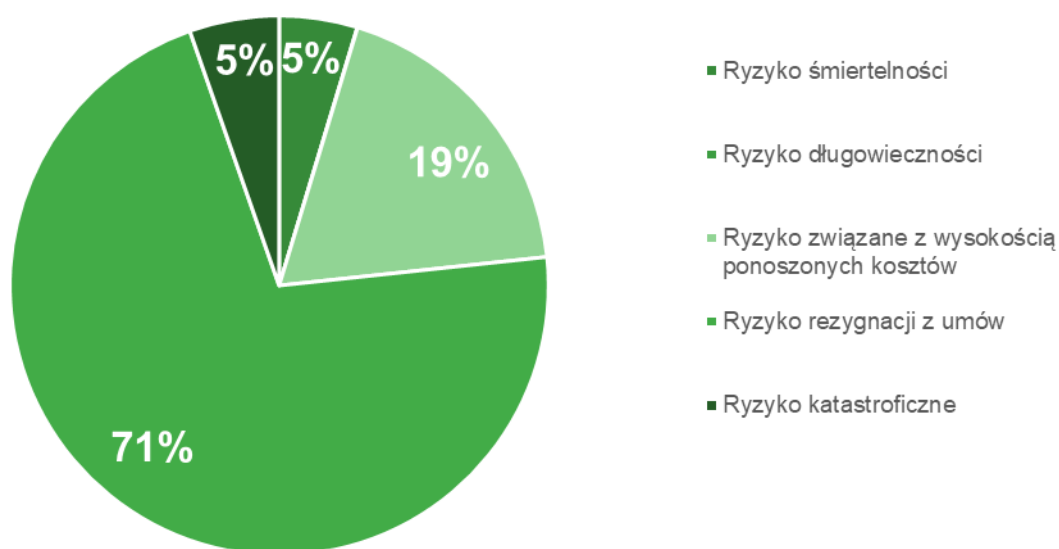
Miarą ekspozycji dla ryzyka ubezpieczeniowego o charakterze ubezpieczeń na życie jest wartość najlepszego oszacowania rezerw techniczno ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń zdrowotnych (o charakterze ubezpieczeń na życie) po uwzględnieniu kwot należnych z tytułu reasekuracji.

W okresie sprawozdawczym zmalała (4,3%) ekspozycja na ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych.

Zmiana wartości ekspozycji jest adekwatna do rozwoju portfela ubezpieczeniowego Spółki.

Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności dla ryzyka ubezpieczeniowego, obliczonego zgodnie z formułą standardową, przedstawia się następująco:

Podmoduły ryzyka w ubezpieczeniach na życie

Wykres 3. Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności w ubezpieczeniach na życie

Poziom wymogu kapitałowego dla ryzyka ubezpieczeniowego nieznacznie wzrósł w okresie sprawozdawczym z uwagi na zmianę założeń użytych do naliczania najlepszego oszacowania rezerw

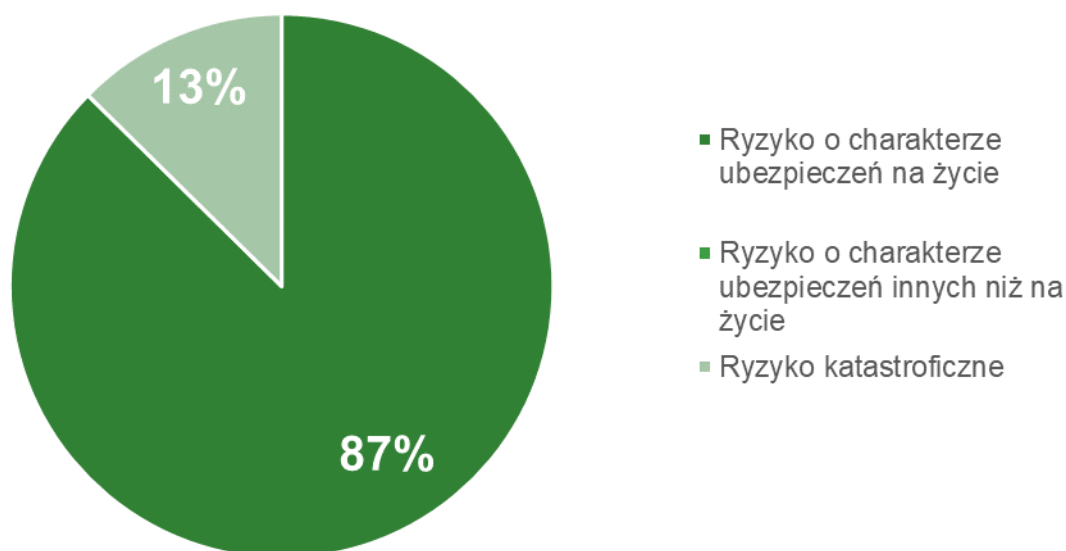
techniczno-ubezpieczeniowych, natomiast struktura wymogu nie uległa znaczącej zmianie w okresie sprawozdawczym.

Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach zdrowotnych (o charakterze ubezpieczeń na życie) składa się z podmodułu ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie oraz z podmodułu ryzyka katastroficznego w ubezpieczeniach zdrowotnych.

W okresie sprawozdawczym znacznie wzrosło ryzyko o charakterze ubezpieczeń na życie (77,9%). Wzrosło także ryzyko katastroficzne (37,2%).

Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności dla ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach zdrowotnych, obliczonego zgodnie z formułą standardową, przedstawia się następująco:

Podmoduły ryzyka w ubezpieczeniach zdrowotnych

Wykres 4. Struktura wymogu kapitałowego dla podmodułów ryzyka w ubezpieczeniach zdrowotnych

Główną składową ryzyka katastroficznego w ubezpieczeniach zdrowotnych jest ryzyko koncentracji wypadków, co jest związane ze wzrostem wartości świadczeń wypłaconych w przypadku wystąpienia zdarzenia określonego w art. 162 Rozporządzenia delegowanego.

Główną przyczyną znacznego wzrostu kapitałowego wymogu wypłacalności dla ubezpieczeń zdrowotnych jest wzrost wartości wymogu dla ryzyka aktuarialnego spowodowany w głównej mierze połączeniem Towarzystwa z Polisa Życie S.A. Vienna Insurance Group. Wzrost odnotowano w ramach:

- ryzyka śmiertelności w ubezpieczeniach zdrowotnych (208,8%),
- ryzyka niezdolności do pracy-zachorowalności w ubezpieczeniach zdrowotnych (64,2%),
- ryzyka wydatków w ubezpieczeniach zdrowotnych (354,6%),
- ryzyka związane z rezygnacjami w ubezpieczeniach zdrowotnych (69,1%).

Zarówno zmiana struktury kapitałowego wymogu wypłacalności w okresie sprawozdawczym jak i wzrost wartości wymogu były związane głównie z uwzględnieniem portfela ubezpieczeń dla spółki Polisa Życie S.A. Vienna Insurance Group, w którym to portfelu duża część stanowi ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń zdrowotnych.

Najbardziej znaczącą składową ryzyka aktuarialnego dla ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń zdrowotnych (o charakterze ubezpieczeń na życie) jest ryzyko związane z rezygnacjami (scenariusz masowej rezygnacji). Wynika to z charakteru zobowiązań ubezpieczeniowych Spółki – przeważającą część stanowią długoterminowe umowy ubezpieczenia, których rozwiązanie przed terminem, na jaki zostały zawarte powoduje, że Spółka nie otrzyma części przyszłych zysków zakładanych przy wycenie umowy ubezpieczenia.

W związku z powyższym w ramach procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności Spółka zbadała wrażliwość kapitałowego wymogu wypłacalności na zmianę parametrów związanych z ryzykiem rezygnacji oraz ryzykiem śmiertelności. Wyniki testów wrażliwości oraz testów warunków skrajnych dla ryzyka aktuarialnego przedstawiono w poniżej:

Nazwa testu wrażliwości	SCR	Środki Własne	Współczynnik pokrycia SCR
Wartość bazowa Compensa Życie + Polisa życie 30.06.2018	158 211	426 348	269%
Wzrost wskaźnika rezygnacji o 50%	197 807	426 348	216%
Spadek wskaźnika rezygnacji o 50%	122 695	426 348	347%
Wzrost wskaźnika śmiertelności o 50%	158 771	426 348	269%
Spadek wskaźnika śmiertelności o 50%	157 756	426 348	270%
Nazwa testu warunków skrajnych			
Wartość bazowa Compensa Życie 31.12.2017	138 293	359 294	260%
Ryzyko rezerw dział I - zwrot pobranych opłat likwidacyjnych wraz z odsetkami ustawowymi w produktach UL w okresie ostatnich 10 lat	157 844	173 303	110%
Wartość bazowa Polisa Życie 31.12.2017	27 620	65 226	236%
Ryzyko rezerw dział I - zwrot pobranych opłat likwidacyjnych wraz z odsetkami ustawowymi w produktach UL w okresie ostatnich 10 lat	27 620	65 226	236%

Tabela 10. Testy wrażliwości i testy warunków skrajnych dla ryzyka ubezpieczeniowego

W przypadku testów wrażliwości wykonanych na potrzeby własnej oceny ryzyka i wypłacalności wartością bazową jest wartość współczynnika wypłacalności na dzień 30.06.2018 roku, ze względu na połączenie z Polisą Życie S.A. VIG.

Dla testów warunków skrajnych obliczenia zostały wykonane na dzień 31.12.2017 oddzielnie dla Compensa Życie S.A. VIG oraz Polisa Życie S.A. VIG

Spółka nie identyfikuje istotnych koncentracji w obszarze ryzyka ubezpieczeniowego.

Proces zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym obejmuje przede wszystkim odpowiednie zarządzanie produktem, co jest uzyskiwane poprzez:

- Analizowanie ryzyka i opracowanie wewnętrznych zasad akceptacji ryzyka dla każdego produktu w oparciu o wyniki przeprowadzonych analiz, w tym ustalenie właściwych limitów kompetencji na różnych szczeblach struktury organizacyjnej Spółki,
- Akwizycję produktów ubezpieczeniowych w oparciu o przyjęte przez Spółkę założenia dotyczące profilu akceptowanego ryzyka oraz na procedurach oceny ryzyka dla każdego produktu,
- Po wprowadzeniu produktu do sprzedaży monitorowanie kluczowych parametrów dla danego produktu mających wpływ na działalność i wypłacalność Spółki.

W ww. procesach uczestniczą następujące jednostki organizacyjne: Departament Obsługi Ubezpieczeń Indywidualnych, Dział Świadczeń i Oceny Ryzyka, Biuro Aktuariatu (plus Reasekuracji), Dział Bancassurance, Departament Obsługi Ubezpieczeń Grupowych, Biuro Zarządzania Produktami, Dział Sprzedaży Ubezpieczeń Grupowych, Departament Współpracy z Sieciami Zewnętrznymi i Wsparcia Sprzedaży, Departament Ubezpieczeń Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Biuro Zarządzania Ryzykiem.

Część ryzyka ubezpieczeniowego przyjmowanego przez Spółkę jest transferowana w ramach programu reasekuracyjnego dostosowanego do specyfiki portfela ubezpieczeniowego.

Ponadto w Spółce przeprowadzane są regularne kontrole wewnętrzne w zakresie akwizycji, wypłaty świadczeń oraz reasekuracji. Powyższe ma również za zadanie minimalizację ryzyka ubezpieczeniowego.

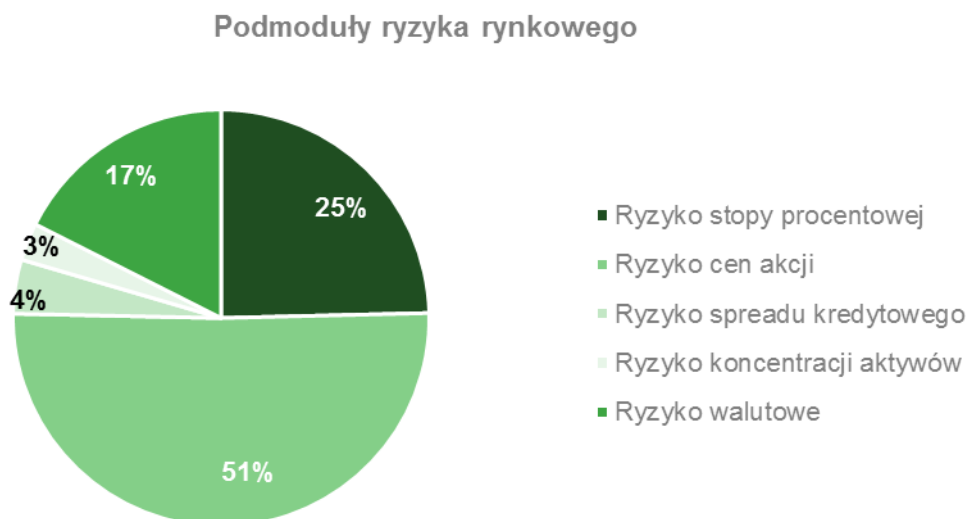
Monitorowanie poziomu ryzyka ubezpieczeniowego odbywa się w następujący sposób:

- miesięcznie, poprzez analizę szkodowości i wyników dla poszczególnych produktów,
- miesięcznie, poprzez analizę utrzywalności umów ubezpieczenia,
- kwartalnie, poprzez kalkulację SCR dla ryzyka ubezpieczeniowego zgodnie z formułą standardową,
- przeprowadzanie raz w roku inwentaryzacji ryzyk, w celu zbadania profilu ryzyka pod kątem zmian oraz identyfikacji nowych ryzyk.

C.2 Ryzyko rynkowe

Drugim istotnym ryzykiem w profilu ryzyka Spółki jest ryzyko rynkowe, związane z wrażliwością aktywów i zobowiązań na zmiany warunków rynkowych.

Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności dla ryzyka rynkowego, obliczonego zgodnie z formułą standardową, przedstawia się następująco:

Wykres 5. Struktura wymogu kapitałowego dla podmodułów ryzyka rynkowego

W okresie sprawozdawczym odnotowano zmiany wymogu kapitałowego dla następujących ryzyk:

- Ryzyko stopy procentowej (-16,7%)
- Ryzyko cen akcji (-2,6%)
- Ryzyko spreadu kredytowego (59,7%)
- Ryzyko koncentracji aktywów (-60,8%)
- Ryzyko walutowe (8,3%)

W okresie sprawozdawczym nastąpiły istotne zmiany wartościowe w profilu ryzyka rynkowego:

- spadek ryzyka cen akcji, co jest związane z aktualizacją danych o ekspozycji na ryzyko dla funduszy inwestycyjnych (w których jednostki inwestują ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez Spółkę),
- wzrost ryzyka walutowego, co jest związane z wzrostem szoku na aktywach innych ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe.

Najbardziej istotnym ryzykiem w module ryzyka rynkowego jest ryzyko cen akcji. Ryzyko cen akcji jest związane z oferowaniem przez Spółkę produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym oraz z inwestowaniem przez Spółkę w akcje.

Miarą ekspozycji na ryzyko cen akcji po stronie aktywów jest wartość aktywów narażonych na ryzyko cen akcji (w portfelu własnym Spółki oraz w ubezpieczeniowych funduszach kapitałowych). Miarą ekspozycji po stronie zobowiązań jest wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym netto (tj. po uwzględnieniu kwot należnych z tytułu reasekuracji).

Zmiana ekspozycji na ryzyko cen akcji:

- Aktywa narażone na ryzyko cen akcji (-15,6%),
- Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe narażone na ryzyko cen akcji (-2,6%).

Zmiana ekspozycji po stronie aktywów i zobowiązań wynika ze zmian w portfelu ubezpieczeniowym i inwestycyjnym Spółki oraz aktualizacją danych o ekspozycji na ryzyko dla funduszy inwestycyjnych.

Drugim istotnym ryzykiem w ryzyku rynkowym jest ryzyko stopy procentowej, związane z inwestowaniem przez Spółkę w instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych (obligacje) po stronie aktywów oraz z tworzeniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych po stronie pasywów. Miarą ekspozycji na ryzyko stopy procentowej jest wartość aktywów narażona na to ryzyko po stronie aktywów (z uwzględnieniem instrumentów, w które inwestują ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe) oraz wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie (w tym związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) oraz zdrowotnych netto (tj. po uwzględnieniu kwot należnych z tytułu reasekuracji).

Zmiana ekspozycji na ryzyko stopy procentowej:

- Aktywa narażone na ryzyko stopy procentowej (8,2%),
- Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe narażone na ryzyko stopy procentowej (2,9%).

Zmiana ekspozycji po stronie aktywów i zobowiązań wynika ze zmian w portfelu ubezpieczeniowym i inwestycyjnym Spółki.

Spółka nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka w obszarze ryzyka rynkowego. Jedynym kontrahentem, dla którego SCR dla ryzyka koncentracji aktywów jest niezerowy, jest jeden z banków, w którym Spółka posiada depozyty.

Spółka monitoruje poziom ryzyka rynkowego poprzez:

- kwartalne wyliczenia wymogu kapitałowego,
- kwartalną weryfikację wykorzystania limitów inwestycyjnych,
- weryfikację poziomu wykorzystania limitów oraz raz do roku przeprowadza inwentaryzację ryzyk, w celu zbadania profilu ryzyka pod kątem zmian oraz identyfikacji nowych ryzyk.

W ramach procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności Spółka przeanalizowała wrażliwość SCR, środków własnych i współczynnika wypłacalności na następujące parametry

- spadek cen akcji o 20%

Na potrzeby testu warunków skrajnych Spółka przeanalizowała następujące scenariusze:

- Łączny scenariusz dla wybranych rodzajów ryzyka rynkowego
- Ryzyko stopy procentowej

Wyniki przeprowadzonych testów przedstawia tabela 11.

Nazwa testu wrażliwości	SCR	Środki Własne	Współczynnik pokrycia SCR
Wartość bazowa Compensa Życie + Polisa życie 30.06.2018	158 211	426 348	269%
Spadek cen akcji o 20%	152 870	401 706	263%
Nazwa testu warunków skrajnych			
Wartość bazowa Compensa Życie 31.12.2017	138 293	359 294	260%
Łączny scenariusz dla wybranych rodzajów ryzyka rynkowego	136 623	308 031	225%
Ryzyko stopy procentowej	136 577	359 294	263%
Wartość bazowa Polisa Życie 31.12.2017	27 620	65 226	236%
Łączny scenariusz dla wybranych rodzajów ryzyka rynkowego	28 694	58 895	205%
Ryzyko stopy procentowej	27 661	65 226	236%

Tabela 11. Testy wrażliwości i testy warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego

W przypadku testów wrażliwości wykonanych na potrzeby własnej oceny ryzyka i wypłacalności wartością bazową jest wartość współczynnika wypłacalności na dzień 30.06.2018 roku, ze względu na połączenie z Polisą Życie S.A. VIG.

Dla testów warunków skrajnych obliczenia zostały wykonane na dzień 31.12.2017 oddzielnie dla Compensa Życie S.A. VIG oraz Polisa Życie S.A. VIG

C.2.1 Wdrożenie zasady „ostrożnego inwestora”

Spółka zapewnia stosowanie się do zasad „ostrożnego inwestora” poprzez zdefiniowanie wewnętrznych regulacji dotyczących inwestowania, alokacji aktywów oraz zarządzania ryzykiem inwestycyjnym, których głównym zadaniem jest zapewnienie osiągnięcia zaplanowanych wyników inwestycyjnych przy utrzymaniu zrównoważonego profilu inwestycyjnego Spółki w zakresie ryzyka i zysku.

Strategia Inwestowania

Spółka definiuje dwie strategie alokacji aktywów:

- Strategiczna Alokacja Aktywów, mająca na celu osiągnięcie możliwie najlepszych wyników inwestycyjnych przy założonych limitach. Strategiczna alokacja aktywów uwzględnia wytyczne zarządzania ryzykiem oraz ograniczenia z nich wynikające, oraz specyfikę poszczególnych aktywów i zobowiązań.
- Taktyczna Alokacja Aktywów, mająca na celu dostosowanie się do krótko-, średnio-okresowych trendów rynku finansowego.

Organizacja zarządzania inwestycjami

Decyzje inwestycyjne w Spółce są podejmowane na następujących szczeblach:

Zespół Inwestycyjny

Zespół Inwestycyjny składa się z członka Zarządu odpowiedzialnego za finanse Spółki oraz Kierującego Biurem Zarządzania Inwestycjami. Zespół Inwestycyjny jest odpowiedzialny za decyzje w zakresie:

- Papierów wartościowych emitowanych/ gwarantowanych przez Skarb Państwa,
- Obligacji oraz innych instrumentów finansowych emitowanych/ gwarantowanych przez jednostki samorządowe,
- Obligacji korporacyjnych,
- Funduszy inwestycyjnych,
- Depozytów bankowych.

Zarząd

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za podejmowanie decyzji inwestycyjnych w zakresie instrumentów finansowych innych niż podlegające pod Zespół Inwestycyjny.

Członek Zarządu odpowiedzialny za Pion finansów Spółki nadzoruje przygotowanie strategii inwestowania, z uwzględnieniem wytycznych departamentu Zarządzania Aktywami i departamentu Zarządzania Ryzykiem Aktywów Grupy VIG. Po ustaleniu i zaakceptowaniu strategii inwestycyjnej, Zarząd jest odpowiedzialny za wdrożenie strategii inwestowania oraz przedstawienia jej do Rady Nadzorczej w celu akceptacji.

Zarząd może zdecydować o przenoszeniu aktywów do zewnętrznej firmy zarządzającej aktywami.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki jest odpowiedzialna za ostateczną akceptację strategii inwestycyjnej. Wyniki lokacyjne Spółki są regularnie przedmiotem obrad podczas posiedzeń Rady Nadzorczej.

Zarządzanie ryzykiem inwestycyjnym

Celem strategii inwestowania jest optymalizacja profilu portfela Spółki w zakresie ryzyka i zysku, z jednoczesnym uwzględnieniem wielu czynników ryzyka. Zarządzanie ryzykiem inwestycyjnym bazuje na wewnętrznych analizach Spółki przeprowadzanych zgodnie z wytycznymi Zarządu oraz departamentu Zarządzania Ryzykiem Aktywów Grupy VIG.

Spółka definiuje cztery główne cele istotne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem w zakładzie ubezpieczeń:

Spółka definiuje trzy główne cele istotne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem w zakładzie ubezpieczeń:

- Zapewnienie wypłacalności Spółki,
- Utrzymanie określonej oceny ratingowej Grupy VIG,
- Zarządzanie niedopasowaniem aktywów i zobowiązań.

Dozwolone klasy aktywów

Spółka zdefiniowała instrumenty finansowe, które mogą być rozważane przy budowaniu portfela inwestycyjnego.

Większość środków Spółki jest lokowana w obligacje Skarbu Państwa oraz aktywa z gwarancją Skarbu Państwa. W opinii Spółki, obligacje Skarbu Państwa oraz aktywa z gwarancją Skarbu Państwa są najbezpieczniejszymi instrumentami finansowymi dostępnymi na rynku finansowym. Ponadto, Spółka akceptuje:

- **Depozyty bankowe/ środki pieniężne**, utworzone w bankach, należących do listy zaakceptowanych banków. Lista zaakceptowanych banków wraz z ustanowionymi limitami jest definiowana na podstawie grupowego procesu oceny banków (wewnętrzny proces oceny kredytowej).
- **Pożyczki**, Spółka definiuje maksymalne limity zaangażowania w pożyczki
- **Akcje spółek**
Spółka nie inwestuje bezpośrednio w akcje spółek giełdowych. Jest to proces delegowany do zewnętrznej firmy zarządzania aktywami.
- **Nieruchomości**
- **Jednostki funduszy inwestycyjnych**
- **Waluty**
Spółka nie definiuje walut jako osobnej klasy aktywów. Ekspozycja w walutach obcych występuje po obu stronach bilansu, Spółka dąży by wpływ na rachunek zysków i strat równoważył się. Ekspozycja na ryzyko walutowe podlega akceptacji departamentu Zarządzania Ryzykiem Aktywów Grupy VIG, w zakresie definiowanych limitów, oraz akceptacji Rady Nadzorczej.
- **Instrumenty pochodne**

Spółka może nabywać instrumenty pochodne jedynie w celu zabezpieczenia transakcji. Decyzje inwestycyjne w zakresie instrumentów pochodnych muszą być zaopiniowane przez departament Zarządzania Aktywami Grupy VIG i zaakceptowane przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

System limitów

Spółka definiuje system limitów inwestycyjnych w ramach Strategicznej Alokacji Aktywów i, nie rzadziej niż raz w roku, ustala minimalny i maksymalny procentowy udział poszczególnych kategorii aktywów w całkowitym portfelu aktywów Spółki. Limity są ustalane w taki sposób, aby umożliwić dostosowywanie się, w uzasadniony i ograniczony sposób, do krótko- i średnio-okresowych trendów rynkowych w ramach Taktycznej Alokacji Aktywów. Jakiegokolwiek odstępstwa od zdefiniowanych limitów muszą być zaakceptowane przez departament Zarządzania Aktywami Grupy VIG.

W przypadku przekroczenia co najmniej jednego limitu, Spółka podejmuje decyzję w zakresie postępowania z przekroczonym limitem oraz działań naprawczych. Niniejsze decyzje i działania muszą być uwzględnione w miesięcznym raporcie dla departamentu Zarządzania Aktywami Grupy VIG.

Wewnętrzny Proces Oceny Kredytowej banków

Spółka stosuje Wewnętrzny Proces Oceny Kredytowej banków dostarczany przez Grupę VIG. Wewnętrzny Proces Oceny Kredytowej dotyczy wszystkich banków, w których Spółka posiada bądź rozważa depozyt bankowy lub/i przechowywanie środków pieniężnych. W przypadku dostępności oceny kredytowej opracowanej przez zewnętrzne agencje ratingowe, druga najwyższa ocena jest przypisywana. Natomiast, gdy brak zewnętrznej oceny kredytowej, wewnętrzna ocena kredytowa jest dostarczana przez Grupę VIG (departament Zarządzania Aktywami, departament Zarządzania Ryzykiem Aktywów).

Oceny kredytowe opracowane przez zewnętrzne agencje ratingowe

Spółka, zgodnie z art. 4 i 5 Rozporządzenia delegowanego, na potrzeby kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności zgodnie z formułą standardową wykorzystuje zewnętrzne oceny ratingowe nadawane przez trzy zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (ECAI), którymi są Fitch Ratings Limited, Moody's Investors Service oraz Standard & Poor's Financial Services.

C.3 Ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta (ryzyko kredytowe)

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w działalności spółki może występować w następujących obszarach:

- Zarządzanie lokatami (depozyty w banku)
- Zarządzanie należnościami od pośredników ubezpieczeniowych oraz należnościami pozaubezpieczeniowymi (handlowymi)
- Zarządzanie należnościami z tytułu reasekuracji

Miarą ekspozycji na ryzyko kredytowe są bilansowe wartości poszczególnych pozycji uwzględnianych w kalkulacji wymogu kapitałowego, przy czym dla reasekuratorów nie jest brana wartość bilansowa, a udział tych reasekuratorów, dla których jest on dodatni.

Wycena ryzyka niewykonania zobowiązań przez kontrahenta jest ilościowa, zgodnie z formułą standardową. Spółka monitoruje poziom ryzyka kredytowego poprzez kwartalne wyliczenia wymogu kapitałowego oraz raz do roku przeprowadza inwentaryzację ryzyk, w celu zbadania profilu ryzyka pod kątem zmian oraz identyfikacji nowych ryzyk.

Dodatkowo Spółka analizuje w sposób jakościowy ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta dla następujących kategorii kontrahentów:

- Ryzyko niewykonania zobowiązań przez reasekuratora ocenia się jako umiarkowane, metodą ekspercką. Niewykonanie zobowiązań przez reasekuratora mogłoby mieć istotny wpływ na wynik finansowy Spółki, jednak prawdopodobieństwa takiego zdarzenia oceniono na bardzo niskie. W celu ograniczenia ryzyka niewykonania zobowiązania przez reasekuratora Grupa VIG opracowała wytyczne w zakresie doboru reasekuracji, zawierające listę zatwierdzonych reasekuratorów oraz

dozwolone limity zakupu ochrony. Spółka, jako podmiot Grupy VIG, stosuje się do tych wytycznych bez wyjątku,

- Ryzyko niewykonania zobowiązań przez instytucje finansowe, w których ulokowano środki pieniężne ocenia się jako niskie. Limity i zasady lokowania aktywów w bankach i innych instytucjach finansowych są zawarte w wewnętrznych uregulowaniach zatwierdzanych co roku przez Zarząd i Radę Nadzorczą i są ustalone w taki sposób, aby zapewnić dywersyfikację ekspozycji na ryzyko kredytowe banków. W ramach monitorowania poziomu ryzyka Spółka co kwartał sprawdza wykorzystanie limitów inwestycyjnych.
- Ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahentów nieubezpieczeniowych jest monitorowane przez jednostki organizacyjne odpowiedzialne za transakcję, w wyniku której powstają te należności.

Z punktu widzenia profilu ryzyka Spółki ryzyko kredytowe nie jest istotne, niemniej Spółka przeprowadziła test warunków skrajnych dla ryzyka obniżenia oceny kredytowej największego emitenta/kontrahenta. Wyniki testu przedstawia tabela 12.

Nazwa testu	SCR	Środki Własne	Współczynnik pokrycia SCR
Wartość bazowa Compensa Życie 31.12.2017	138 293	359 294	260%
Ryzyko obniżenia oceny kredytowej największego emitenta/kontrahenta	142 021	359 294	253%

Tabela 12. Ekspozycja na ryzyko kredytowe

Spółka nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka w obszarze ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

C.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności zostało ocenione jako niskie przez ekspertów z Pionu Finansowego ze względu na strukturę portfela lokat, a także na podstawie dotychczasowej historii w zakresie płynności. W celu ograniczenia ryzyka płynności Spółka utrzymuje bufor środków na rachunku bankowym oraz inwestuje znaczną część środków w instrumenty, dla których istnieje szybka ścieżka upłynnienia bez ryzyka ponoszenia dodatkowych istotnych kosztów (m.in. obligacje Skarbu Państwa, depozyty bankowe). W ramach monitorowania ryzyka płynności Spółka co kwartał analizuje dopasowanie przepływów z aktywów i zobowiązań.

Ryzyko płynności z punktu widzenia profilu ryzyka Spółki jest nieistotne, w związku z czym Spółka nie przeprowadza analiz wrażliwości dla tego ryzyka.

Spółka nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka w obszarze ryzyka płynności.

Wartość oczekiwanych zysków z przyszłych składek w ubezpieczeniach na życie wynosi 271 617 tys. zł.

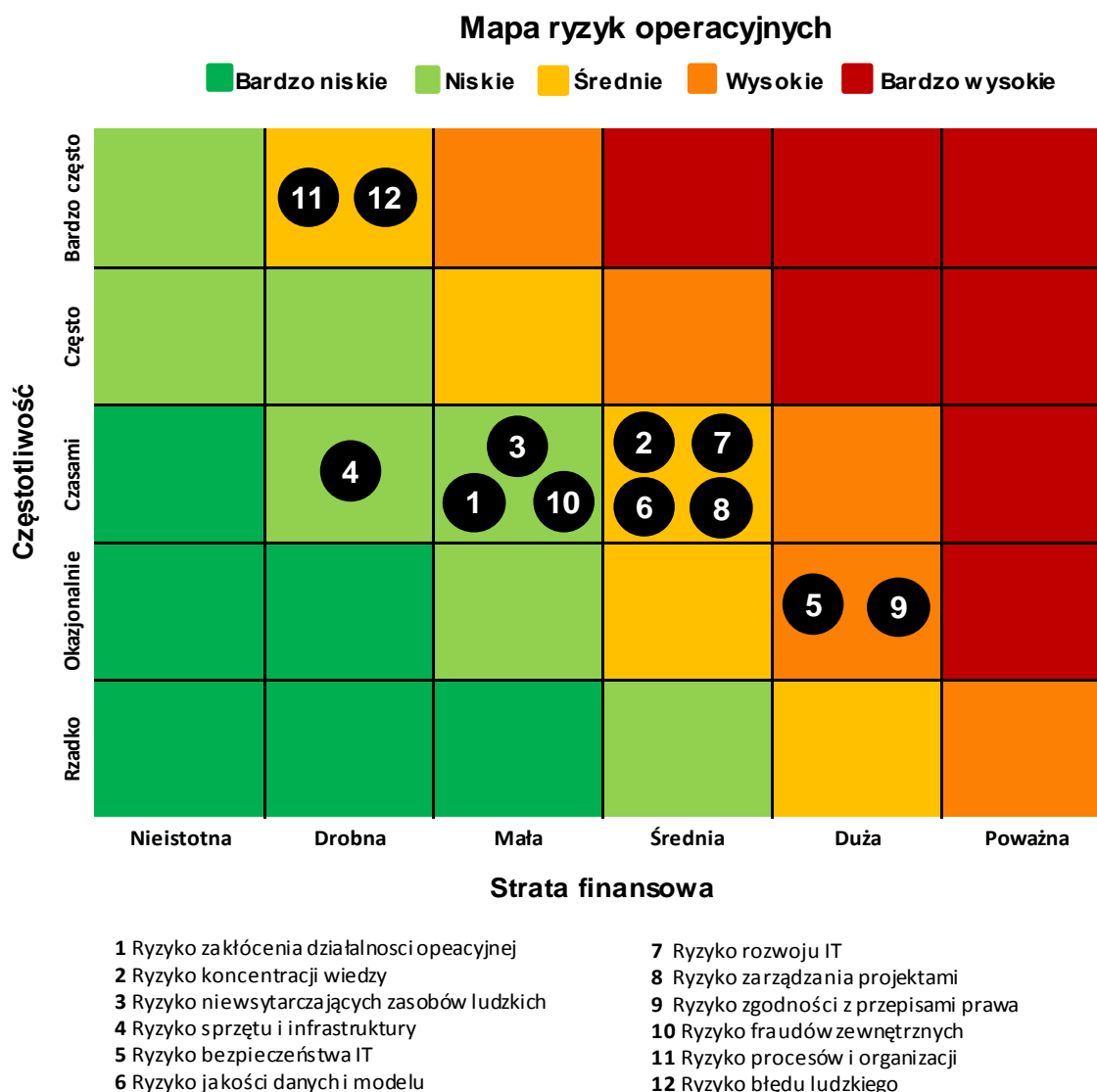
C.5 Ryzyko operacyjne

Wymóg kapitałowy dla ryzyka operacyjnego wyliczany jest zgodnie z formułą standardową.

Spółka nie rzadziej niż raz w roku przeprowadza jakościową ocenę ryzyka operacyjnego. W ramach tej oceny właściciele poszczególnych procesów oceniają prawdopodobieństwo wystąpienia oraz dotkliwość w przypadku wystąpienia różnych zdarzeń z obszaru ryzyka operacyjnego w nadzorowanych przez nich obszarach odpowiedzialności. Następnie wyniki oceny poszczególnych zdarzeń operacyjnych są agregowane do 12 kategorii ryzyka operacyjnego.

W trakcie analizy ryzyka operacyjnego odbywa się też przegląd skuteczności technik ograniczania ryzyka. W przypadku stwierdzenia nieadekwatności stosowanych metod ograniczania ryzyka właściciel ryzyka jest zobowiązany do przygotowania działań naprawczych oraz ich wdrożenia. Ponadto właściciele ryzyka na

bieżąco monitorują skuteczność metod zarządzania ryzykami i dostosowują stosowane metody do zmian w przepisach prawa, procesach wewnętrznych, otoczeniu biznesowym.

Wykres 6. Mapa istotności ryzyk operacyjnych

Ryzyko operacyjne jest zarządzane poprzez kontrole procesów, regulacje wewnętrzne, zapewnienie odpowiedniej i wykwalifikowanej kadry oraz poprawnie funkcjonujący system kontroli wewnętrznej. W szczególności w przypadku ubezpieczeniowego ryzyka prawnego i ryzyka zgodności z przepisami, ocenianego jako ryzyko o bardzo wysokiej istotności, Spółka na bieżąco monitoruje zmiany w regulacjach prawnych oraz dostosowuje produkty i procesy wewnętrzne do tych zmian.

W związku z liczbą procesów biznesowych w Spółce nie identyfikuje się ryzyka koncentracji w obszarze ryzyka operacyjnego. Nie oznacza to, że procesy o różnym charakterze nie mogą być ze sobą powiązane i skutkować wysokimi stratami. Jednak w opinii Spółki prawdopodobieństwo materializacji takiego zdarzenia jest niewielkie i skutecznie ograniczane przez dobrze funkcjonujący system kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W kolejnym roku Spółka spodziewa się utrzymania profilu ryzyka operacyjnego na poziomie zbliżonym do 2019 roku.

C.6 Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne zostało ocenione jako umiarkowane w sposób ekspercki. Przy ocenie brano pod uwagę niepewność w zakresie realizacji strategii związaną ze zmianami w otoczeniu prawnym (zwłaszcza w obszarze ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym).

W ramach działań ograniczających ryzyko strategiczne Spółka na bieżąco monitoruje poziom realizacji celów strategicznych, a także zmiany w otoczeniu biznesowym i prawnym.

C.7 Ryzyko reputacyjne

Ryzyko reputacyjne, jako ryzyko trudno kwantyfikowalne, zostało ocenione jako umiarkowane w sposób ekspercki.

W ramach działań ograniczających ryzyko reputacji Spółka prowadzi monitoring prasy na temat Towarzystwa i konkurencji, monitoring forów internetowych, działania online eksperta polegające na reagowaniu na informacje pojawiające się na temat Towarzystwa na forach internetowych, a potencjalne nieporozumienia przenoszone są na grunt offline i rozwiązywane priorytetowo. Ponadto Spółka prowadzi biuro prasowe, którego zadaniem jest komunikacja korporacyjna za pośrednictwem informacji prasowych i ich dystrybucja do mediów, zamieszczenie komunikatów na stronie www. w zakładce biura prasowego.

C.8 Inne istotne informacje o profilu ryzyka

Spółka przedstawiła wszystkie istotne informacje w poprzednich rozdziałach sekcji C sprawozdania.

D. Wycena dla celów wypłacalności

D.1 Aktywa

D.1.1 Opis metod wyceny

Spółka wycenia aktywa dla celów reżimu Wypłacalność II w wartości godziwej. Poniższa tabela przedstawia opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla każdej istotnej grupy aktywów.

Aktywa	Wycena na potrzeby sprawozdawczości statutowej	Wycena na potrzeby regulacji Wypłacalność II
Wartość firmy oraz wartości niematerialne i prawne	Spółka wycenia składnik aktywów w cenie nabycia, po pomniejszeniu o kwotę dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości.	Wartości niematerialne i prawne są ujmowane w bilansie sporządzonym dla celów Wypłacalności II, jeśli mogą zostać wydzielone w celu ich zbycia oraz istnieje dla nich aktywny rynek. Wartości niematerialne i prawne Spółki nie spełniają powyższych wymogów i w związku z tym wyceniane są w wartości 0.
Aktywowane koszty akwizycji	Poniesione w okresie sprawozdawczym koszty akwizycji w części przypadającej na przyszłe okresy sprawozdawcze są rozliczane w czasie na zasadach obowiązujących przy tworzeniu rezerwy składek.	Aktywowane koszty akwizycji nie mogą zostać wydzielone w celu ich zbycia na aktywnym rynku, dlatego Spółka wycenia składnik aktywów w wartości 0.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Podatek odroczone jest rozpoznawany przez spółkę w związku z powstawaniem różnic pomiędzy wartością bilansową aktywów oraz pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości. Spółka dla potrzeb bilansu statutowego ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tylko wówczas, gdy prawdopodobnie dostępny będzie przyszły dochód podlegający opodatkowaniu, w związku z którym będzie można wykorzystać aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z uwzględnieniem wszelkich wymogów prawnych lub regulacyjnych dotyczących terminów przeniesienia na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych. W sprawozdaniu statutowym wartości aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane są w sztyku rozwartym.	Spółka zastosowała metodę polegającą na wyliczeniu aktywa i rezerwy bazując na wartościach wynikających z różnic przejściowych dla celów statutowych, skorygowanych o różnicę w nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami pomiędzy wartościami statutowymi a wartościami w bilansie ekonomicznym. Spółka dokonuje kompensaty podatku odroczonego w bilansie ekonomicznym prezentując aktywo lub rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zależności od tego, która z tych kwot była wyższa.
Dłużne papiery wartościowe	Spółka kwalifikuje dłużne papiery wartościowe do jednej z poniższych kategorii i na potrzeby sprawozdawczości statutowej wycenia w sposób następujący: • aktywa przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – według wartości godziwej; • aktywa utrzymywane do terminu wymagalności – według skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości • dłużne papiery wartościowe zakwalifikowane do kategorii pożyczki udzielone i należności własne – według skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości	Wartość godziwą dłużnych paiperów wartościowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku. Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wyznacza się alternatywną metodą wyceny opisaną w sekcji D.4
Akcje i udziały – notowane	Na potrzeby sprawozdawczości statutowej, akcje notowane Spółka kwalifikuje jako przeznaczone do obrotu i wycenia je według wartości godziwej na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku.	Na potrzeby regulacji Wypłacalność II, akcje notowane Spółka wycenia według wartości godziwej na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku

Aktywa	Wycena na potrzeby sprawozdawczości statutowej	Wycena na potrzeby regulacji Wyplacalność II
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	Jednostki uczestnictwa zakwalifikowane jako przeznaczone do obrotu oraz przeznaczone do sprzedaży, wycenia się według wartości godziwej na podstawie cen jednostek uczestnictwa publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych.	Spółka wycenia składnik aktywów metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	Spółka kwalifikuje depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych do kategorii pożyczek udzielonych i należności własnych, i wycenia według skorygowanej ceny nabycia oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej, a w przypadku, gdy wpływ na wynik jest nieistotny stosowane jest uproszczenie polegające na wycenie według wartości nominalnej wraz z naliczonymi metodą liniową odsetkami.	Spółka wycenia składnik aktywów metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Wszystkie lokaty wchodzące w skład tej kategorii aktywów wyceniane są do wartości godziwej, na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku, a gdy wartości godziwej nie można wiarygodnie określić – według skorygowanej ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.	Wszystkie lokaty wchodzące w skład tej kategorii aktywów wyceniane są do wartości godziwej, na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku.
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie Spółka wycenia według skorygowanej ceny nabycia oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości	Spółka wycenia składnik aktywów metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdawczości statutowej wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty. Należności w walutach obcych wykazywane są na dzień bilansowy po przeliczeniu na PLN według kursu średniego publikowanego przez NBP. Na należności dokonuje się odpisu aktualizującego wartość należności lub ich części, po dokonaniu oceny stopnia prawdopodobieństwa zapłaty należności.	Spółka wycenia składnik aktywów metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Należności z tytułu reasekuracji biernej	Należności z tytułu reasekuracji biernej na potrzeby sprawozdawczości statutowej wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem odpisów aktualizujących ich wartość.	Spółka wycenia składnik aktywów metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	Należności inne niż z tytułu ubezpieczeń oraz z tytułu reasekuracji wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem odpisów aktualizujących ich wartość.	Spółka wycenia składnik aktywów metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Środki pieniężne	Dla potrzeb sprawozdania statutowego środki pieniężne w kasie na dzień bilansowy wycenia się według wartości nominalnej. Środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych również są wyceniane w wartości nominalnej, przy czym wartość nominalna obejmuje również wartość narosłych na dzień bilansowy odsetek.	Dla potrzeb regulacji Wyplacalność II środki pieniężne w kasie na dzień bilansowy wycenia się według wartości nominalnej. Środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych również są wyceniane w wartości nominalnej, przy czym wartość nominalna obejmuje również wartość narosłych na dzień bilansowy odsetek.

Tabela 13. Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla każdej istotnej grupy aktywów

D.1.2 Ilościowe zestawienie różnic pomiędzy wartościami według sprawozdania finansowego a regulacji Wyplacalność II

Poniższa tabela zawiera ilościowe zestawienie różnic pomiędzy wartościami aktywów według sprawozdań finansowych a regulacji Wyplacalność II. Przedstawione dane pochodzące ze sprawozdań finansowych zostały dostosowane do formatu reżimu Wyplacalność II (bez zmian wartości).

Aktywa	Wartość wg statutowego sprawozdania finansowego*	Reklasyfikacje	Przeszacowanie	Wartość wg regulacji Wyplacalność II
Wartość firmy	9 429	0	-9 429	0
Aktywowane koszty akwizycji	56 115	0	-56 115	0
Wartości niematerialne i prawne	2 514	0	-2 514	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18 875	-114 615	95 740	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	1 238	0	146	1 384
Akcje i udziały	19 199	0	-808	18 391
Obligacje	653 297	0	29 891	683 188
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	50 372	0	0	50 372
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	66 585	0	0	66 585
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	1 093 705	0	0	1 093 705
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	16 671	0	-774	15 898
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	0	6 449	-8 992	-2 543
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	10 252	-5 120	-110	5 023
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	4 807	0	-657	4 150
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	11 959	0	-38	11 921
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	811	0	-811	0
Aktywa ogółem	2 015 830	1 329	-69 085	1 948 074

* Suma aktywów według statutowego sprawozdania finansowego wynosi 2 015 830 tys. zł i różni się do tej wykazanej w sprawozdaniu finansowym z uwagi na zmiany sposobu prezentacji kwot należnych z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń, które w sprawozdawczości statutowej wykazywane są jako pomniejszenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Wartości według sprawozdania finansowego zostały wykazane po ich odpowiednim dostosowaniu do struktury bilansu Wyplacalność II, a celem tego jest wykazanie różnic w zastosowanych metodach i podstawach wycen.

Tabela 14. Ilościowe zestawienie różnic pomiędzy wartościami aktywów według sprawozdania finansowego a regulacji Wyplacalność II

W związku z kompensatą podatku odroczonego w bilansie ekonomicznym wartość istotnych różnic przejściowych wykazano w sekcji D.3.2 dotyczącej wyceny zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

D.2.1 Zasady wyliczania najlepszego oszacowania ubezpieczeń o charakterze ubezpieczeń na życie

Proces wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przeprowadzona została przez Biuro Aktuariaty (plus Reasekuracji) oraz zweryfikowana przez funkcję aktuarialną. W porównaniu do roku 2017 Compensa nie wprowadzała zmian w zasadach uznawania, ani szacunkach w zakresie wyceny rezerw techniczno – ubezpieczeniowych. W związku z połączeniem Towarzystwa z Polisa - Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group, Towarzystwo ujednoliciło zasady w zakresie wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, przyjmując dla przejętego portfela Polisy Życie zasady wyceny analogiczne, jak obowiązywały w Towarzystwie przed dniem połączenia.

Zapewnienie zgodności

Przy kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych kierowano się wymogami Dyrektywy Wyłącalność II i Ustawą ubezpieczeniową.

Wycena wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest wyznaczona jako suma najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i marginesu ryzyka.

Metoda wyznaczania marginesu ryzyka

Na potrzeby wyliczenia marginesu ryzyka Towarzystwo stosuje Metodę 1) opisaną w Wytycznej nr 62 Wytycznych EIOPA dotyczących wyceny rezerw techniczno – ubezpieczeniowych.

Margines ryzyka został wyliczony jako ekstrapolacja kapitałowego wymogu wypłacalności. Projekcja poszczególnych modułów ryzyka została wyznaczona na bazie odpowiedniego nośnika ryzyka. Wartości wymogów wypłacalności zostały przemnożone przez koszt kapitału wynoszący 6% i zdyskontowane stopą wolną od ryzyka. Wartość marginesu ryzyka została wyznaczana jako suma zdyskontowanych wymogów wypłacalności przemnożonych przez koszt kapitału.

Metoda wyznaczania najlepszego oszacowania

Najlepsze oszacowanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zostało wyznaczone w programie Prophet Professional przy użyciu modelu stochastycznego z użyciem 1000 scenariuszy ekonomicznych. Najlepsze oszacowanie rezerw wyznaczone zostało jako zdyskontowana projekcja przyszłych przepływów pieniężnych z okresu 40 lat począwszy od daty bilansowej. Rezerwa ubezpieczeń na życie i rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający dla polis aktywnych na koniec okresu projekcji zostają uwzględnione w wyliczeniu najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W przyszłych przepływach pieniężnych uwzględnione są jedynie istniejące polisy. Polisy zawarte po dniu bilansowym, odnowienia polis nie są brane pod uwagę przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Następujące przepływy pieniężne są brane pod uwagę przy kalkulacji najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych:

Wpływy:

- Składki przypisane (uwzględniające prowizje),
- Niezrealizowane zyski,
- Prowizje od zarządzającego funduszem.

Wydatki:

- Świadczenia uwzględniające udziały w zysku (np. świadczenia z tytułu dożycia, śmierci, wykupu, świadczenia z tytułu umów dodatkowych),
- Koszty, w tym koszty akwizycji, koszty administracyjne, koszty likwidacji świadczeń,
- Rezerwa ubezpieczeń na życie i rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający dla polis aktywnych na koniec okresu projekcji.

Przepływy pieniężne są kalkulowane w ujęciu miesięcznym.

Specyfikacje

Gwarancje finansowe uwzględnione w modelu:

- Gwarantowane wartości świadczeń przewidziane w umowie ubezpieczenia (m.in. świadczenia z tytułu śmierci, dożycia do końca okresu ubezpieczenia, świadczenia z tytułu ubezpieczeń dodatkowych),

Opcje przewidziane umową ubezpieczenia uwzględnione w modelu:

- Kwota wykupu,
- Przekształcenie umowy ubezpieczenia w umowę bezskładkową,
- Indeksacja składki.

Przyszłe świadczenia uznaniowe uwzględnione w modelu:

- Udział w zysku.

Segmentacja

Towarzystwo rozdziela umowy główne i umowy dodatkowe niosące za sobą zobowiązania o charakterze zdrowotnym.

Różnice w wycenie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdawczości statutowej oraz według dyrektywy Wypłacalność II

Wyceny rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdawczości statutowej oraz według dyrektywy Wypłacalność II znacząco się różnią.

Wypłacalność II

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności zostały wyznaczone zgodnie z dyrektywą Wypłacalność II jako suma zdyskontowanej projekcji przyszłych przepływów pieniężnych oraz marginesu ryzyka. Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe wyliczane są przy wielu założeniach ekonomicznych i nieekonomicznych. Najistotniejszym założeniem ekonomicznym jest użycie stopy wolnej od ryzyka, natomiast najistotniejszym założeniem nieekonomicznym są wskaźniki rezygnacji z umów.

Linia biznesowa	Wysokość rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na 31.12.2018 (tys. PLN)
LOB 29 – Ubezpieczenia zdrowotne	-20 629
LOB 30 – Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	363 171
LOB 31 – Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	1 032 594
LOB 32 – Pozostałe ubezpieczenia na życie	58 225
Razem	1 433 361

Tabela 15. Wysokość rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności

Granice umowy

Towarzystwo bada zasadność stosowania krótkiej granicy umowy dla ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Granica umowy ustalana jest na poziomie polisy. W celu ustalenia czy świadczenie wypłacane z tytułu wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego jest zauważalne,

porównywana jest jego zdyskontowana wartość oczekiwana ze zdyskontowaną wartością oczekiwaną świadczenia wypłacanego w przypadku, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe nie nastąpi. Jeśli różnica w stosunku do zdyskontowanej wartości oczekiwanej świadczenia wypłacanego w przypadku, gdy zdarzenie ubezpieczeniowe nie nastąpi wynosi:

- co najwyżej 10% - to świadczenie nie jest zauważalne,
- powyżej 10% - to świadczenie jest zauważalne.

Unbundling – rozdzielenie umowy ubezpieczenia na składowe

W przypadku indywidualnych umów ubezpieczenia na życie, do których zawarte zostały umowy dodatkowe niosące za sobą zobowiązania o charakterze zdrowotnym (np. ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa, utraty zdrowia, niezdolności do pracy, czy przejęcie opłacania składek wskutek niezdolności do pracy), Towarzystwo wydziela umowy dodatkowe od umowy głównej i raportuje uzyskane dla nich wyniki w linii Ubezpieczeń zdrowotnych o technikach podobnych do ubezpieczeń na życie (LOB 29).

Założenia

Założenia stosowane przy wliczeniach rezerw techniczno – ubezpieczeniowych są regularnie sprawdzane (przynajmniej raz w roku) i uaktualniane w razie potrzeby. Założenia są poparte szczegółowymi analizami danych.

Funkcja aktuarialna koordynuje i dokonuje oceny otrzymanych wyników. Podsumowanie założeń wraz z analizą zmian w porównaniu do poprzednich okresów sprawozdawczych jest zatwierdzane przez Zarząd.

Założenia ekonomiczne:

- struktura stopy wolnej od ryzyka zgodnie z wymogami dyrektywy Wypłacalność II.

Założenia nieekonomiczne:

- współczynniki rezygnacji z umów oraz częściowych wykupów,
- wskaźnik realizacji śmiertelności,
- wskaźnik szkodowości,
- koszty początkowe i koszty odnowieniowe na polisę,
- wskaźnik akceptacji indeksacji,
- parametry udziału w zysk,
- wskaźnik kosztów działalności lokacyjnej.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Wartości bilansowe

Kalkulacja najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz marginesu ryzyka została przeprowadzona w podziale na następujące linie biznesowe:

- Ubezpieczenia zdrowotne (LOB 29)
- Ubezpieczenia z udziałem w zyskach (LOB 30)
- Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (LOB 31)
- Pozostałe ubezpieczenia na życie (LOB 32)

Stan na 31.12.2018, w tys. PLN	LOB 29	LOB 30	LOB 31	LOB 32	Suma
Najlepsze oszacowanie	-37 039	355 990	1 002 629	54 152	1 375 732
Margines ryzyka	16 410	7 182	29 964	4 073	57 629
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-20 629	363 171	1 032 594	58 225	1 433 361

Tabela 16. Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności

w tys. PLN	LOB 29	LOB 30	LOB 31	LOB 32	Suma
Najlepsze oszacowanie	-1 803	47 528	-24 034	16 862	38 553
Margines ryzyka	7 400	757	3 774	-407	11 525
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	5 597	44 794	-20 258	16 455	50 078

Tabela 17. Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w stosunku do stanu na 31.12.2017 r.

Wzrost poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w porównaniu z poprzednim okresem bilansowym spowodowany jest przede wszystkim przez następujące czynniki:

- wzrost najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych o 53 475 tys. zł w związku z włączeniem portfela Polisa-Życie S.A. Vienna Insurance Group,
- spadkiem rezerw statutowych głównie dla produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, zmiana rezerwy ubezpieczeń na życie gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający w porównaniu z poprzednim okresem bilansowym wynosi 62 983 tys. zł,
- uwzględnieniem w kalkulacji najlepszego oszacowania zaleceń wynikających z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie maksymalnej wysokości wynagrodzenia stałego towarzystwa za zarządzanie funduszem inwestycyjnym otwartym lub specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym.

Sprawozdawczość statutowa

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wykazane w krajowym sprawozdaniu finansowym zostały obliczone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wynikać z umów ubezpieczenia metodą aktuarialną, indywidualną bądź ryczałtową. Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe wyznaczane są w pięciu grupach ubezpieczeniowych: ubezpieczenia na życie; ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci; ubezpieczenia na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający; ubezpieczenia rentowe; ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe.

W szczególności rezerwę ubezpieczeń na życie wylicza się jako obecną wartość przyszłych świadczeń pomniejszoną o obecną wartość przyszłych składek wyliczone przy założeniu tablic śmiertelności z początku odpowiedzialności umowy oraz przy stałej stopie technicznej zgodnej z planem technicznym danego produktu z uwzględnieniem Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji.

Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający jest tworzona w wysokości bieżącej wartości lokaty zapewniającej pokrycie zobowiązań wynikających z postanowień ogólnych warunków umowy ubezpieczenia na życie oraz postanowień Porozumienia zawartego z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Grupa ubezpieczeń	Wysokość rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na 31.12.2018 (tys. PLN)
Ubezpieczenia na życie	355 881
Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenie dzieci	84 300
Ubezpieczenia na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	1 142 502
Ubezpieczenia rentowe	62 256
Ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe	27 647
Razem	1 672 587

Tabela 18. Wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości

D.2.2. Kwoty należne z umów reasekuracji

Wyłagalność II

Towarzystwo stosuje dokładne podejście do wyliczania kwot należnych z tytułu reasekuracji. Wyliczenie wykonywane jest dla produktów ubezpieczenia na życie, produktów ubezpieczenia powiązanych z funduszem kapitałowym oraz umów dodatkowych. Obliczenia kwot należnych z umów reasekuracji uwzględniają warunki kontraktów reasekuracyjnych tj. koszty umów nieproporcjonalnych, warunki poszczególnych umów względem lat szkodowych, szczegółowe przepływy związane z umowami reasekuracyjnymi.

Kwoty należne z umów reasekuracji w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych: -2 765 tys. zł.

w tys. PLN	LOB 29	LOB 30	LOB 31	LOB 32	Suma
Kwoty należne z umów reasekuracji w rezerwach	-2 100	0	-365	-78	-2 543

Tabela 19. Kwoty należne z umów reasekuracji w rezerwach w podziale na LOBy

Sprawozdawczość statutowa

Towarzystwo na potrzeby sprawozdawczości statutowej wycenia kwoty należne z umów reasekuracji jako wartość udziału reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych według sprawozdania statutowego zgodnie z postanowieniami poszczególnych umów reasekuracji biernej.

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych: -6 449 tys. zł.

D.2.3. Niepewność związana z wartością rezerw techniczno – ubezpieczeniowych i kwot należnych z umów reasekuracji

Niepewność związana z wartością rezerw techniczno – ubezpieczeniowych i kwot należnych z umów reasekuracji związana jest głównie z użyciem założeń zarówno ekonomicznych jak i nieekonomicznych. Założenia wyznaczane są na podstawie danych historycznych dostępnych w systemach informatycznych Towarzystwa. Pomimo wyznaczania założeń zgodnie z najlepszą wiedzą Towarzystwa wyniki otrzymane na ich podstawie mogą różnić się od faktycznie obserwowanych w przyszłości. Główne wahania mogą dotyczyć:

- wielkości, częstotliwości i rozkładu szkód w czasie,
- wysokości kosztów ponoszonych przez Towarzystwo,
- wartości cen jednostek funduszy w przypadku ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, co ma wpływ na wypłaty z tych ubezpieczeń,
- niepewność związana z zachowaniem ubezpieczonych, np. zachowanie dotyczące rezygnacji z umów.

Założenia do wyliczania najlepszego oszacowania rezerw techniczno – ubezpieczeniowych są sprawdzane i audytowane oraz aktualizowane co najmniej raz w roku.

D.2.4. Uproszczenia i korekty przyjęte w kalkulacji najlepszego szacowania i marginesu ryzyka

Towarzystwo nie stosuje istotnych uproszczeń przy obliczaniu rezerw techniczno - ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.

Do wyliczeń rezerw techniczno - ubezpieczeniowych dla celów wyłagalności Towarzystwo dla produktów dla których nie modeluje przepływów pieniężnych jako najlepsze oszacowanie rezerw przyjmuje wartość rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości w podziale na linie biznesowe (na dzień 31.12.2018 4,80% portfela było niemodelowane). Dodatkowo 15% modelowanego portfela jest zaimplementowane w sposób uproszczony. Uproszczenia zastosowane w modelu aktuarialnym Prophet polegają na modelowaniu przepływów pieniężnych dla podobnych konstrukcyjnie produktów a nie modelowaniu dokładnych przepływów. Towarzystwo zdecydowało się na takie uproszczenie ze względu na mały udział danych produktów w portfelu.

Dodatkowo, w wyznaczeniu najlepszego oszacowania rezerw zostały uwzględnione niewymagalne należności od ubezpieczających i pośredników, a także bieżące zobowiązania ubezpieczeniowe.

D.2.5. Opis przyjętej krzywej stopy procentowej

Do kalkulacji rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności Towarzystwo używa stopę wolną od ryzyka opublikowaną przez EIOPA.

D.2.6. Korekta dopasowująca

Towarzystwo nie stosuje w wyliczeniach korekty dopasowującej.

D.3 Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe

D.3.1 Opis metod wyceny

Spółka wycenia zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów reżimu Wyplacalność II w wartości godziwej. Poniższa tabela przedstawia opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla każdej istotnej grupy zobowiązań.

Zobowiązania	Wycena na potrzeby sprawozdawczości statutowej	Wycena na potrzeby regulacji Wyplacalność II
Zobowiązania warunkowe	Spółka dokonuje wyceny w pełnej wartości przedmiotu sporu i prezentuje w pozycji pozabilansowej zobowiązań warunkowych.	Spółka wycenia składnik zobowiązań metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Pozostałe rezerwy	W sprawozdawczości statutowej Spółka tworzy rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować.	Spółka wycenia składnik zobowiązań metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Zobowiązania z tytułu depozytów wobec reasekuratorów	Zobowiązania z tytułu depozytów wobec reasekuratorów w sprawozdaniu statutowym wycenia się w wartości nominalnej.	Spółka wycenia składnik zobowiązań metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Podatek odroczone jest rozpoznawany przez spółkę w związku z powstawaniem różnic pomiędzy wartością bilansową aktywów oraz pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości. W sprawozdaniu statutowym wartości aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane są w szyku rozwartym.	Spółka zastosowała metodę polegającą na wyliczeniu aktywa i rezerwy bazując na wartościach wynikających z różnic przejściowych dla celów statutowych, skorygowanych o różnicę w nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami pomiędzy wartościami statutowymi a wartościami w bilansie ekonomicznym. Spółka dokonuje kompensaty podatku odroczonego w bilansie ekonomicznym prezentując aktywo lub rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zależności od tego, która z tych kwot była wyższa.
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych.	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników w sprawozdaniu statutowym Spółka wykazuje w kwocie wymagającej zapłaty.	Spółka wycenia składnik zobowiązań metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej w sprawozdaniu statutowym Spółka wykazuje w kwocie wymagającej zapłaty.	Spółka wycenia składnik zobowiązań metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	Pozostałe zobowiązania w sprawozdaniu statutowym Spółka wykazuje w kwocie wymagającej zapłaty.	Spółka wycenia składnik zobowiązań metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4
Zobowiązania podporządkowane	Zobowiązania podporządkowane w sprawozdaniu statutowym Spółka wykazuje w kwocie wymagającej zapłaty wraz z naliczonymi odsetkami.	Spółka wycenia składnik zobowiązań metodą alternatywną opisaną w sekcji D.4

Tabela 20. Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla każdej istotnej grupy aktywów

D.3.2 Ilościowe zestawienie różnic pomiędzy wartościami według sprawozdania finansowego a regulacji Wyłalalność II

Poniższa tabela zawiera ilościowe zestawienie różnic pomiędzy wartościami zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według sprawozdań finansowych a regulacji Wyłalalność II. Przedstawione dane pochodzące ze sprawozdań finansowych zostały dostosowane do formatu reżimu Wyłalalność II (bez zmian wartości).

Zobowiązania	Wartość wg statutowego sprawozdania finansowego	Reklasyfikacje	Przeszacowanie	Wartość wg regulacji Wyłalalność II
Zobowiązania warunkowe	0	0	7 369	7 369
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	7 674	0	-71	7 603
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	373	0	0	373
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	4 291	0	0	4 291
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23 529	-114 615	137 652	46 565
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	33 839	-31 524	-21	2 294
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	2 390	-2 390	0	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	11 039	0	-102	10 937
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	527	0	-527	0
Zobowiązania ogółem	83 663	-33 914	41 404	91 153

* Suma zobowiązań według statutowego sprawozdania finansowego wynosi 83 663 tys. zł i różni się do tej wykazanej w sprawozdaniu finansowym z uwagi na zmiany sposobu prezentacji kwot należnych z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń, które w sprawozdawczości statutowej wykazywane są jako pomniejszenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz braku wykazywania kapitałów własnych w sprawozdawczości według regulacji Wyłalalność II. Wartości według sprawozdania finansowego zostały wykazane po ich odpowiednim dostosowaniu do struktury bilansu Wyłalalność II, a celem tego jest wykazanie różnic w zastosowanych metodach i podstawach wycen.

Tabela 21. Ilościowe zestawienie różnic pomiędzy wartościami zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według sprawozdania finansowego a regulacji Wyłalalność II

W poniższej tabeli zaprezentowano źródła powstawania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego zawierające istotne ujemne oraz dodatnie różnice przejściowe (po kompensacie):

Źródła powstawania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa z tytułu podatku odroczonego (tys. zł)
Wycena rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	-478
Wycena lokat	11 758
Wycena nieruchomości	28
Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	43 744
Wycena pozostałych składników	-2 960
Strata podatkowa	-5 526
Razem rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	46 565

Tabela 22. Źródła powstania podatków odroczonego (różnice przejściowe)

D.4 Alternatywne metody wyceny

Poniższa tabela prezentuje pozycje aktywów i zobowiązań do których mają zastosowanie alternatywne metody wyceny wraz z uzasadnieniem ich zastosowania.

Spółka dokonuje porównania adekwatności wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe na bazie zgromadzonych doświadczeń i obserwacji lat poprzednich.

Lp.	Pozycja aktywów/pasywów	Opis metody
1	Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny oraz inny	<p>Z uwagi na brak aktywnego rynku wartość godziwą posiadanych środków transportu Spółka ustala w oparciu o narzędzia stosowane w procesie przygotowywania oferty produktowej ubezpieczeń komunikacyjnych w zakresie Auto Casco.</p> <p>Inwestycje w obce środki trwałe, Spółka wykazała w wartości 0 PLN, z uwagi na brak możliwości ich sprzedaży bądź odzyskania zaangażowanych przez Spółkę środków.</p> <p>Dla pozostałych grup rzeczowych aktywów trwałych Spółka przyjęła do wyceny określony procent ceny nabycia danego aktywa w zależności od czasu jego użytkowania.</p> <p>Niepewność występuje w zakresie zmienności cen, oceny stopnia zużycia oraz utraty wartości.</p>
2	Dłużne papiery wartościowe	<p>Wartość dłużnych papierów wartościowych innych niż wycenianych według cen z aktywnych rynków określana jest przy zastosowaniu metody porównawczej do podobnych aktywów notowanych na aktywnym rynku. Do wyceny wykorzystywane są obligacje o podobnych terminach zapadalności powiększone o marżę. Przedmiotowa marża ustalana jest na podstawie aktualnej sytuacji rynkowej i stanowi spread względem instrumentów płynnych.</p> <p>Obligacje municypalne inne niż wyceniane według cen z aktywnych rynków wyceniane są przez Spółkę według wartości rynkowej przygotowanej przez wyspecjalizowany podmiot będący pośrednikiem w obrocie tymi instrumentami. Spółka zleca dokonanie wyceny tych obligacji firmie zewnętrznej, która jest Agentem Emisji tych obligacji oraz pośrednikiem w obrocie tymi instrumentami. Obligacje korporacyjne inne niż wyceniane według cen z aktywnych rynków wyceniane są przez Spółkę poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem rentowności wynikającej z ceny tych obligacji na rynku Catalyst.</p> <p>W zakresie przedmiotowej wyceny, Spółka identyfikuje ryzyko niepewności stosowanej metodologii w zakresie przyjętych założeń. Ze względu na niewielki udział w portfelu dłużnych papierów wartościowych wycenianych metodą alternatywną, ma ona nieistotny wpływ na kalkulacje związane z wymogiem wypłacalności.</p>
3	Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	<p>Z uwagi na brak aktywnego rynku Spółka wycenia jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne według cen publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych ustalonych w oparciu o wartość aktywów netto funduszy wycenionych zgodnie z zasadami rachunkowości dla funduszy.</p> <p>Ze względu na zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania w zakresie zmienności kursów walut.</p>
4	Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	<p>Spółka dokonuje wyceny metodą dyskontowanych przepływów pieniężnych stopą procentową składającą się z elementu wolnego od ryzyka oraz premii za ryzyko kredytowe. Premię za ryzyko kredytowe ustalono jako różnicę pomiędzy umowną stopą procentową, a dopasowaną do terminu wymagalności stopą WIBOR.</p> <p>Gdy tak sporządzona wycena nie odbiega istotnie od wyceny zastosowanej na potrzeby sprawozdawczości statutowej, stosowana jest ta druga.</p> <p>W przypadku depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych niepewność oszacowania może wynikać ze zmienności otoczenia gospodarczego w zakresie kursów walut, stóp procentowych oraz z ryzyka kredytowego kontrahenta.</p>

Lp.	Pozycja aktywów/pasywów	Opis metody
5	Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	<p>Dla celów wypłacalności Spółka ustaliła wartość udzielonych pożyczek poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych stopą procentową składającą się z elementu wolnego od ryzyka oraz z premii za ryzyko kredytowe.</p> <p>Jako stopę wolną od ryzyka na dzień wyceny przyjęto stopy procentowe publikowane na stronie internetowej EIOPA.</p> <p>Premię za ryzyko kredytowe dla każdego z kredytobiorców ustalono jako różnicę pomiędzy umowną stopą procentową, a dopasowaną do terminu wymagalności pożyczki stopą WIBOR/EURIBOR na dzień udzielenia pożyczki lub na dzień podpisania aneksu zmieniającego oprocentowanie.</p> <p>W przypadku pozostałych pożyczek i pożyczek zabezpieczonych hipotecznie niepewność oszacowania może wynikać ze zmienności otoczenia gospodarczego w zakresie zmienności stóp procentowych oraz z ryzyka kredytowego kontrahenta</p>
6	Należności z tytułu ubezpieczeń, od pośredników ubezpieczeniowych oraz z tytułu reasekuracji biernej	<p>Spółka dokonuje wyceny należności przeterminowanych poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych stopą procentową składającą się z elementu wolnego od ryzyka oraz marży uwzględniającej ryzyko kredytowe kontrahenta. Z uwagi na brak historycznych danych w zakresie sprzedaży należności przeterminowanych Spółka określiła ryzyko kredytowe kontrahenta w oparciu o rentowność obligacji korporacyjnych, które w opinii Spółki, w związku z charakterem jej działalności i rodzajem wykazywanych należności, w sposób najbardziej przybliżony odzwierciedlają ryzyko związane z przepływami dotyczącymi należności.</p> <p>Należności niewymagalne są prezentowane w najlepszym oszacowaniu rezerw. Niepewność występuje w zakresie stóp procentowych..</p>
7	Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	<p>Spółka dokonuje wyceny należności poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych stopą procentową składającą się z elementu wolnego od ryzyka z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta. Niepewność występuje w zakresie stóp procentowych.</p>
8	Zobowiązanie warunkowe	<p>Spółka dokonuje przeglądu obszarów działalności Spółki w których prawdopodobieństwo powstania zobowiązania warunkowego mogłoby występować.</p> <p>W wyniku analizy Spółka rozpoznała zobowiązanie warunkowe w związku z prowadzoną sprawą sądową. Na datę 31.12.2018 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania sprawa ta nie została rozstrzygnięta. W oparciu o opinie prawne zewnętrznych kancelarii prawnych, prawdopodobieństwo negatywnego rozstrzygnięcia tej sprawy uznano za niskie, w związku z tym nie utworzono rezerwy na sprawy sporne, a Spółka rozpoznała zobowiązanie warunkowe. Szacunek skutku finansowego został dokonany na drodze osądu kierownictwa jednostki, wspomagając się doświadczeniem i opinią zewnętrznej kancelarii prawnej</p> <p>W pozostałych obszarach zobowiązania warunkowe nie wystąpiły.</p>
9	Pozostałe rezerwy	<p>Spółka dokonuje wyceny pozostałych rezerw poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych stopą wolną od ryzyka. Niepewność występuje w zakresie prawidłowości oszacowania przyszłego zobowiązania, terminu wymagalności oraz stóp procentowych</p>
10	Zobowiązania z tytułu depozytów wobec reasekuratorów	<p>Zobowiązania z tytułu depozytów wobec reasekuratorów w sprawozdaniu statutowym wycenia się w wartości nominalnej, która odzwierciedla wartość godziwą.</p> <p>Niepewność występuje w zakresie stóp procentowych</p>
11	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych oraz z tytułu reasekuracji biernej	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań przeterminowanych poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych stopą wolną od ryzyka. Zobowiązania niewymagalne są prezentowane w najlepszym oszacowaniu rezerw. Niepewność występuje w zakresie stóp procentowych</p>
12	Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych stopą wolną od ryzyka. Niepewność występuje w zakresie stóp procentowych</p>

Tabela 23. Alternatywne metody wyceny

D.5 Wszelkie inne informacje

Stosowanie uproszczeń

Informacje, które podlegają ujawnieniu w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej, uznaje się za istotne, jeżeli ich pominięcie lub zniekształcenie może wpłynąć na proces decyzyjny lub ocenę użytkowników tego dokumentu, w tym organów nadzoru.

Spółka dokonuje cyklicznej analizy na każdą datę sporządzenia SFCR, czy poszczególne pozycje wykazane w sprawozdaniu nie są istotnie zniekształcone.

Sporządzając sprawozdanie SFCR na dzień 31.12.2018 dla wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe Spółka ustala następujące poziomy istotności:

- dla pozycji sprawozdania, których wartość stanowi mniej niż 3% łącznej sumy aktywów ustalonych na dzień bilansowy, Spółka uznaje, że o ile zastosowane zostały uproszczenia nie powodują one istotnego zniekształcenia sprawozdania. Informacja o zastosowaniu uproszczenia jest zawarta w części opisowej sprawozdania, z objaśnieniem pozycji, której uproszczenie dotyczy.
- ile wartość pozycji dla której Spółka stosuje uproszczenie stanowi więcej niż 3% łącznej sumy aktywów wyliczonych na dzień bilansowy Spółka dokonuje pełnego udokumentowania i ujawnienia przeprowadzonej analizy, łącznie z oceną przyjętego rozwiązania. Każdorazowo, przy takiej analizie uwzględniane są rekomendacje organu nadzoru oraz audytora Spółki.
- dla pozycji, których wartość stanowi więcej niż 5% łącznej sumy aktywów ustalonych na dzień bilansowy uproszczenia nie są stosowane.

Wszystkie zastosowane przez Spółkę uproszczenia przy wycenie aktywów i zobowiązań zostały opisane w podrozdziałach D.3 oraz D.4.

Zastosowane uproszczenia nie wpływają istotnie na wartość godziwą.

E. Zarządzanie kapitałem

Obowiązujące w Spółce zasady zarządzania kapitałem obejmują:

- ocenę adekwatności kapitałowej
- planowanie kapitału
- bieżące zarządzanie kapitałem.

Ocena adekwatności kapitałowej jest przeprowadzana co kwartał, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów i wytycznych Grupy VIG. Ocena dokonywana jest w oparciu o dane statutowe i przygotowane według zasad Wyłącalności II.

Planowanie potrzeb kapitałowych odbywa się nie rzadziej niż raz w roku w horyzoncie trzyletnim, w ramach procesów planowania finansowego i własnej oceny ryzyka i wyłącalności (w szczególności brany jest pod uwagę rezultat projekcji dokonywanych we własnej ocenie ryzyka i wyłącalności).

W ramach planowania kapitału Spółka analizuje wpływ zmian zakresu prowadzonej działalności, zmian w strukturze aktywów i zobowiązań, istniejących czynników ryzyka oraz planowanych decyzji strategicznych na zysowność, poziom ryzyka i potrzeby kapitałowe Spółki. Ponadto, na polecenie Zarządu Spółka przeprowadza analizy wpływu proponowanych zmian / decyzji strategicznych na realizację potrzeb kapitałowych.

W ramach bieżącego zarządzania kapitałem w uzasadnionych przypadkach Spółka przygotowuje propozycje ewentualnego uzupełnienia lub optymalizacji środków zarządzania kapitałem. Spółka uwzględnia również odpowiednie Kodeksu Spółek Handlowych dotyczące kapitału i dywidendy.

Minimalny poziom wskaźnika wyłącalności (na poziomie 125%) wskazany został w Strategii Zarządzania Ryzykiem, która została zatwierdzona przez Zarząd. Strategia Zarządzania Ryzykiem zawiera przegląd ryzyk powiązanych z celami strategicznymi i biznesowymi oraz przegląd działań mających na celu zarządzanie tymi ryzykami. Ponadto, poprzez jednoznaczne określenie minimalnego poziomu wskaźnika wyłącalności, stanowi podstawę wprowadzenia limitów ryzyka, które są punktem wyjścia do procesów zarządzania ryzykiem oraz do własnej oceny ryzyka i wyłącalności.

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły istotne zmiany dotyczące polityki zarządzania kapitałem.

E.1 Środki własne

Środki własne Spółki składają się z podstawowych środków własnych, tj. następujących pozycji:

- kapitał zakładowy (akcyjny)
- rezerwa uzgodnieniowa

Spółka nie posiada uzupełniających środków własnych.

W 2018 roku nie miały miejsca emisje nowych środków własnych.

Podstawowe środki własne	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana
Kapitał zakładowy	224 264	167 846	56 418
Rezerwa uzgodnieniowa	193 677	191 448	2 229
Podstawowe środki własne	417 940	359 294	58 646

Tabela 24. Podstawowe środki własne (dane w tys. PLN)

Pełna prezentacja środków własnych wg Wyłącalność II jest dostępna jako załącznik do sprawozdania – patrz Formularz ilościowy nr S.23.01.

W okresie sprawozdawczym zaobserwowano zwiększenie wartości środków własnych ogółem o 58 646 tys. zł co było spowodowane podwyższeniem kapitału zakładowego o 56 418 tys. zł oraz wzrostem rezerwy uzgodnieniowej o 2 229 tys. zł co przede wszystkim było pochodną połączenia ze spółką Polisa-Życie TU S.A.

Wartość rezerwy uzgodnieniowej ustalana jest w następujący sposób:

Rezerwa uzgodnieniowa	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami pomniejszona o:	435 280	371 657	63 623
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	17 340	12 364	4 976
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	224 264	167 846	56 418
Rezerwa uzgodnieniowa	193 677	191 448	2 229

Tabela 25. Rezerwa uzgodnieniowa (dane w tys. PLN)

W pozycji „przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia” ujęto dywidendę z proponowanego podziału zysku za rok obrotowy 2018 w kwocie 10 304 tys. zł (Zarząd rekomenduje przeznaczenie 75% zysku netto na wypłatę dywidendy) oraz przewidywany podatek od niektórych instytucji finansowych w kwocie 7 036 tys. zł.

W pozycji „pozostałe podstawowe środki własne” wykazano wartość kapitału zakładowego.

Rezerwa uzgodnieniowa to najbardziej zmienny składnik środków własnych, gdyż odpowiada ona wartości kapitału rezerwowego/zapasowego utworzonego z zysków lat ubiegłych, wyniku finansowego bieżącego roku oraz różnicy pomiędzy wyceną zgodnie z Ustawą o rachunkowości a Wypłacalność II poszczególnych pozycji aktywów i pasywów. Wartość rezerwy uzgodnieniowej jest zatem powiązana z rentownością portfela ubezpieczeń i wyników z inwestycji i wynikami z działalności inwestycyjnej. W analizowanym okresie wzrost rezerwy uzgodnieniowej wynikał przede wszystkim ze wzrostu różnicy w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Klasyfikacja środków własnych

Wszystkie pozycje środków własnych są klasyfikowane do podstawowych środków własnych kategorii 1-nieograniczonej.

Środki własne klasyfikowane do kategorii 1-nieograniczonej, to środki cechujące się najwyższą jakością, tj. pełną dostępnością odnośnie do pokrywania strat. Ponadto w przypadku likwidacji zakładu ubezpieczeń posiadacz nie będzie uprawniony do odzyskania długu wynikającego z danej pozycji tak długo, jak nie zostaną wypełnione wszystkie inne zobowiązania, łącznie z zobowiązaniami wobec ubezpieczających, ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz zobowiązaniami wobec cedentów z tytułu zawartych umów reasekuracji. Środki kategorii 1 można w całości wykorzystać na pokrycie zarówno kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR), jak i minimalnego wymogu kapitałowego (MCR).

Żadna z pozycji podstawowych środków własnych nie podlega przepisom przejściowym, o których mowa w art. 490 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej / art. 308b ust. 9 i 10 dyrektywy 2009/138/WE.

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły istotne zmiany dot. jakości środków własnych.

Spółka posiada dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego w tej samej wysokości, tj. 417 940 tys. zł na 31.12.2018 r. (359 294 tys. zł na 31.12.2017 r.), gdyż wszystkie środki własne są klasyfikowane do kategorii 1 - nieograniczonej. Środki własne spełniają limity wskazane w art. 248 ustawy ubezpieczeniowej oraz art. 82 rozporządzenia delegowanego.

Kapitał własny ze sprawozdania finansowego a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczona do celów wypłacalności

Kapitał własny Spółki na koniec 2018 roku wynosił 266 033 tys. zł (dla porównania na koniec 2017 roku wynosił 196 843 tys. zł). Różnica pomiędzy kapitałem własnym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami w sprawozdaniu do celów wypłacalności została ustalona w następujący sposób:

	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana
Kapitał własny ze sprawozdania finansowego	266 033	196 843	69 190
Odroczone koszty akwizycji	-56 115	-76 303	20 188
Nieruchomości	0	-102	102
Lokaty	28 305	11 985	16 320
Kwoty należne z umów reasekuracji	-8 992	-5 762	-3 230
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezp.	-5 229	-3 859	-1 370
Inne aktywa nie wykazane powyżej	-32 179	-32 638	459
Łącznie różnica w wycenie aktywów	-74 209	-106 679	32 470
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	239 226	261 149	-21 923
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-23 036	-23 248	212
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezp.	31 545	47 639	-16 094
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	2 390	2 318	72
Inne zobowiązania nie wykazane powyżej	-6 669	-6 364	-305
Łącznie różnica w wycenie zobowiązań	243 456	281 493	-38 037
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	435 280	371 657	63 623

Tabela 26. Różnice pomiędzy kapitałem własnym ze sprawozdania finansowego a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną do celów wypłacalności (dane w tys. zł)

Istotne różnice w wycenie aktywów pomiędzy bilansem statutowym a bilansem Wypłacalność II wynikają przede wszystkim z różnic w wycenie aktywowanych kosztów akwizycji, lokat i pozostałych aktywów.

Natomiast istotne różnice w wycenie zobowiązań pomiędzy bilansem statutowym a bilansem Wypłacalność II wynikają z różnic w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Spółka oblicza kapitałowy wymóg wypłacalności zgodnie z formułą standardową.

Spółka nie stosuje uproszczeń ani parametrów specyficznych przy kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności.

Wartość SCR dla poszczególnych modułów ryzyka jest przedstawiona w poniższej tabeli.

	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko rynkowe	61 873	63 677	-1 804
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	2 832	4 936	-2 104
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	109 568	100 950	8 618
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	45 596	26 042	19 554
Dywersyfikacja	-60 101	-51 465	-8 636
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	159 768	144 140	15 628
Ryzyko operacyjne	28 720	13 704	15 016
Zdolności odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat	-22 877	-19 551	-3 326
Kapitałowy wymóg wypłacalności	165 612	138 293	27 319
Środki własne dopuszczone na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności, w tym:	417 940	359 294	58 646
kategoria 1- nieograniczona	417 940	359 294	58 646

Tabela 27. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla poszczególnych modułów ryzyka

Pełna prezentacja kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) jest dostępna jako załącznik do sprawozdania – patrz Formularz ilościowy nr S.25.01.

Wartość kapitałowego wymogu wypłacalności na 31.12.2018 r. wynosiła 165 612 tys. zł (na 31.12.2017 r. wynosiła 138 293 tys. zł).

W okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost SCR (o 27 319 tys. zł), na który najbardziej istotny wpływ miały następujące zmiany:

- spadku wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego (co zostało szerzej opisane w części C.2. Ryzyko rynkowe)
- wzrost wymogu dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie i w ubezpieczeniach zdrowotnych (co zostało szerzej opisane w części C.1. Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie i w ubezpieczeniach zdrowotnych)
- wzrost wymogu dla ryzyka operacyjnego

Minimalny wymóg kapitałowy jest na poziomie górnego progu MCR określonego w art. 248 rozporządzenia delegowanego, tj. 45% SCR.

Wartość minimalnego wymogu kapitałowego na 31.12.2018 r. wynosiła 74 525 tys. zł (na 31.12.2017 r. wynosiła 62 232 tys. zł). W analizowanym okresie nastąpił wzrost wartości MCR spowodowana wzrostem kapitałowego wymogu wypłacalności.

	31.12.2018 r.	31.12.2017 r.	Zmiana
Liniowy minimalny wymóg kapitałowy	81 192	63 968	17 224
Górny próg minimalny wymóg kapitałowy	74 525	62 232	12 293
Dolny próg minimalny wymóg kapitałowy	41 403	34 573	6 830
Łączny minimalny wymóg kapitałowy	74 525	62 232	12 293
Nieprzekraczalny dolny próg minimalnego wymogu kapitałowego	16 026	15 724	302
Minimalny wymóg kapitałowy	74 525	62 232	12 293
Środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego, w tym:	417 940	359 294	58 646
kategoria 1- nieograniczona	417 940	359 294	58 646

Tabela 28. Minimalny wymóg kapitałowy

Pełna prezentacja minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) jest dostępna jako załącznik do sprawozdania – patrz Formularz ilościowy nr S.28.01.

Na 31.12.2018 Spółka posiadała wystarczające środki własne na zapewnienie bezpieczeństwa kapitałowego przy wskazanych wymogach (SCR i MCR). Współczynnik wypłacalności (współczynnik pokrycia SCR środkami własnymi) wyniósł 252% i jest on wyższy od minimalnego wskaźnika wypłacalności określonego przez Zarząd i Radę Nadzorczą Spółki w strategii zarządzania ryzykiem, tj. 125%. Wskaźnik pokrycia MCR środkami własnymi wynosił 561%.

E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Spółka nie wykorzystuje podmodułu ryzyka związanego z inwestowaniem w akcje opartego na czasie trwania.

E.4 Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Spółka nie stosuje modelu wewnętrznego do kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiła niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym ani niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności.

E.6 Wszelkie inne informacje

Spółka przedstawiła wszystkie istotne informacje w poprzednich rozdziałach sekcji E dokumentu.

Na Spółkę nie został nałożony narzut kapitałowy przez organ nadzoru.

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.02.01.02

Pozycje bilansowe

		Wartość bilansowa wg Wyplacalność II
Aktywa		C0010
Wartości niematerialne i prawne	R0030	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1.384
Lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	818.537
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	
Udziały w zakładach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	
Akcje i udziały	R0100	18.391
Akcje i udziały – notowane	R0110	12.810
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	5.581
Obligacje	R0130	683.188
Obligacje państwowe	R0140	682.745
Obligacje korporacyjne	R0150	443
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	
Zabezieczone papiery wartościowe	R0170	
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	50.372
Instrumenty pochodne	R0190	
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	66.585
Pozostałe lokaty	R0210	
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	1.093.705
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	15.898
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	1
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	15.897
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	-2.543
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	-2.178
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	-2.100
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	-78
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	-365
Depozyty u cedentów	R0350	
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	5.023
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	4.150
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	11.921
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	
Aktywa ogółem	R0500	1.948.074

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.02.01.02

Pozycje bilansowe

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Zobowiązania		C0010
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	
Najlepsze oszacowanie	R0540	
Margines ryzyka	R0550	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	
Najlepsze oszacowanie	R0580	
Margines ryzyka	R0590	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	400.767
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	-20.629
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	-37.039
Margines ryzyka	R0640	16.410
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	421.396
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	410.142
Margines ryzyka	R0680	11.254
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	1.032.594
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	1.002.629
Margines ryzyka	R0720	29.964
Zobowiązania warunkowe	R0740	7.369
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	7.603
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	373
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	4.291
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	46.565
Instrumenty pochodne	R0790	
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	2.294
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	10.937
Zobowiązania podporządkowane	R0850	
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0860	
Zobowiązania podporządkowane włączone do BOF	R0870	
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	
Zobowiązania ogółem	R0900	1.512.794
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	435.280

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

		Linie biznesowe dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna)								
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Składki przypisane										
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0110									
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120									
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130									
Udział zakładów reasekuracji	R0140									
Netto	R0200									
Składki zarobione										
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0210									
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220									
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230									
Udział zakładów reasekuracji	R0240									
Netto	R0300									
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0310									
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320									
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330									
Udział zakładów reasekuracji	R0340									
Netto	R0400									
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0410									
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420									
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430									
Udział zakładów reasekuracji	R0440									
Netto	R0500									
Koszty poniesione	R0550									
Pozostałe koszty	R1200									
Koszty ogółem	R1300									

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

		Linie biznesowe dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna)			Linie biznesowe dla przejętej reasekuracji nieproporcjonalnej			Ogółem	
		Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Zdrowie	Ofiara (wypadku)	Ubezpieczenie morskie, lotnicze i		Nieruchomości
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150		C0160
Składki przypisane									
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0110								
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120								
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130								
Udział zakładów reasekuracji	R0140								
Netto	R0200								
Składki zarobione									
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0210								
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220								
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230								
Udział zakładów reasekuracji	R0240								
Netto	R0300								
Odszkodowania i świadczenia									
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0310								
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320								
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330								
Udział zakładów reasekuracji	R0340								
Netto	R0400								
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0410								
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420								
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430								
Udział zakładów reasekuracji	R0440								
Netto	R0500								
Koszty poniesione	R0550								
Pozostałe koszty	R1200								
Koszty ogółem	R1300								

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

		Linie biznesowe dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie						Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Składki przypisane										
Brutto	R1410	250.209	58.471	236.811	288.671					834.163
Udział zakładów reasekuracji	R1420	26.119	169	867	3.500					30.655
Netto	R1500	224.090	58.302	235.944	285.172					803.507
Składki zarobione										
Brutto	R1510	250.504	58.528	236.813	288.564					834.409
Udział zakładów reasekuracji	R1520	26.329	169	867	3.494					30.860
Netto	R1600	224.174	58.359	235.946	285.070					803.549
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R1610	147.486	32.298	215.347	257.062					652.194
Udział zakładów reasekuracji	R1620	6.473	-100		1.782					8.155
Netto	R1700	141.013	32.398	215.347	255.281					644.038
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Brutto	R1710	-1.712	-20.938	77.921	-2.707					52.563
Udział zakładów reasekuracji	R1720				7					7
Netto	R1800	-1.712	-20.938	77.921	-2.714					52.556
Koszty poniesione	R1900	39.069	26.163	49.172	32.778					147.182
Pozostałe koszty	R2500									2.315
Koszty ogółem	R2600									149.498

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

	Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050		C0060
	R0010							
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Składki przypisane								
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0110							
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120							
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130							
Udział zakładów reasekuracji	R0140							
Netto	R0200							
Składki zarobione								
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0210							
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220							
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230							
Udział zakładów reasekuracji	R0240							
Netto	R0300							
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0310							
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320							
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330							
Udział zakładów reasekuracji	R0340							
Netto	R0400							
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno- ubezpieczeniowych								
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0410							
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420							
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430							
Udział zakładów reasekuracji	R0440							
Netto	R0500							
Koszty poniesione	R0550							
Pozostałe koszty	R1200							
Koszty ogółem	R1300							

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

	Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby	
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190		C0200
	R1400							
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Składki przypisane								
Brutto	R1410							
Udział zakładów reasekuracji	R1420							
Netto	R1500							
Składki zarobione								
Brutto	R1510							
Udział zakładów reasekuracji	R1520							
Netto	R1600							
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto	R1610							
Udział zakładów reasekuracji	R1620							
Netto	R1700							
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-								
Brutto	R1710							
Udział zakładów reasekuracji	R1720							
Netto	R1800							
Koszty poniesione	R1900							
Pozostałe koszty	R2500							
Koszty ogółem	R2600							

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.12.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym		Pozostałe ubezpieczenia na życie			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Przejęta reasekuracja	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)					
			C0020	C0030	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	C0060				Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	C0090	C0100	C0150
					C0040	C0050					C0070	C0080			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010														
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020														
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka															
Najlepsze oszacowanie															
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	355.990			1.002.629			54.152		1.412.771					
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080				-365			-78		-443					
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – ogółem	R0090	355.990			1.002.994			54.230		1.413.214					
Margines ryzyka	R0100	7.182	29.964			4.073				41.219					
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych															
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110														
Najlepsze oszacowanie	R0120														
Margines ryzyka	R0130														
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0200	363.171	1.032.594			58.225				1.453.990					

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.12.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

		Ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (przyjęta reasekuracja)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
			Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami			
		C0160	C0170	C0180			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010						
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka							
Najlepsze oszacowanie							
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030			-37.039			-37.039
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080			-2.100			-2.100
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – ogółem	R0090			-34.939			-34.939
Margines ryzyka	R0100	16.410					16.410
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych							
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110						
Najlepsze oszacowanie	R0120						
Margines ryzyka	R0130						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0200	-20.629					-20.629

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.17.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna								
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010									
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka										
Najlepsze oszacowanie										
Rezerwy składek										
Brutto	R0060									
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140									
Najlepsze oszacowanie dla rezerw składek netto	R0150									
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R0160									
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240									
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerw na odszkodowania i świadczenia	R0250									
Najlepsze oszacowanie brutto ogółem	R0260									
Najlepsze oszacowanie netto	R0270									
Margines ryzyka	R0280									
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290									
Najlepsze oszacowanie	R0300									
Margines ryzyka	R0310									

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.17.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna								
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem										
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0320									
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340									

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.17.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna			Przejęta reasekuracja nieproporcjonalna			Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	
		Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	
		C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010								
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050								
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka									
Najlepsze oszacowanie									
Rezerwy składek									
Brutto	R0060								
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140								
Najlepsze oszacowanie dla rezerw składek netto	R0150								
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia									
Brutto	R0160								
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240								
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerw na odszkodowania i świadczenia	R0250								
Najlepsze oszacowanie brutto ogółem	R0260								
Najlepsze oszacowanie netto	R0270								
Margines ryzyka	R0280								
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290								
Najlepsze oszacowanie	R0300								
Margines ryzyka	R0310								

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.17.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna			Przejęta reasekuracja nieproporcjonalna			Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	
		Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych		Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych
		C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160		C0170
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0320								
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330								
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340								

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)
S.19.01.21

Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Ogółem zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej innej niż ubezpieczenia na życie

Rok szkody / rok zawarcia umowy	Z0010	
---------------------------------	-------	--

Wyplacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej)
(wartość bezwzględna)

	Rok	Rok zmiany											W bieżącym roku C0170	Suma lat (skumulowana) C0180
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +		
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110		
Wcześniejsze lata	R0100												0	0
N-9	R0160													0
N-8	R0170													0
N-7	R0180													0
N-6	R0190													0
N-5	R0200													0
N-4	R0210													0
N-3	R0220													0
N-2	R0230													0
N-1	R0240													0
N	R0250													0
	Ogółem													0

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)
S.19.01.21

Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Niezdyskontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto
(wartość bezwzględna)

		Rok zmiany											Koniec roku (dane zdyskontowane)		
Rok		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +	C0360		
		C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300			
Wcześniejsze lata	R0100											0	R0100	0	
	N-9												R0160		
	N-8												R0170		
	N-7												R0180		
	N-6												R0190		
	N-5												R0200		
	N-4												R0210		
	N-3												R0220		
	N-2												R0230		
	N-1												R0240		
	N												R0250		
													Ogółem	R0260	0

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.22.01.21

Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych

		Kwota wraz ze środkami w zakresie gwarancji długoterminowych i środkami przejściowymi	Wpływ środka przejściowego dotyczącego rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	Wpływ środka przejściowego dotyczącego stóp procentowych	Wpływ korekty z tytułu zmiany przyjętej jako zero	Wpływ korekty dopasowującej przyjętej jako zero
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0010					
Podstawowe środki własne	R0020					
Dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności	R0050					
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0090					
Dopuszczone środki własne na pokrycie minimalnego wymogu wypłacalności	R0100					
Minimalny wymóg kapitałowy	R0110					

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.23.01.01

Środki własne

		Ogółem	Tier 1 – nieograniczone	Tier 1 – ograniczone	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	224.264	224.264			
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030					
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040					
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050					
Fundusze nadwyżkowe	R0070					
Akcje uprzywilejowane	R0090					
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110					
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	193.677	193.677			
Zobowiązania podporządkowane	R0140					
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160					
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180					
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II	R0220					
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych – ogółem	R0230					
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	417.940	417.940			
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300					
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310					
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320					
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330					
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340					
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350					
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360					
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370					
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390					
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400					

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.23.01.01

Środki własne

		Ogółem	Tier 1 – nieograniczone	Tier 1 – ograniczone	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych ogółem na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	417.940	417.940			
Kwota dostępnych środków własnych ogółem na pokrycie MCR	R0510	417.940	417.940			
Kwota dopuszczonych środków własnych ogółem na pokrycie SCR	R0540	417.940	417.940	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych ogółem na pokrycie MCR	R0550	417.940	417.940	0	0	
SCR	R0580	165.612				
MCR	R0600	74.525				
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	252,4%				
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	560,8%				

		C0060	
Rezerwa uzgodnieniowa			
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	435.280	
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710		
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	17.340	
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	224.264	
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740		
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	193.677	
Oczekiwane zyski			
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	271.617	
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Ogółem	R0790	271.617	

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0090	C0100
Ryzyko rynkowe	R0010	61.873		
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	2.832		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	109.568		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	45.596		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	0		
Dywersyfikacja	R0060	-60.101		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	159.768		

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		C0100
Ryzyko operacyjne	R0130	28.720
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatników dochodowych do pokrywania strat	R0150	-22.877
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	165.612
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	165.612
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		C0010
MCR(NL) Wynik	R0010	

Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
C0020	C0030

Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna	R0080	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	
Ubezpieczenia i reasekuracja proporcjonalna kredytów i poręczeń	R0100	
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie

		C0040
MCR(L) Wynik	R0200	81.192

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	355.990	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia	R0220		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	1.002.994	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	54.230	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		85.515.490

Ogólne obliczenie MCR

		C0070
Liniowy MCR	R0300	81.192
SCR	R0310	165.612
Górny próg MCR	R0320	74.525
Dolny próg MCR	R0330	41.403
Łączny MCR	R0340	74.525
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	16.026
		C0070
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	74.525

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.28.02.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa prowadzona w zakresie zarówno ubezpieczeń na życie, jak i ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

	R0010	Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie
		MCR(NL,NL) Wynik	MCR(NL,L) Wynik
		C0010	C0020
Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie			

Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie
--	---

	R0010	C0010	C0020	Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)	Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
				C0030	C0040	C0050	C0060
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020						
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030						
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040						
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050						
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060						
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070						
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna	R0080						
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090						
Ubezpieczenia i reasekuracja proporcjonalna kredytów i poręczeń	R0100						
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110						
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120						
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130						
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140						
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150						
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160						
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170						

ZALĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.28.02.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa prowadzona w zakresie zarówno ubezpieczeń na życie, jak i ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

	R0200	Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie
		MCR(L,NL) Wynik C0070	MCR(L,L) Wynik C0080
Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie			

Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie
--	---

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0090	C0100	C0110	C0120
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210				
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220				
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230				
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240				
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250				

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.28.02.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa prowadzona w zakresie zarówno ubezpieczeń na życie, jak i ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Ogólne obliczenie MCR

		C0130
Liniowy MCR	R0300	
SCR	R0310	
Górny próg MCR	R0320	
Dolny próg MCR	R0330	
Łączny MCR	R0340	
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	
		C0130
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	

Obliczanie hipotetycznego MCR w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie i w ubezpieczeniach na życie		Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie
		C0140	C0150
Liniowy hipotetyczny MCR	R0500		
Hipotetyczny SCR z wyłączeniem wymogu kapitałowego (obliczenie roczne lub	R0510		
Górny próg hipotetycznego MCR	R0520		
Dolny próg hipotetycznego MCR	R0530		
Łączny hipotetyczny MCR	R0540		
Nieprzekraczalny dolny próg hipotetycznego MCR	R0550		
Hipotetyczny MCR	R0560		

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta

Dla Rady Nadzorczej Compensa Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie SA Vienna Insurance Group

Sprawozdanie z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

---

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Compensa Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie SA Vienna Insurance Group („Jednostka”), sporządzonego na dzień i za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 r. („Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej”).

Kierownik Jednostki sporządził Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej na podstawie:

- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 381) („Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej”) oraz
- tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu

Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z dnia 17 stycznia 2015 r., s.1 z późniejszymi zmianami) („Rozporządzenie”)

zwanych dalej łącznie „Podstawą sporządzenia”.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Naszym zdaniem, załączone Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Jednostki na dzień i za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 r. zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Podstawą sporządzenia.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Międzynarodowych Standardów Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez firmę audytorską

(Dz. U. z 2017 r. poz. 2284)
(„Rozporządzenie w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej”).

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od Jednostki zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”), przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz

z innymi mającymi zastosowanie wymogami etycznymi. Spełniamy wszystkie obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IFAC.

Objaśnienie uzupełniające – Podstawa sporządzenia

Zwracamy uwagę na podstawę sporządzenia opisaną w Podsumowaniu Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu spełnienia wymogów art. 284 Ustawy

o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. W związku z tym, Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej może nie być odpowiednie dla innego celu. Nasza opinia nie została zmodyfikowana ze względu na tę sprawę.

Odpowiedzialność Kierownika Jednostki oraz osób sprawujących nadzór za Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Kierownik Jednostki jest odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z Podstawą sporządzenia, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Kierownik Jednostki uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Kierownik Jednostki jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Jednostki

do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Kierownik Jednostki albo zamierza dokonać likwidacji Jednostki, zaniechać prowadzenia działalności, albo gdy nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania prowadzenia działalności.

Osoby sprawujące nadzór są odpowiedzialne za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Jednostki.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności czy Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Racjonalna

pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że

pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podejmowane na podstawie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zмовę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej Jednostki;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Kierownika Jednostki;

- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Kierownika Jednostki zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Jednostki do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu biegłego rewidenta z badania Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na powiązane ujawnienia w Sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej lub, jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta z badania Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej. Przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Jednostka zaprzestanie kontynuacji działalności.

Przekazujemy osobom sprawującym nadzór informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Ogólna charakterystyka Jednostki

Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA z siedzibą w Warszawie, prowadzi działalność we wszystkich grupach ubezpieczeń na życie wymienionych w Załączniku do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej dla działu I. Jednostka została zarejestrowana

w dniu 12 września 2001 r. w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000043309. Kapitał zakładowy Jednostki na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił 224.263.746 złotych.

Stwierdzenie uzyskania od Jednostki żądanych informacji, danych, wyjaśnień i oświadczeń

W trakcie badania Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

uzyskaliśmy od Jednostki żądane przez nas informacje, dane, wyjaśnienia i oświadczenia.

Pozostałe stwierdzenia wymagane przez Rozporządzenie w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Zakłady ubezpieczeń są obowiązane przestrzegać wymogów w zakresie wypłacalności określonych przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz tytułu I Rozporządzenia. Za przestrzeganie tych wymogów, w tym w szczególności za ustalenie wartości aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązań dla celów wypłacalności, obliczenie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, a także ocenę jakości i wysokości środków własnych zgodnie z określonymi wymogami jest odpowiedzialny Kierownik Jednostki.

Naszym zadaniem było zbadanie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej jako całości. Zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakres naszego badania obejmował w szczególności procedury badania dotyczące zgodności wyceny i ujmowania aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności oraz innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązań dla celów wypłacalności, obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, dokonanej przez Kierownika Jednostki oceny jakości i wysokości środków własnych, w tym pokrycia przez nie kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego oraz ujawnienia wyjaśnień dotyczących istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności, w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w rocznych sprawozdaniach finansowych zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz Rozporządzeniem, ale

celem naszego badania nie było wyrażenie opinii oddzielnie na ich temat.

Zgodnie z wymogami Rozporządzenia w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, w oparciu o przeprowadzone badanie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej informujemy, że Kierownik Jednostki na dzień 31 grudnia 2018 r., we wszystkich istotnych aspektach:

- ustalili wartość aktywów dla celów wypłacalności zgodnie z art. 223 ust. 1 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałem II w tytule I Rozporządzenia;
- ustalili wartość zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałem II w tytule I Rozporządzenia;
- ustalili wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności zgodnie z art. 224-235 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałem III w tytule I Rozporządzenia;
- obliczył kapitałowy wymóg wypłacalności zgodnie z art. 251 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałami V i X w tytule I Rozporządzenia;
- obliczył minimalny wymóg kapitałowy zgodnie z art. 271-275 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałami VII i X w tytule I Rozporządzenia;
- dokonał oceny jakości środków własnych oraz ustalił wysokość dopuszczonych środków własnych stanowiących pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i wysokość dopuszczonych podstawowych środków własnych stanowiących pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego zgodnie z art. 238 i art. 240-248 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i rozdziałem IV w tytule I Rozporządzenia;

- przedstawił kompletne wyjaśnienia dotyczące istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności, w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w rocznym sprawozdaniu finansowym

sporządzonym za rok zakończony 31 grudnia 2018 r.

Ponadto, informujemy, że Jednostka na dzień 31 grudnia 2018 r., we wszystkich istotnych aspektach:

- posiadała dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności,
- posiadała dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy.

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

Marcin Dymek

Biegły rewident

Nr w rejestrze 9899

Komandytariusz, Pełnomocnik

Warszawa, 1 kwietnia 2019 r.